

29. XI.
1943

tednik

Celje, 25. novembra 1961
Leto XI. štev. 45
CENA IZVODU 20 DIN
GLASILO SOCIALISTICNE ZVEZE
DELOVNEGA LJUDSTVA
OKRAJA CELJE
LIST IZDAJA IN TISKA
CASOPISNO PODJETJE
»CELJSKI TISK«
ODGOVORNI UREDNIK
TONE MASLO

Proslava 29. novembra

Osrednja proslava dneva re-
publike v Celju, bo na pre-
večer praznika, v torek, 29.
novembra ob 20. uri, v veliki dvo-
rni Narodnega doma. Kakor vse
podobne, tako bo tudi proslava
29. novembra posvečena obletnici
ljudske revolucije.
Skrb nad letošnjo osrednjo
proslavo v Celju sta prevzela
Občinski odbor za proslavo 29-
letnice revolucije ter zlasti še

Občinski odbor Zveze vojaških
vojnih invalidov.

Na proslavi bodo razen gover-
nika sodelovale skoraj vse sek-
cije železničarskega prosvetnega
društva France Prešeren, kot
godba na pihala, tamburaški or-
kester, mešani pevski zbor, so-
listka Marija Taborjeva in
končno recitatorji, dijaki celj-
skega učiteljskega.

Japonski socialisti V CELJU

Ob koncu preteklega tedna je
imelo Celje v gosteh člane japonske
socialistične delegacije, ki se
že nekaj časa mudi na obisku v

Jugoslaviji. Japonska delegacija
kaže veliko zanimanje za naš ko-
munalni sistem in za vlogo Socia-

listične zveze v našem sistemu
neposredne demokracije. Takemu
zanimanju je treba brez dvoma
pripisati tudi njihov obisk celjske-
mu okraju.

Japonske socialiste je v imenu
OO SZDL sprejel in spremljal se-
kretar tov. Stane SOTLAR. V Cel-
lju so se gostje iz daljnje azijske
dežele zadržali sicer samo en dan,
toda ta dan je bil zelo intenzivno
izkoriščen. Ogledali so si delo sta-
novanjske skupnosti »Otok« in se
zadržali v razgovoru s funkcionarji
občinskega odbora SZDL. Po
kosilu v zdravilišču Dobrna pa so
odšli v Velenje, kjer so si ogledali
delo in njegov sodoben
družbeni utrip, končno pa so se
ustavili še v Zalcu, kjer so imeli
še krajši razgovor s predstavnikmi
Socialistične zveze.

hoda na drugo delovno mesto raz-
rešen dolžnosti tajnika Okrajnega
ljudskega odbora v Celju, na kateri so
odborniki najprej na predlog
mandatne imunitetne komisije zbora
proizvajalcev potrdili
verifikacijo mandata novoizvoljenega
odbornika zbora proizvajal-
cev MARTINA GORSKA iz Megojne.

Gotovo je, da je komuna prva
poklicana za reševanje vseh na-
log, ki zadevajo tako šolstvo, kot
zdravstvo, socialno skrbstvo, kul-
turo in telesno vzgojo. Vsi ti pro-
blemi sestavljajo tudi težišče nje-
nega dela, zraven tega pa komu-
na usmerja in usposablja za izvr-
ševanje širokih nalog družbenih
služb organe državnega upravl-
janja v šolstvu, zdravstvu in so-
cialnem varstvu. Tu pa so še sta-
novanjske skupnosti in krajevni
odbori, preko katerih se ob sode-
lovanju državljanov rešujejo za-
pletena vprašanja socialnega var-
stva, varstva otrok in podobno.

Kljub velikemu napredku in
prav lepim uspehom pa je dose-
danje delo na področju družbenih
služb kazalo še nekatere slabosti.
Nekatere naloge so reševali bolj
kot upravne naloge in ne kot po-
membna družbena vprašanja. Na-
loge in probleme, katere je v svo-
jem referatu nanizal tov. Pelko,
so našli velik odmev tudi v plod-
ni razpravi.

V drugem delu zasedanja je
tov. Stane Šelih obširno poročal
o delu uprave. V svojem poročilu
se ni omejil samo na delo upravnih
organov skupnosti komun, ampak je
prav tako opozoril na probleme občinske
uprave, ki zahtevajo nujne rešitve.

V zaključnem delu zasedanja so
odborniki sklepali še o poročilu in
predlogih sveta za družbeni
plan in finance, sveta za notranjo
politiko, nadalje okrajnega disci-
plinskega sodišča ter komisije za
volitve in imenovanja. Na pred-
log te komisije je bil zaradi od-

Vsem našim naročnikom, bralcem, sodelavcem
in poslovnim prijateljem
TOPLE ČESTITKE
ZA DAN REPUBLIKE
UREDNIŠTVO IN UPRAVA
CELJSKEGA TEDNIKA
DELOVNI KOLEKTIV
CELJSKI TISK

Kmetijsko prehranbeni kombinat

Te dni so v žalski in celjski ob-
čini zaključili razprave o kmetijsko
prehranbenem kombinatu, ki
naj bi združeval zemljo socialis-
tičnega sektorja spodnje Savinjske
doline. Prišli so do zaključka,
da je prav, da obravnavamo ta
del Savinjske doline kot enotno
območje in da tej ugotovitvi prilago-
dimo tudi kmetijstvo. Zavojo
tega bi ne bilo prav, če bi to raz-
vojno pot ovirale meje posamez-
nih občin. Na podlagi te ugotov-
itve so v obeh občinah mnenja,
naj bi se v kmetijsko prehranbeni
kombinat združili: Kmetijska
gospodarstva Latkova vas, Žovnek
Vrbje, Sempeter, Arja vas, nada-
lje Mirozan, Kmetijska strojna
postaja, ter mešalnica močnih krm-
il iz Zalca, iz Celja pa Kmetijsko
gospodarstvo Lava, ter pod-
jetja Mesnine, Seme in Mleko. V
agrokombinat bi vključili tudi
laško pivovarno.

šine od sedanjih 250 na 850 hek-
tarov, vrtnarstvo pa od 30 na 70
hektarov. Stevilo krav bi povečali
na 2400, pitano govedo na 5000
glav, pitališče bekoňev pa naj bi
pitalo 10.000 prašičev.

Tako bi mlekarne skoraj v celo-
ti oskrbovali s mlekom iz agro-
kombinata, pa tudi bodoča klav-
nica bi od tod krila več kot
polovico svojih surovinskih po-
treb.

Agrokombinat naj bi zaživel z
novim letom. Priprave so več ali
manj pri kraju, zdaj je odločitev
le še na organih upravljanja o-
menjenih gospodarskih organiza-
cij.

za čas od 25. novembra
do 3. decembra
Med 24. in 30. novembrom moč-
ne padavine s ohladitvijo in sne-
gom do višin. Pozneje hladno in
suho vreme.

SVETLA PRIDOBITEV REVOLUCIJE

29. november je in bo ostal največji praznik narodov Jugosla-
vije. Toliko bolj svečano, vsebinsko globlje in pomembnejše pa je
praznovanje Dneva republike letos, ko praznujemo 20. obletnico
ljudske vstaje, katere cilj in najsvetlejša pridobitev je bila rojstvo
nove Jugoslavije, socialistične države enakopravnih jugoslovanskih
narodov.

Kot z izrednim ponosom in vznešenostjo praznujemo letos dvaj-
seto obletnico začetka ljudske revolucije, tako z istimi notranjimi
občutki in zavestjo slavimo jubilejni praznik, ki je posvečen dnevu,
ko je bila socialistična revolucija kronana z izpolnitvijo težnjaj delov-
nih množic naše domovine.

Pred dvema letoma smo praznovali 40-letnico dela in zmag
jugoslovanske Zveze komunistov, katere revolucionarna doslednost
in globoka povezanost z življenjem ter težnjami jugoslovanskih
narodov ne najde primere v svetu, zato tudi ne tolikšne vsote
velikih zmag. Boj jugoslovanskih delovnih množic z Zvezo komu-
nistov na čelu je pred dvajsetimi leti z oboroženo vstajo proti
fašizmu in z začetkom socialistične revolucije dal proletarskemu
internacionalizmu nov vzorec bitke za osvoboditev delavskega raz-
reda. Ne moremo mimo dejstva, da je ravno samoniklosti in do-
slednosti jugoslovanske Partije treba pripisati levji delež pri za-
slugi, da je v mejah življenjskega prostora jugoslovanskih ljudstev
zrasla socialistična država. Pred približno petindvajsetimi leti je
samojavni voditelj svetovnega proletariata hotel s papirnati od-
lokom zbrisati Komunistično partijo Jugoslavije in to v dneh, ko
je po težkih preizkušnjah postajala takšna, kakršna je bila nekaj
let pozneje, v katerem so narodi tvegali vse, so bili upravičeni tudi
pričakovati in terjati vse.

Marsikateremu narodu v svetu so danes izkušnje jugoslovanskih
narodov predragocene. Tankočuten posluš jugoslovanske Partije
in njena neomajna vera v narodne sile je bila močnejša od na-
svetov in direktiv ob katerih bi Jugoslavija nikoli ne postala tisto
kar je. Bilo ji je očitano, zakaj osvobodilni boj povezuje s cilji
revolucije. Toda skoraj dva milijona žrtv bi bila prevelika cena
zgolj za nacionalno osvoboditev sedemajstmilijonskega naroda. V
takem boju, v katerem so narodi tvegali vse, so bili upravičeni tudi
pričakovati in terjati vse.

OBISK IZ SRBIJE

ZAČETEK SODELOVANJA CELJE — ČUPRIJA

Pretekli teden je bila v Celju
za krajši čas na obisku delegacija
iz Čuprije, ki jo je vodil sekretar
Občinskega komiteja ZK tovariš
Boško Antič.

Celje in Čuprijo združujejo ze-
lo tesne vezi, ki so bile skovane
v letih ljudske revolucije, ko je
prebivalstvo Čuprije nudilo gos-
toljubje in nesebično bratsko po-
moč mnogim celjskim izseljen-
cem. Te nekoliko zbledle, nika-
kor pa pretrgane vezi, je letos
močno okreplil obisk slovenskih
političnih izseljencev v Srbiji z
vlakom »Bratstva in enotnosti«.
Ob tej priložnosti so nastali tes-
nejši stiki tudi s tamošnjimi po-
litičnimi organizacijami in ljud-
skim odborom. Pred dobrim me-
secem je Čuprijo obiskala celjska
delegacija, ki jo je vodil sekretar
občinskega komiteja tov. Tone
Skok.

lirane posode in se razgovarjali s
predstavniki kolektiva. Nadalje so
se seznanili z delom občinskih
političnih forumov in organizacij,
ob obisku na sedežu občine pa z
delom občinskega ljudskega odb-
ora. Ena izmed važnih točk tega
srečanja pa je bil razgovor o po-
vračilnem obisku vlaka »Bratstva
in enotnosti« iz Srbije v sredini
maja prihodnjega leta.

Oba obiska sta imela predvsem
delovni značaj. S tem, da so bili
v obeh delegacijah odgovorni
funkcionarji političnih organiza-
cij in ljudskih odborov, je bila
dana možnost in izražena oboje-
stranska želja po čim tesnejšem
sodelovanju in izmenjavi izkušenj
med obema mesti.

Gostje iz Srbije so si v Celju
ogledali najvažnejše znamenito-
sti, seznanili so se s celjskim go-
spodarstvom in turističnimi ob-
jekti. Ogledali so si tovarno Emaj-

Dvajseto obletnico revolucije in osemnajsto obletnico Republike
praznujemo tudi v obdobju velikih notranjih družbenih in ekonom-
skih premikov. Vedno bliže smo dnevu, ko bomo tudi na ekonom-
skem področju odstranili zadnje sledove nacionalne neenakosti.
S procesom razvoja neposredne demokracije, z našim poglobljenim
komunalnim sistemom vse bolj izpolnjujemo glavno geslo revolucije —
oblast delovnemu ljudstvu.

Dan republike praznujemo nadalje v letu velike afirmacije Ju-
goslavije v mednarodnem političnem življenju. Z jugoslovanskih
tal se je v svet širil in se še vedno bolj širi glas miroljubnega in
svobodoljubnega človeštva. Jugoslavija je dežela, iz katere člo-
veštvu v teh težkih dneh izžarevajo ideje miru, sodelovanja in na-
predka.

Z ramo ob rami stojita v tem svečanem trenutku ponosno vzrav-
nani dve generaciji. Tista, ki je bila podobnik skromnih začetkov
boja maloštevilnega delavskega razreda na jugoslovanskih tleh, in
tista, ki je dorasla in dorašča v novih pogojih, katere pogled v
bodočnost je jasn, poln življenjske vedrine in moči.

J. Krašovec

Delo družbenih služb - v ospredju

V torek popoldne je bila skupna seja obeh zborov Okrajnega
ljudskega odbora v Celju, na kateri so odborniki najprej na predlog
mandatne imunitetne komisije zbora proizvajalcev potrdili
verifikacijo mandata novoizvoljenega odbornika zbora proizvajal-
cev MARTINA GORSKA iz Megojne.

V nadaljevanju in osrednji točki
dnevnega reda pa je podpred-
sednik Cvetko Pelko poročal o delu
družbenih služb na območju
celjskega okraja. Tako je v svo-
jem poročilu ne samo opozoril na
naloge zdravstva, šolstva, social-
nega skrbstva, kulture in telesne
vzgoje, temveč tudi na delo, ki so
ga te službe opravile in na neka-
tere pomanjkljivosti in probleme.
Skrb za človeka, za njegovo
zdravo fizično in duševno rast je
temeljna naloga naše družbe, ki
stopa v ospredje tudi v delu ljud-
skih odborov. Z razvojem delav-
skega in družbenega samoupravl-
janja, z razvojem stanovanjskih
skupnosti in krajevnih odborov
ter z uveljavljanjem komunalne-
ga sistema in krepitvijo družbeno
materialne podlage, so bili us-
tvarjeni ugodni pogoji za še us-
pešnejše izvrševanje vseh nalog,
ki jih zajemajo družbene službe.

Gotovo je, da je komuna prva
poklicana za reševanje vseh na-
log, ki zadevajo tako šolstvo, kot
zdravstvo, socialno skrbstvo, kul-
turo in telesno vzgojo. Vsi ti pro-
blemi sestavljajo tudi težišče nje-
nega dela, zraven tega pa komu-
na usmerja in usposablja za izvr-
ševanje širokih nalog družbenih
služb organe državnega upravl-
janja v šolstvu, zdravstvu in so-
cialnem varstvu. Tu pa so še sta-
novanjske skupnosti in krajevni
odbori, preko katerih se ob sode-
lovanju državljanov rešujejo za-
pletena vprašanja socialnega var-
stva, varstva otrok in podobno.

Kljub velikemu napredku in
prav lepim uspehom pa je dose-
danje delo na področju družbenih
služb kazalo še nekatere slabosti.
Nekatere naloge so reševali bolj
kot upravne naloge in ne kot po-
membna družbena vprašanja. Na-
loge in probleme, katere je v svo-
jem referatu nanizal tov. Pelko,
so našli velik odmev tudi v plod-
ni razpravi.

V drugem delu zasedanja je
tov. Stane Šelih obširno poročal
o delu uprave. V svojem poročilu
se ni omejil samo na delo upravnih
organov skupnosti komun, ampak je
prav tako opozoril na probleme občinske
uprave, ki zahtevajo nujne rešitve.

V zaključnem delu zasedanja so
odborniki sklepali še o poročilu in
predlogih sveta za družbeni
plan in finance, sveta za notranjo
politiko, nadalje okrajnega disci-
plinskega sodišča ter komisije za
volitve in imenovanja. Na pred-
log te komisije je bil zaradi od-

OBVESTILO
Zaradi praznovanja Dneva re-
publike naš list prihodnji te-
den ne bo izšel. Naslednja šte-
vilka lista bo izšla v petek,
8. decembra 1961. l.
Uredništvo in uprava
Celjskega tednika

Povest o Štorah

(Odlomki)

Povest o železarskih Štorah je stara natanko sto deset let. Njeni začetki so povezani z vso grobstvo izkoriščanja delovnega človeka, z največjo bedo in trpljenjem, toda s trdno in odločno voljo proletarca, da stre okovje, ki ga je tlačilo in poniževalo.

Spomini na predvojno Štore se prepletajo z nič kaj prijaznim naseljem, stisnjanim v ozko sotesko med hriboma, pa tudi železniško

Pobuda za njegovo gradnjo je prišla iz kolektiva: ne samo pridnega delavca, imeti moramo tudi kulturnega in politično razglednega upravljalca.

Tako se je začelo.

Danes je na Lipi, na hribčku nad železarno, že izoblikovano novo stanovanjsko naselje. Lahko bi rekli novo Štore. Tu ni več temačnih prostorov, mrtvih barv,

tehnike, gasilski dom, avtobusna postaja itd.

Zdaj stoji Lipa kot spomenik novega časa, živo nasprotje starega naselja, nekdanjih razmer...

V zapisniku o ustanovitvi stanovanjske skupnosti Štore je med drugim zapisano: »...da rešuje komunalne, socialne in druge probleme na terenu, da organizira servisno službo, da pomaga državljanom ter hišnim svetom pri reševanju tekočih zadev. Za uredništev vseh teh nalog pa je potrebno tesno sodelovanje vseh državljanov in organizacij na območju stanovanjske skupnosti Štore.«

V praksi so ta načela povsem uveljavili. To je potrdil obisk v pisarni stanovanjske skupnosti, kjer so si ljudje kljuko kar podajali. Eni so prihajali zaradi najemnin, drugi zaradi dodelitve stanovanj, pa spet zaradi popravil. Tisti dan je bila na vrsti tudi precej zamotana družinska zadeva. Šlo je za sedemnajstletno dekle, ki je zbežala od matere in mladega očima. Treba ji je bilo poiskati novo okolje, pa tudi primerno delo. In kdo naj to reši, če ne stanovanjska skupnost.

Poglejte, je dejala tajnica stanovanjske skupnosti tov. Fani Pešakova takrat, ko je pisarna ostala prazna. Tako je pri nas vsak dan. Dela je čez glavo, hvaležnega in nehvaležnega. Toda, kadar uspešno rešimo nek problem, se veselimo vsi skupaj.

Tudi srečanje s predsednikom stanovanjske skupnosti Ivanom Ternovškom ni ostalo brez globljih vtisov.

V zadnjih štirih letih, odkar imamo stanovanjsko skupnost, je povedal, smo dosegli nekaj pravih uspehov. Vzporedno z reševanjem komunalnih vprašanj, smo se lotili tudi ustanavljanja servisov. Zdej delajo pralnica, likalnica in šivalnica. Z veliko odgovornostjo rešujemo tudi vprašanja otroškega varstva. Imamo vrtec, ki je po potrebi odprt ves dan.

Veliko bi lahko govoril o delih, ki smo jih opravili, hvaležni pa so tudi načrtili. Vendar bi vsega tega ne zmogli, če bi ne imeli opore v političnih organizacijah in v kolektivu železarjev.

Povest o Štorah je še dolga. Ima še veliko odlomkov. To je povest o delovnih ljudeh, povest o ljudeh, ki vedo, kaj hočejo in zmorejo.

CELJSKA GABRSKA VOJAŠNICA BO DOBILA IME

po narodnem heroju

JOŽETU MENIHU-Rajku

Proslavam in prireditvam na čast dvajsete obletnice ljudske revolucije in dneva republike se bo v sredo, dne 29. t. m. pridružila še celjska garnizija JLA. Ta dan ob pol desetih dopoldne bodo na slavnostni način imenovali gabrska vojašnica v vojašnico Jožeta Meniha-Rajka. Tako bo dobila ime po padlem komisarju in narodnem heroju legendarnega Pohorskega bataljona.

Jože Menih-Rajko se je rodil 23. aprila 1922. leta v Hrastniku. Bil je član rudarske družine. Ze v mladih letih je postal član SKOJ, sicer pa je še kot dijak pomagal pri kulturno političnem delu med delavci in pri organiziranju stavk.

Takoj po okupaciji se je pridružil organizatorjem oboroženega upora. V poletnih mesecih 1941. leta je odšel v Revirsko četo. Ko je nekoč reševal dva ranjena partizana, so ga Nemci ujeli, pa je pobegnil iz drvečega vlaka. Zal pa ga je že naslednji dan spoznal v Celju nek nemški žandar in ga odpeljal v Stari pisker. Po zasliševanju in čakanju, da bo prišel na vrsto kot talec, je prišlo do zamenjave in namesto na morišče so ga odpeljali z drugimi izseljenci v Srbijo. Živel je v Veliki Požegi. Toda že decembra 1941. leta mu je uspelo s ponarejenimi dokumenti priti v Ljubljano. Odtod je znova krenil med

partizane, tokrat na Podlipoglav. Bil je komisar čete in od junija 1942. leta komisar Jankovega bataljona Druge grupe odredov. Pozneje je odšel na Pohorje, kjer so se borci pod njegovim vodstvom razvili v junake legendarnega Pohorskega bataljona. Postal je komisar tega bataljona. Ko pa so Nemci 8. januarja 1943. leta napadli taborišče Pohorskega bataljona, je Menih padel herojske smrti z vsemi ostalimi tovariši.

Predsednik stanovanjske skupnosti Štore Ivan Ternovšek ter tajnica Fani Pešakova

progo in umazano Voglajno. Njegovi ostanki so še danes živa podoba takratnih razmer. In če bi danes vprašali domačina, ki je v tovarni preživel mladost, kako je bilo takrat, bi zmajal z glavo in dejal:

— Pustite te reči in ne dovolite, da znova zaživim v spominih ki so temni in mračni. Govorimo rajši o sedanjosti in prihodnosti.

To, kar je za Velenje rudnik, je za Štore železarna. Spremenjeni notranji odnosi, rekonstrukcija podjetja, gradnja novih obratov in zlasti še rast proizvodnje v upravljalca... vse to je dajalo utrip in vsebino ne samo kolektivu železarjev, ki ga je prevzela želja po stalnem napredku, ampak tudi tovarniškemu okolju, železarna in Štore sta postala eno telo z istim srcem in enako krvjo.

Zdaj ni šlo samo za elektroplavž, ne samo za livarno in lepše ter svetlejšo delavnice, zdaj je šlo tudi za človeka, za njegove delovne in življenjske pogoje.

Minilo je komaj dobrih deset let, ko so v Štorah položili temelje novemu kulturnemu domu.

da bi laže prenesle in skrile prah ter dim. Tu je sonca in zraka dovolj za vse. Okna so svetla, balkoni skoraj zasajeni s cvetjem.

Tu je v zadnjih desetih letih zrastle okoli sto petdeset novih stanovanj. Pota so asfaltirane, okoli hiš pa se širijo vabljive zelenice.

Na Lipi je zrasel nov športni stadion. Tudi zanj, kakor za vrsto drugih objektov je dal pobudo tovarniški komite Zveze komunistov.

Zdaj se je v Štorah oglasila pesem prostovoljcev, udarnikov.

Na robu naselja stoji mladinski dom. Za popolno ureditev te lovanice potrebujejo še nekaj denarja. Te dni bodo izročili namenu novo kegljišče. Ni dolgo od tega, ko so se razveselili tudi otroci, saj so dobili novo in zelo lepo igrišče.

To pa še ni vse.

Tu je še cesta na Svetino, gozdna cesta v Podzid, vodovod v Kompolah, zajetje vode za nov vodovod na Teharjih, pa elektrifikacija Pečovja, cesta prav tja in v Laško vas... Novo strelišče, metalurška šola, pa dom Ljudske

V zadnjem tednu na DOMOVINI

Petek, 17. novembra
NA LJUBLJANSKEM pokopališču so položili k zadnjemu počitku dr. Božidarja Lavriča, velikega slovenskega kirurga.

Sobota, 18. novembra
V LJUBLJANI so se sestali člani izvršnih odborov ZB NOV, združenja rezervnih oficirjev in podoficirjev ter Zveze vojaških vojnih invalidov Slovenije in se pogovorili o pripravah na združitve vseh treh organizacij v Zvezo združenj borcev NOV Slovenije.

Nedelja, 19. novembra
V PRISTINI se je na velikem zborovanju v počastitev 20-letnice vstaje zbralo okoli 70.000 ljudi. Počastili so tudi obletnico osvoboditve glavnega mesta Kosmeta.

Ponedeljek, 20. novembra
NA DONAVI pri Beogradu so prikazali uporabo prvega univerzalnega hidroaviona v gospodarstvu. Dolg je 8.20. Cez krila pa meri 11 metrov, je izdelek tovarne Utva iz Pančeva.

Torek, 21. novembra
MUHASTEMU vremenu se je v Bosni in Hercegovini pridružil nagel padec temperature. Tako so na Igmanu zabeležili temperaturo 21 stopinj pod ničlo.

Sreda, 22. novembra
ZAVOD za statistiko FLRJ je zaključil obdelavo podatkov o letošnjem popisu prebivalstva. To delo, za katerega so prej potrebovali več let, so zdaj končali v sedmih mesecih in to po zaslugi elektronskega sistema.

Za preteklo obdobje je značilno dejstvo, da je vsakdanja praksa v okviru komunne začela vsklajevati koristi posameznika s koristmi skupnosti. Komunna, naslonjena na najširšo iniciativo socialističnih gospodarskih organizacij, je postala temeljni činitelj in pobudnik za povečevanje proizvodnih sil, osnovni organizator javnih služb in tvorec družbenega standarda. V tem obdobju se je pomembno okrepila in jasnejše izoblikovala komunna kot temeljna celica našega družbenega življenja. Zaradi tega je obdobje materialne in splošne krepitve komun karakteristično še z dejstvom, da je bilo treba dati pravo mesto in fiziognomijo tudi okraju. Zadnji čas pa čedalje bolj jasno kaže, da se okraj spreminja v organ skupnosti komun na območju celjskega okraja. Ta proces je nov gospodarski sistem še pospešil.

Komuna mora postati skupnost neposrednih proizvajalcev, oziroma mesto, kjer bo mogoče z vsemi posledicami reševati probleme,

ki zadevajo delo in življenje proizvajalcev in posredno življenje vseh članov komunne. V komunni se bodo ustvarjali novi odnosi in materialna osnova za vsesplošen razvoj.

Organizacije SZDL so v preteklem obdobju aktivno delale v tem smislu in pojasnjevale novo vlogo komunne in skupnosti komun. Rezultati kažejo, da uspešno izostali. Zlasti veliko so organizacije Socialistične zveze razpravljale na svojih občinskih konferencah o vlogi komunne v novih pogojih.

Zadnji čas so se proračunski dohodki občin močno povečali. S

Mraz in slana

V začetku tedna je vso Slovenijo pa tudi nekatere druge predele naše države, zlasti Bosno in Hercegovino ter Črno goro, zajela močna ohladitev. V noči od torika na sredo je temperatura padla globoko pod ničlo. Najnižjo temperaturo v Sloveniji so zabeležili v Celju in sicer 10 stopinj Celzija pod ničlo. Enako so izmerili še v Postojni. Z mrazom pa je prišla tudi slana.

Viktor Dobrišek

PRIDNO SO DELALI ...

Te dni je krajevna organizacija SZDL Center v Celju zaključila tekmovanje med svojimi osmimi podružnicami. O tem, uspehih in težavah organizacije SZDL Center v Celju govori tudi naš intervju s tajnikom tov. Viktorjem Dobriškom:

— Te dni smo zaključili tekmovanje med osmimi podružnicami, kolikor jih je na območju naše krajevne organizacije SZDL, ki je trajalo vse od februarja, je povedal tov. Dobrišek. Z rezultati tekmovanja smo nadvse zadovoljni, saj smo ravno na ta način dosegli povečano aktivnost podružnic, pa tudi komisij in sekcij v okviru krajevne organizacije, razen tega pa rešili še vrsto organizacijskih in drugih vprašanj. Tako smo povsem uredili seznam članov, pobrali članarino skoraj v celoti ter na novo vključili v organizacijo SZDL 490 prebivalcev območja

že posmehujejo in vprašujejo, kako je mogoče, da se obnovljajo nekateri drugi prostori, za ureditev prostorov za politično organizacijo pa ni denarja. V zadnjem času pa smo naleteli še na en problem, namreč, na premajhno aktivnost članov Zveze komunistov pri delu krajevne organizacije Socialistične zveze.

— Kakšni pa so bili rezultati tekmovanja?

— Prvo mesto je osvojila druga podružnica, ki zajema Ulico XIV. divizije, levi del Prešernove ulice in Tomšičevega trga ter Razlagovo in Savinjsko ulico. Na drugo mesto se je uveljavila prva podružnica, ki obsega Trgov trg, Stanetovo in Cankarjevo ulico. Tretja je bila peta podružnica, ki obsega Ljubljansko cesto, Slanodvor trg in Gledališko ulico. Tak je vrstni red najboljših.

—mb

KOMUNA - temeljna celica družbenega življenja

(MISLI IZ POROČILA OKRAJNEGA ODBORA SZDL ZA KONFERENCO)

spremenjenim načinom finansiranja občin in okrajev pa so bili postavljeni na nove temelje, to je v odvisnosti od osebnih dohodkov prebivalcev. To se pravi, v odvisnosti od proizvodnosti dela vsega prebivalstva. To pa je seve vplivalo na tesnejše medsebojno povezovanje gospodarskih organizacij in komun.

Skupni interesi komun in gospodarskih organizacij za urejevanje problemov družbenega standarda so se kazali v instrumentih delitve dohodka, pa tudi v tesnejši povezanosti proizvajalcev z občino. Gotovo je, da se je vloga proizvajalcev na življenju v komunni močno povečala ravno po

zaslugi zborov proizvajalcev. Ker pa so vzporedno z njimi rasli tudi drugi organi, kot sveti, krajevni odbori, stanovanjske skupnosti itd., se je povečala vloga občinskih ljudskih odborov kot predstavniških teles in kot organov družbenega upravljanja na vseh področjih dejavnosti.

Zbori proizvajalcev so odigrali pomembno vlogo. Ne glede na to, pa so njihovo delo spremljale tudi nekatere slabosti. Ze ugotovitev, da v večini občinskih zborov proizvajalcev po številu prevladujejo nameščenci, direktorji, ni zadovoljiva. Udeležbe na sejah so slabe. Bili so tudi primeri, da se ni bilo, ker je nanje prišlo prema-

lo članov. Se bolj pereče pa je vprašanje vsebine njihovega dela. Večidel se zadovoljujejo z informacijami o delu ljudskega odbora pa tudi o stanju gospodarstva in podobno. Zbori proizvajalcev neadostno reagirajo na posamezne negativne pojave v gospodarskem življenju na sploh, še manj pa na posamezne napake v posameznih gospodarskih dejavnostih.

Res je, da je njihovo delo zelo obsežno, dnevni redi se navadno prenatrpani, zaradi česar tudi ne pride do konkretnih obravnav in zaključkov.

Nekatere analize organizacij Socialistične zveze dajejo slutiti, da se zbori proizvajalcev velikokrat sestajajo le formalno, da nimajo za obravnavanje dovolj konkretnih materialov in analiz in da so prav zavoljo tega tudi premalo kritični pri obravnavanju pomembnih družbenih vprašanj.

To so samo nekatere napake v sistemu in metodah dela občinskih zborov proizvajalcev, ki jih bo treba odpraviti.

NAŠ MALI RAZGOVOR

Naš delavec ODLOČA

Pred kratkim smo sodelovali na razgovoru o razvoju in težnjah kolektiva »Emajlrke«. Ta kolektiv je vsekakor največji in gospodarsko najmočnejši v celjskem okraju poleg velenjskega rudnika. Zaradi tega je tudi razumljivo, da so najnaprednejši notranji odnosi in razvoj gospodarstva v novih pogojih dobili prav pri njih najbolj pozitivne oblike.

Razgovora so se udeležili predsednik sindikalne podružnice Franc Belak, sekretar osnovne organizacije Zveze komunistov Stevo Pratinikar, predsednik delavskega sveta Stane Dvoršak in direktor podjetja Vlado Veber.

tega smotra tudi velike napore. Tako so mnogi v zimskih mesecih, ko se je gradilo ogradne za novo halo, delali dejansko na prostem in ob temperaturi, ki velja v gradbeništvu za neprimeren pogoj za delo. Člani našega kolektiva so to prestali, zavedajo pa se tudi, da so sedanja obnovitvena dela le prva etapa široko zasnovanega načrta.

Samoupravljanje pomeni samo napredek

Vprašanje: Vaš kolektiv je sprejel zamisel o obnovi tovarne. Te se je tudi z veliko vnetostjo lotil. Vendar so bile v tem obdobju pred kolektivom še velike in pomembne politične naloge v zvezi s poglobljanjem samoupravljanja.

Predsednik delavskega sveta Stane Dvoršak

Vprašanje: Vaše podjetje se nahaja v obdobju obnavljanja tovarniških strojev in objektov. Kaj je osnovni smoter te velike akcije, ki jo je začel vaš kolektiv?

Odgovor: Naš kolektiv je doslej, kar zadeva proizvodnjo in proizvodnost, dosegel lepe uspehe. Vendar nas to ni smelo zaslepit. Najprej ne po količini — okoli 15 ton izdelkov — nato pa tudi ne po kvaliteti, čeravno tudi za to ves čas skrbimo. Kvaliteta je namreč prvi pogoj za uspeh na trgu — morda bolj zunaj, v zadnjem času pa to velja enako tudi za domači trg. Tako nam obnavljanje obratov rešuje do določene mere oba problema — povečala se bo proizvodnja, s sodobnimi proizvodnimi sredstvi pa bo vsekakor možno izdelovati tudi še boljše izdelke. Nikdar pa ne smemo pozabiti, da so člani našega kolektiva ob obnavljanju prostоров tovarne, ki morajo omogočiti varnost pri delu in udobno počutje, zastavljali za uresničitev

Sekretar tovarniškega komiteja ZK Stevo Pratinikar

Kako ste pri vas to zajeli in skušali rešiti?

Odgovor: Brez dvoma je, da so v prvem obdobju vsi pogledi bili usmerjeni na velike tovarne. Vendar se pri nas te politične naloge, ki pa dejansko slonijo na pojmu dobrega gospodarjenja, nismo lotili zaradi teh ali onih pogledov na večja industrijska podjetja. Skratka, poskušali smo poiskati obliko samoupravnih organov v nižjih gospodarskih enotah — v obratih in podobno. Sami smo z našimi oblikami trenutno zadovoljni. Razumljivo pa je, da moramo iti dalje in še naprej razvijati samoupravne pravice posameznega proizvajalca.

Tako smo doslej na zahtevo proizvajalcev prenesli odločanje o zaposlovanju novih delavcev v obrate, kar je dejanska naloga in pristojnost samoupravnih organov v obratih. Porasla je tudi skrb za povečanje proizvodnje ob istih pogojih, zraven pa še skrb za zmanjšanje slabo izdelanih proizvodov.

Iz razgovora, ki smo ga imeli v »Emajlrki« smo lahko povzeli, da je ta kolektiv ubral pravo pot. da je res postavil v ospredje probleme proizvodnje in se hkrati odločno zavzel za uresničitev poglobljanja samoupravljanja. Vzoredno s tem pa je rasla tudi skrb za delovnega človeka.

O tem nam zgovorno pričajo nova stanovanja, ki jih je zgradila za svoje delavce »Emajlrka«, o tem nam priča velik član pri urejanju Mariborske ceste, o tem nam priča dobro urejena kadrovska služba, ki skuša zajeti mnoge tudi drobne probleme zaposlenih.

Predsednik sindikalne podružnice Franc Belak

PRAZNIČNA MISEL

KATERO MOZIRJE GREMO POGLEDAT? TISTO S KUŽNIM ZNAMENJEM, ZAGAMI IN TKALNIM STROJEM? MOZIRJE NAŠIH PREDNIKOV S SPLAVI OZIROMA S SPOMINOM NANJE? ALI PA GREMO NARAVNOST PROTI NOVEMU DELU Z BELINO BLOKOV, PROTI KMETIJSKI ZADRUGI IN DRUŽBENEMU POSESTVU, OD KODER SLISIMO GLASBO NAŠIH DNI, RITEM SPROSCENIH SIL, MODERNI NAPEV?

Pet pozno popoldanskih ur je premalo za Mozirje z vsemi obrabi. Za kraj, kakršen se kaže, če pogledamo proti mostu, pod katerim šumi mrzla Savinja, in mimo njega naprej proti kopalšču z weekend hišicami.

Pet pozno popoldanskih ur je premalo, da bi človek lahko zbral in uredil vtise, a eno je gotovo: tukaj je zares prijetno.

Kar na cesti sem ustavila predsednika Delavske univerze tovarniškega Senica.

Kako je pri vas? sem ga pobarala. Bolj ko se razvijajo industrija, kmetijstvo in druge veje gospodarstva, tem jasnejša je resnica, da brez sposobnih kadrov ne pomenijo dosti ne zidovi ne naj-sodobnejši stroji.

Priti mora čas, ko nikjer ne bodo položili betonskega temelja za tovarno, ne da bi hkrati mislili tudi na druge vrste temelj — človeka, je rekel tovarniški Senica. Iz takih nagibov je pri nas zrastle mreža izobraževalnih ustanov za odrasle: od ljudskih univerz pa

vse tja do izobraževalnih središč v podjetjih, ki so šele v snovanju.

Občinska politična šola v Na zarjih bo te dni sprejela 25 slušateljev in bo trajala do sredine februarja. Te bodo sledili najrazličnejši seminarji in kvalitetna predavanja. Tudi na šolo za starše nismo pozabili, mladina pa bo gotovo z veseljem obiskovala tečaj tujega jezika oziroma knjigovodski tečaj. Decembrski večeri bodo namenjeni vsem, ki bi radi dokončali popolno osemletno šolo.

In Vaše želje?

Zdaj težimo za tem, da vsa ta razgibana izobraževalna dejavnost, usmerjena vedno na usposabljanje ljudi za delovna mesta; ujame korak z razvojem podjetja, občine ali okraja v prihodnosti — je rekel tovarniški Senica.

Ozka stezica me je pripeljala k spomeniku.

Tu se je smrt utrudila do smrti in uresničila biblijski pekel. Sama ne vem, kako in zakaj so se v meni živo oglasili prav ti mladane pozabljeni verzi. Takole pred spomeniki se je v meni vselej oglašalo dvoje: spomin na preteklo in pričakovanje novega. A tokrat se ni oglasilo oboje. Meje so se zabrisale. Vse je le preteklost, a ta je naša, naša za vselej, naša v opomin in naša v spodbudo.

Ne, ne, ne več vojne! je zakričalo v meni. Celo topoli v ozadju so se oglasili v jesenski pozdrav miru.

Bila sem bogatejša za novo spoznanje.

V Šaleški dolini JE RES LEPO

Saleška dolina je bila pred leti, zlasti pa pred vojno dolinica ki so jo le redki obiskali. Po uveljavljanju delavskega samoupravljanja in po temeljitih gospodarskih spremembah je ta lepi del naše domovine naglo zaživel. Uspehi tega so ogromni in zaradi tega se tudi ne smemo čuditi, da bi videli nekaj novega, temveč preprosto zato da bi videli, kaj lahko naši ljudje ob enotni volji in prizadevnosti vsakega posameznika naredijo.

Naše Novo Velenje, na katera smo vsi prebivalci celjskega okraja ponosni, se je razvijalo vzporedno z rastjo gospodarske moči rudnika. Zgodovina velenjskega rudnika je res dolga. Toda vsa zgodovina velenjskega rudnika in rudarjev, ki so v jamah rudnika delali je do osvoboditve temačna, polna groze in nečloveških naporov, katerih sadovi so se zlivali v žepe bivših lastnikov rudnika.

Sele po osvoboditvi so velenjski rudarji delali zase. Prvi so tudi ustanovili v celjskem okraju delavski svet. Vendar ne smemo misliti, da je bila ta pot lahka. V začet-

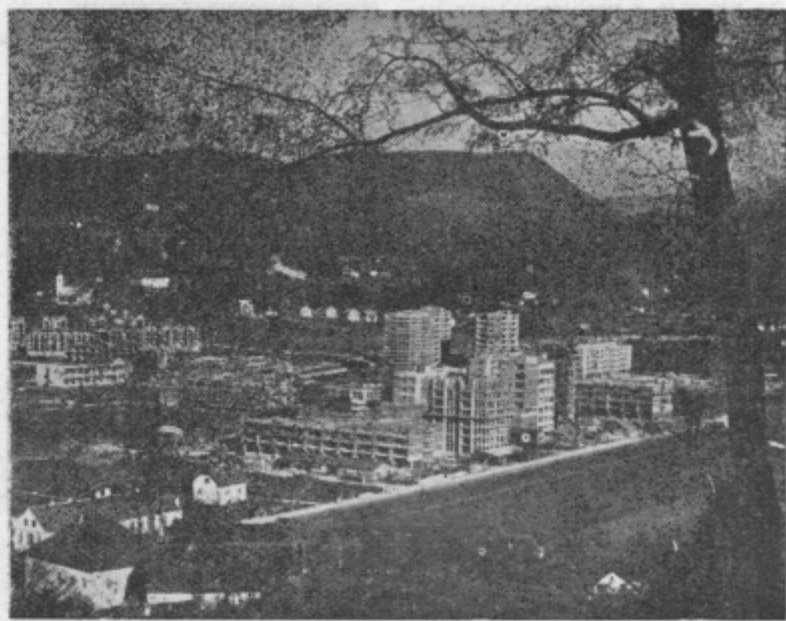
ku in najprej je bilo z denjnimi potrebami dokazati, da finančni uspehi črnega zlata in delavcev, ki ga kopljejo, koristijo predvsem njim in domovini. Tedaj je bilo res težko. Ljudje so v desetletjih postali nezaupljivi. In nemaleokrat se je pripetilo, da je direktor šel z delavci v jamo, da je z njimi delal (tako so ravnali tudi ostali uslužbenci) in tudi z njimi prenašal trpljenje. Tedaj jim je hotel dokazati, da ne delajo zanj niti za koga drugega. Temveč da delajo zase.

Leta so šla mimo. Velenjski rudarji so dobili zaupanje vase in v svoj delavski svet. Tedaj pa se je začel strm vzpon. Strm zato, ker je odšel za vsakim sklepom delavskega sveta, za vsakim hotenjem stalo dva tisoč rudarjev, ki so bili pripravljeno po svoji moči pomagati.

No in na koncu lahko rečemo samo to, da so Velenjčani uspeli. Novo naselje, nove trgovine, regulacija Pake, lahko bi še mnogo naštevati.

Bistvo pa bo vselej ostalo isto. Velnjčani dobro vedo zakaj delajo.

M. Iršič

Dom »Slavka Slandra« je stavba, ki učinkuje svetlo in mogočno. Spoštljivo sem si ogledovala vhodna vrata, ki vodijo v prostore TVD Partizana. Iz telovadnice se je oglašal živčav.

Da, živahna in razgibana je športna dejavnost v Mozirju. Moderna, sodobna telovadnica sprejema vse, ki jim je skrb za telesni razvoj najpomembnejša. Redno vadijo z oddelki. Orodna telovadba je na prvem mestu. Tudi namizni tenis ne zaostaja. Delo zavira le pomanjkanje prostorov. Razmah bo očiten spomladi, ko bosta urejeni rokometno in košarkaško igrišče, medtem ko odbojka že privablja številne ljubitelje.

Navdušenje in popolna prizadetost mladih sta najboljši porok za uspeh, pri tem pa so vodniki mentorji vsega. Zanje lahko trdim, da so s požrtvovalnostjo, ki je dana našemu človeku, iz leto v leto skrbeli za razmah športne dejavnosti.

Razsvetljena okna v domu »Slavka Slandra« vsak večer pri-

vablajo nove in nove člane v telovadnice.

Kako velik napredek, mar ne?

Stopila sem v prostore mozirske knjižnice.

Med bogato knjižno zalogo sem zasledila tudi najnovejšo izdajo najrazličnejših založb. Knjižničarka ima polne roke dela.

Da bi se kar najhitreje odvijalo osveščanje ljudi s kulturnimi dosežki, redno gostuje v Mozirju tudi celjsko gledališče. Polna dvorana obiskovalcev z viharim aplavzom spremlja dogajanje na odru. Tudi široko platno privablja k filmskim predstavam lepo številno ljudi iz bližnje in daljne okolice. K temu je pripomogla tudi asfaltirana cesta. Vse to je samo ena izmed poti in metod kulturne vzgoje. Druga pot, ki ni nič manj pomembna, je obsežna v vsakodnevno življenje in boju, ko mora človek urejati konkretne odnose s svojci v družini, s sodelavci na delovnem mestu, s stanovci in stanovskimi skupnostmi in z državljanji v komunah.

VARNOST je največja dobrina

Ni slučaj, da prav v tem obdobju imamo mesec varnosti. Vendar tokrat ne gre za to, da bi z neko mesečno kampanjo skušali zmanjšati nekatere naše slabosti, temveč da bi varnost pri delu bila vsakodnevna skrb vsakega našega državljana.

V tem času so v Celju in v drugih središčih celjskega okraja gospodarske organizacije priredile lastne razstave zaščitnega materiala, na koncu pa so domala v vseh občinah celjskega okraja priredili tudi osrednje proslave, ki

zajemajo osnovno zaščito in varnostno dejavnost na vseh področjih. V Celju je to razstavo priredil v okviru sklopa razstav in prireditev v počastitev 29. novembra Občinski sindikalni svet. Na tej razstavi so prireditelji nazorno pokazali v stolpnih in stanovanjih, kaj pomeni izguba 2 milijard dinarjev, ki je nastala zaradi raznih poškodb. Razen tega je zanimiva tudi ugotovitev, da so v tem času občutno padle nesreče pri delu in tudi nesreče na cesti so se močno zmanjšale.

Denar skozi tisočletja

DINAR NA DINAR

ne samo pri nas — povsod po svetu!

Pred dnevi je bila v Celju zelo zanimiva razstava denarja, ki je stoletja prevladoval pri nas in ki si je z mnogimi spremembami zaslužil že muzejsko vrednost. Razstava je bila v prostorih celjske Komunalne banke, pripravila pa sta jo skupno pripravljajni odbor za ustanovitev Muzeja denarnih zavodov Slovenije in kolektiv celjske Komunalne banke.

Prireditelji so hoteli s to zanimivo razstavo tudi Celjanom pokazati razvoj kupnih sredstev od starih časov do danes. Res moramo priznati, da podobne razstave v Celju doslej nismo videli in da je do kraja uresničila smoter, ki so ga prireditelji zasledovali.

Prireditelji so prostor zelo ukusno uredili in tudi vabljivo za oko. To je bilo tudi potrebno, saj je bilo gotovo, da si bo raz-

stavo ogledalo veliko število šolarjev, katerim je posrečen in nazoren prikaz precej več vreden od števil.

Razstava je začela s rimskimi primerki denarja iz rimske dobe in sploh starega veka. Tu so bili zastopani predvsem kovanci iz zlatih kovin — srebro, zlato. Kovanci so kot menjalna vrednost ostali pri nas v veljavi tudi v srednjem veku. Tako lahko celo zasledimo, da so posamezni grofje in voditelji pokrajin v srednjem veku tudi izdajali denar. Med njimi je bil pokazan tudi kovancem Ulrika II. Celjskega, na katerem je jasno viden celjski grb, ki je z majhnimi spremembami še danes v veljavi.

Obdobje kovancev na našem ozemlju se je začelo s posebnim dekretom cesarice Marije Terezije, ki so ga tudi razstavili. V dekretu posebej navaja, da ne sme biti

razlike med kovanim in tiskanim denarjem, če oba predstavljata isto menjalno vrednost. Njen prvi denar so tiskali na Dunaju. Ti primerki so bili tudi razstavljeni. Razumljivo je, da je tedaj ob primitivni tehniki tiskanja tudi bilo zelo lahko ponarediti posamezne vrste bankovcev. Zaradi tega že v določilu Marije Terezije zasledimo posebno poglavje, ki prepoveduje ponatiskanje bankovcev in hkrati opozarja vse one, ki bi se tako hoteli okoristiti, da morajo računati na smrtno kazen. Dekret še posebej poudarja, da ponarejevalci papirnatega denarja ne morejo računati pomilostitve smrtni kazni.

Zanimivo je tudi, kako se je oblika in tisk z iznajdbami večbarvnega tiska denarja menjala. Ta črta se vleče vse do 1919. leta, ko se je pojavil jugoslovanski denar. Takoj po prvi svetovni vojni je vsaj nekoliko časa ostal v veljavi star denar, vendar so tudi tega pretiskali s črkami SHS (Srbija, Hrvatska in Slovenija). Isto leto pa se pojavijo tudi domači bankovci in kovanci. Za osnovo so tedaj vzeli srbski dinar, ki še danes pomeni osnovni pojem denarne menjalne vrednosti. Tedaj se tudi natisnili ustrezne

bankovce — med njimi tudi tisočaka in bankovec za deset dinarjev. Na prvem jugoslovanskem tisočaku je bil upodobljen sv. Jurij. Ime svetnika se je v narodni govoric obdržalo tudi za ime tisočaka. Tako mnogi še danes rečejo namesto tisočak — preprosto: jurij. Podobno je tudi z našim kovačem. Na prvem jugoslovanskem bankovcu za 10 dinarjev je bil natisnjen kot likovni okrasek podoba kovača — odtlej naprej — vsaj v Sloveniji — govorimo o kovaču, kadar mislimo 10 dinarjev.

Razstava pa je prikazala tudi tiskanje denarja na našem ozemlju za časa okupacije. Zelo zanimivi so bankovci, ki so jih izdajali v Vrhovnem štabu partizanskih enot in ki so veljali za osvojenjo ozemlje.

Razumljivo je, da je po osvoboditvi nova Federativna Ljudska republika Jugoslavija začela izdajati svoj lasten denar, ki ga ni povezovala niti z zgodovino denarja, niti z denarjem, ki so ga izdajali okupatorji na zasedenem ozemlju.

Prireditelji pa so hkrati prikazali tudi različne načine, ki se jih v raznih državah poslužujejo, da bi pritegnili ljudi k varčevanju.

V sredini tisočak s podobo Jurija, pod njim deset dinarski bankovec s podobo kovača in v desnem kotu kliše, ki so ga partizani rabili za tiskanje »partizanskega denarja«.

S SEMINARJA O DELU LJUDSKE MLADINE NA OSEMLETKAH

Programi dela prilagoditi mladosti

V soboto in nedeljo je bil na okrajnem komiteju Ljudske mladine seminar za učitelje, ki odgovarjajo za delo aktivov Ljudske mladine na osemletkah. Okrajni komitej je na seminaru vabil 47 predstavnikov osemletnih šol, pa se ga je udeležilo le 25 prosvetnih delavcev. Razgovori pa so kljub temu zelo uspeli in mladina ter pedagogi so izmenjali marsikatero dragoceno izkušnjo.

Na seminarju so zelo obširno razpravljali o idejno vzgojnem delu na osemletkah, o sprejemu v Ljudsko mladino, o kulturno zabavnem življenju in telesni vzgoji na šoli, o mladinski samoupravi, tehnični vzgoji, organizacijskem delu, o aktualnih nalogah Ljudske mladine v zadnjem razdobju itd. Kljub temu pa, da so o tej problematiki govorili polna dva dni, so uspeli nekatera vprašanja le naznati. Ob zaključku seminarja so zato sklenili, da naj to ne bo zadnji posvet temveč le eden izmed številnih, ki jih bodo še pripravili. Tako se bodo že v decembru znova sestali in govorili predvsem o mladinski samoupravi v osemlet-

nih šolah. Takrat bodo obiskali tudi osnovno šolo v Podčetrtku, kjer so to plat dejavnosti uspeli najboljše razviti.

Zadnja leta opažamo, da se delo aktivov Ljudske mladine na osemletkah nikakor ne more utrditi. Nekaj slabosti je bilo prav gotovo v tem, da je bilo med mladimi ljudmi in prosvetnimi delavci premalo sodelovanja. Se večja pomanjkljivost pa je v tem, da Ljudska mladina na osemletkah ni uspela razviti takih oblik dela, ki bi bile primerne štirinajst oziroma petnajstletnim učencem. Tako so si v nekaterih celjskih šolah zastavili tak program idejno vzgojnega dela, ki bi ga morali obravnavati šele v zadnjih letnikih srednjih šol. Mladi ljudje, ki so se pravkar poslovili od pionirske organizacije, prav gotovo ne bodo z zanimanjem poslušali razprav o dialektičnem materializmu in podobnem. Kljub temu pa je prav, da mladina že v osemletkah dobi osnovno politično orientacijo, kajti šele na tej podlagi bodo lahko kasneje načenjali težje razprave. Osnovna naloga Ljudske mladine na osemletkah naj bo torej v tem, da razvija take dejavnosti, ki bodo družbeno koristne, hkrati pa za pubertetnika tako zanimive, da se bo udeleževal v njih, ne pa izživljal tako, da lahko kaj kmalu zavije na stranpota.

Po končani osemletki naleti mlad človek na prvo pomembnejše vprašanje v svojem življenju — na izbiro poklica. Tudi pri reševanju tega prvega, toda življenjsko važnega problema mladih ljudi, je šola premalo pomagala. Kako lahko bi bilo na razgovor z mladino povabiti tega ali onega strokovnjaka iz prakse, ki bi mladim ljudem znal točno povedati, kakšno je delo njegove stroke! Takih pomenkov pa na šolah skorajda ni.

Na seminarju so nato vneto razpravljali še o skrbi šolskih odborov za vzgojo mladih ljudi, o mladinski samoupravi, o povezavi šol-

le z okoljem in o številnih drugih vprašanjih. Vse to pa je povezovala ugotovitev, da je treba gledati na sedanje učence v osemletkah drugače kot na tisto mladino, ki je šolanje že končala. Sedanjim šoloobveznikom so prav zares »nova generacija«, zakaj zrasti v drugačnih pogojih kot večina nas. Da pa bi to pridobitev čim boljše uporabili, bo njihovim interesom in zadovoljevanju letih treba posvetiti še več pozornosti. Prav bi bilo zato, da bi se prosvetni delavci in vodstvo Ljudske mladine tudi v občinah pogovorili o skupnem delu.

-ica

Z OBISKA PRI KMETIJSKEM GOSPODARSTVU V VRBJU PRI ŽALCU

Na pot k napredku

Pred dnevi nas je pot zanesla v Kmetijsko gospodarstvo Vrbe pri Žalcu. Tam smo poiskali ing. Milana Dolinarja, tehničnega vodjo pri gospodarstvu, ki nam je o delu in gospodarjenju na posestvu marsikaj povedal:

»Naše kmetijsko gospodarstvo«, je dejal, »ni tako mlado kot bi si kdo mislil. Že pred vojno je obsegalo 35 hektarov površin. Po osvoboditvi je zemlja prišla v sestav kmetijske obdelovalne zadruge, 1952. leta pa je na teh površinah nastalo posestvo hmeljarskega inštituta. Dve leti kasneje so ga preimenovali v posestvo hmeljarske šole v Vrbi, 1958. leta pa je postalo samostojno kmetijsko gospodarstvo. Kar obširna zgodovina, kajne? No, tudi s površinami je tako.

Medtem ko je pred vojno posestvo obsegalo 35 hektarov površin in leta 1957. 120 hektarov, pa zajema danes 263 hektarov obdelovalnih površin. Gozda je 64 hektarov, nerodovitne zemlje — ki pa obsega predvsem dvorišča, ceste, gramoznice itd. — 33 hektarov, razlika med to vsoto in pa 398 hektari, kolikor imamo vse zemlje, pa odpade na pašnike.

Naj povem še to, da imamo 90 hektarov zemlje v zakupu. To dejstvo nam pomeni eno glavnih ovir pri arondaciji. Le-ta pa je zavoljo razdrobljenosti naših površin nujna. Naj navedem v ilustracijo ta-le primer: najoddaljenejša zemljišča našega posestva proti severu je šest kilometrov daleč, proti jugu pa pet. Lahko pa trdim, da smo kljub nekaterim oviram zdaj k arondaciji odločneje pristopili.

»Kaj pa glavna smer proizvodnje pri vas?«

»Največ se ukvarjamo s hmeljarstvom in živinorejo. Tako imamo 53 hektarov hmeljskih nasadov, na katerih smo letos nabrali 125 tisoč škafov hmelja. Res, da je bil pridelek letos nekoliko manjši kot lani, zato pa ni bila kvaliteta skoraj nič slabša. Štirindevetdeset odstotkov vsega pridelka je bilo prve in druge vrste. K tolikšnemu uspehu je prav gotovo pripomogla

pravilna obdelava in dobra zaščita. Nekoliko težav smo imeli letos le z obiralcem. Nekateri so savinjski kmetje namreč prepričali, da bo pridelek hmelja pri nas slab, da ga je potolkla toča in obiralec so se napolili obirati drugam. No, pa smo hmelj vendarle spravili pravočasno pod streho, celo tri dni prej kot po navadi. Nekaj smo ga posušili na lastnih, ostanek pa na sušilnicah, ki smo jih vzeli v najem.

»Kaj pa živinoreja?«

»Imamo 145 krav in 90 glav mlade živine. Letos smo se odločili tudi za nakup sto bicev oziroma telet. Naša živina namreč vse krme ne bi porabila, v južnih predelih domovine pa je živinorejo suša tako prizadela, da smo se raje odločili za nakup živine pri njih, kot pa da bi navijalja ceno krmil. Nekaj bomo s tem nedvomno pridobili, prizadetim predelom pa pomagali.

»Kako pa drugače? Sistem nagrajevanja, ekonomske enote?«

»Nagrajevanje imamo urejeno po točkovnem sistemu. Seveda pa ga bomo s formiranjem ekonomske enote morali spremeniti ali vsaj nekoliko prilagoditi novim pogojem. O ekonomskih enotah še razpravljamo. Medtem ko smo si edini v tem, da bi morali živinoreja in rastlinska proizvodnja postati samostojni ekonomski enoti, pa se zaenkrat še ne moremo odločiti za to, ali naj bo samostojna ekonomska enota tudi strojni park ali ne.

Na posestvu so še pred kratkim čutili pomanjkanje strokovnega kadra. Danes tega ni več, sosednja šola jim je dala take ljudi, ki jih potrebujejo. Nekoliko potrožijo le še zaradi stanovanja, ki jih ni in ni, drugače pa gre na posestvu vse po poti k napredku. Želimo, da bi bila le-ta čim manj težavna.

-ij.

Lepo sodelujejo

Pred dnevi je štirinajst uslužbencev Gozdnega obrata v Rogški Slatini s prostovoljnimi delom pogozdilo hektar zapuščenega zasebnega gozdnega zemljišča v Dreveniku na Boču. Posadili so štiri tisoč macesnovih sadik in to v treh dneh. Ta delovna manifestacija je zaradi skrbnih priprav in izredne delavnosti prostovoljcev povsem uspela, prijazno bukovje pa je dobilo nekaj macesnoavja, s katerim se bo povečala gospodarska dejavnost tamošnjih gozdov.

Z reorganizacijo gozdarske službe je bilo v celjskem okraju ustanovljenih več novih obratov kot

poslovnih in ekonomskih enot. Prevzeli so gozdarske gradnje in gozdne drevnice, gozdno gospodarstvo Celje pa bo izvedlo tudi popolno krčitev družbenih gozdov na relativnih gozdnih tleh, to se pravi spremembo gozdov v poljedelska zemljišča na površini tisoč šest sto hektarov. Ta dela zdaj lepo napredujejo.

Novost pomeni tudi prevzem gozdarskih dejavnosti v zasebnih gozdovih na območju šmarske komun. Rezultat te pridobitve je tesno sodelovanje družbenega in zasebnega sektorja in opisana akcija je že ena izmed dokazov za to.

Investicije SKUPNEGA FINANSIRANJA

Na zadnji seji Okrajnega komiteja Zveze komunistov v Celju so razpravljali tudi o načrtu za skupno finansiranje nekaterih investicij v skupnosti komun. O tem je član komiteja informiral predsednik okrajnega ljudskega odbora Miran Cvenk. Med drugim je ponovil že znana tri načela skupnega finansiranja v skupnosti komun. Pri tem gre za skupno finansiranje zavodov in služb, ki jih uporablja več komun, za skupno finansiranje izgradnje tistih objektov, ki služijo potrebam vseh občin — ali pa da jih je treba zaradi pomembnosti reševati širše — in za skupno finansiranje gospodarsko zaostalih nerazvitih območij okraja, kar naj bi zmanjšalo razliko med razvitimi in nerazvitimi področji.

Ker pa je takih potreb zelo veliko in bi jih bilo s sredstvi, ki so na razpolago, nemogoče rešiti, so se najprej odločili za tiste investicije, ki so nujno potrebne.

Mednje sodi nadaljevanje gradnje ceste od Celja do Rogške Slatine, gradnja srednje tehniške šole, pedagoške akademije in razširitev ekonomske šole v Celju, sodišča v Mozirju, Žalcu in Velenju, ureditev zdravstva v Soštanju, in sicer ureditev rekreacijske centra in pa bolnišnice v Topošici, dokončna ur.d.tev zavoda za rehabilitacijo invalidov v Celju ter gradnja mostu v Grižah.

Poleg tega pa bo treba vlagati še v kmetijstvo v Smarju pri Jelšah in Sentjurju. Za vse to in za rezervo skupnosti komun je potrebno 950 milijonov dinarjev. Ob upoštevanju gospodarske moči posameznih komun, so sklenili, naj bi občine prispevale tako-le: Celje 548 milijonov, Laško 12, Slovenske Konjice 20, Soštanj 88, Zalec 120 in okraj 150 milijonov, medtem ko sta bili občini Smarje in Sentjur teh obveznosti oproščeni.

ZATROBIL JE ROG

Lovna sezona je te dni na višku. Po orumenelih gozdovih zdaj odmeva rog in marsikateri lovec preži nekaj ur v naravi. Gonja lovskih psov je zanj najlepša pesem. Ko se približajo njegovemu stojišču, se lovec spremeni v oči in ušesa. Vsak šum ga vznemirja, ves je nestrpen in napet, dokler ne priskaklja mimo dolgoheca ali celo zvitrepka.

Vso ulovljeno divjad lovske družine prodajo, izkupiček pa vlagajo nazaj v lovišča.

Letos niso redki primeri, da lovec upleni kar tri ali celo več zajcev

Sir Grojer

Ta sir ima obliko nizkega hleba z malce vdrtimi stranicami. Njegova teža je 30 kg. Skorja je nekoliko rjavkasta in je vedno malce vlažna. Testo je sklopiljeno, prožno, v njem pa so redko posejane, motne, kot grah velike luknje.

Ta sir ima izrazit sirast vonj in pikanten, slasten in na orehova jederca spominjajoč okus.

Kot vsi gorenjski siri je tudi ta masten, vendar pa izdelujejo tudi manj mastne (pod 45 odstotkov v sušini) posebno če izdelke namenijo za struganje.

Domovina tega sira je Francoska Svica in Francija, pri nas pa ga proizvajajo v Kmetijski zadrugi Srednja vas pri Bohorju, v Ljutomeru, Tolminu, Mariboru, Ljubljani (Nova vas), Radečah, Koper-Dekani, Smarju pri Jelšah, Cerknem, Planini (KZ Sentjur), Novem mestu in Semiču.

PRI ZEMLJEPISNI URI

Učitelj vpraša Tončka: »Torej, polušaj! Če imaš pred seboj vzhod, na levi strani in na desni strani jug,« tu je malo počakal, »kaj imaš zadržano?«

Tonček sramežljivo: »Strgane hlače, tovariš učitelj.«

Stefka Tofant
Vrhe 48.
Teharje.

V teh dneh so praznovali v Polju ob Sotli in v Bistrici ob Sotli. Proslavljali so krajevna praznika pristrčno in ponosno, ker se je od tistih tesnobnih dni pred dvajsetimi leti, ko so morali nasilno zapuščati svoje domove in se umikati pred nemško »čisto arijsko raso«, dosti spremenilo. Obsotelje je danes prerajeno, storilo je v dveh desetletjih korak, ki ga nekoč ne bi zmoglo v stoletjih.

Bilo je v mračnem novembrskem jutru. Temni, pokriti avto-

Obsotelje je danes prerajeno. V dveh desetletjih je storilo korak, ki ga nekoč v stoletjih ne bi zmoglo.

»marice«. Vojaki v zelenem, z bleščecimi škornji, nekateri z volčjaki, ki so renčali in grozeče kazali zobe, so se bližali hišicam, ki so dremale v megli med drevjem. K vsakim vratom so se napolili: eden, dva. Puškina kopita so zaropotala. Ljudje niso spali, ker so že slišali, kaj jih čaka. Prevejani Nemci so jim obljubljali, da jih peljejo na nove domove nekje v Nemčiji, kjer bodo dobili vse tako, kakor bodo tu zapustili. Nekateri, ki jim je bila nekoč pri srcu stara Avstrija, so nasedali, toda teh ni bilo veliko.

»Packen sie, loss!« so vpili. Družine so se zbirale pred hišami. Oblekli so vse, kolikor so mogli. Nekateri so preko ramen imeli še zvite odeje, vendar so drgetali, kakor bi jih stresal oster mraz. To je bilo slovo. Spomini so se zvrstili v hipu: kravica, jabolana, ki so še lani tako lepo rodile... »Sam sem jih zasajal! Kolikokrat sem te prekapal, vinograd! Lani v teh dneh smo pili

in peli v zidanici. Ko sem te pripeljal k hiši, ti nisem obljubljal tega! Trpeče sta se spogledala samo za hip in kot bi ga hotela opogumiti, ga je toplo objela s pogledom. Potem je naenkrat vzdrgetala in po brazdi ob nosu so ji zdrsele solze, ki jih ni mogla več zadržati. »Gehma, loss!« je rezko ukazal vojak v zelenem.

Tedaj je gospodar Jože pokleknil pred hišo. Rahlo sivo glavo je sklonil globoko, prav do zemlje in jo poljubil, kakor takrat pred leti ljubljeno ženo, ki jo je prvič pripeljal na tam dom. Poljubil je zemljo, da mu je sivi prah zatemnil tenko, blede ustnice, ki jo je stiskal tesnobno. S trepetajočimi prsti je pobral grudico, jo skrbno zavil v snažni robec in jo potisnil pod srajco tja, kjer je v bolečini trepetalo srce. Otroka sta onemela, toda naenkrat sta zastokala v krču, ki ju je nenadoma stisnil v prsih, kot bi ju hotel zadušiti.

»Auf! Marsch! Los!« in mala procesija je zavila po poti med

jablani, na katerih je le tu in tam trepetal odmirajoči list. Podobne procesije so se molče vile skoraj od vsakih vrat. Volčjaki so renčali in bevskali. Stric Jože je dvignil glavo in hodil čvrsto ter na svojih prsih čutil domačo grudo...

*

To je bilo pred dvajsetimi leti. Zdaj so bolečine pozabljene. Življenje je boljše, lepše. Ljudje ob Sotli so spet doma, toda to ni več staro, odmaknjeno, sanjavo Obsotelje, to je novo Obsotelje s traktorji, vlakom, z združnimi domovi in ljudmi, ki dobro vedo, kaj pomeni delati v svobodni domovini.

Bolečine so pozabljene, toda krivica ne. Stric Jože se je vrnil, star je že, toda žive oči bistro opazujejo. »Prinesel sem tisto grudico zemlje, ki me je spremljala na tujem, dajala mi je poguma. Ne, nikoli ne pozabim, kar so storili z nami, jaz ne. Povem

vam pa, da se včasih bojim, da bodo mladi, ki danes že tako lepo živijo, to pozabili, da sploh ne bodo vedeli, kako prekleto je bilo! Mi stari ne bomo! Poglejte, koliko se nas je danes zbralo. Taki so prišli, ki že dolgo niso bili v vasi.

In praznovali so zares lepo! Spomini iz mladosti, spomini iz borb: otroci poslušajo z odprtimi usti. Bilo je nekoč. Zveni kot neka pravljica, toda to je bila resnica o junaštvu, o pogumu, o trpljenju, o smrti, o peklju, o soncu, o svobodi. Resnica, kjer so tudi otroci bili junaki, kjer so se žene upirale znanju, kjer so... Ob veselem praznovanju, sredi gorečih bakel in svetlih lampiončkov, ki so jih prižgali tokrat, je to bilo resnično slišati kot pravljica. Toda kar smo slišali, je bila nedavno resnica. In tisti zmaj še ni čisto izdihnil, še skuša pomigati z repom, tam nekje v svojem brlogu...

Sotelski

(SRBIJA 1941)

Upor

Zavija pes nekje z golotnih brd,
zavija točno v mesec nad planino,
ko da izjokal rad bi bolečino,
v temo iztulll onemogli srd.

Vsa vrata so zapahnjena to noč,
okoli hiš na straži so plotovi,
nobena ne utripa luč pod krovi.
Potrkala je smrt na okna koč.

Ob cesti v hrástovju tam za vasjo
seljaki mladi, z glavami vsi v zankah,
vsi v raševini, šubarah, opankah
pod vejami se zibljejo rahló.

Upornikov visi tam tiho pet,
ki tudi mrtvi niso se ločili.
Na zemljo to ne bodo več stopili.
Neutrudno pes zavija v gluhi svet.

O, čuj! Ze v hipu tem, že tam in tod
se v brdih zgame pasji gnev turobni
in se ječe zaeda v čas tesnobni,
v svetá strahota vplije od povesod...

Ohéj! Zalajajmo, ljudje, še mi,
ki živi smo v grobove potepnani!
In ti, gnev véliki, iz src nam plani,
razlij se, lajaj, bori se in bij!

Pod vejami se pet je mrtvih glav
zganilo kakor v rádostnem drgetu.
Budé se sela v puntarskem šepetu.
Zari izza oblakov sij krvav...

Fran Roš

OB RAZSTAVI V CELJSKEM GLEDALIŠČU

Šopek suhih rož

Podatki:
Jelica Žuža. Razstava nekaterih njenih slik v celjskem gledališču. Slikarka Jelica Žuža, doma iz Zalca, je končala zagrebško akademijo. Razstavlja je že v nešteti galerijah, v Celju pa se samostojno predstavlja prvič. Njena dela so v Beogradu, Zagrebu, na Reki, v Mariboru in Londonu. Živi v Zalcu.

NEKAJ SPLOSNEGA

V moderni umetnosti skuša barva neposredno in odkrito izražati ideje in razpoloženja, zato je tudi v teoriji enakovredna nekdanjemu spoznavanju perspektive, anatomije in svetlobe... Barva je sama na sebi materija, a materija tudi kot barva teži za neodvisnostjo od predmeta... Barve se v medsebojnih odnosih menjavajo in se spreminjajo — ni njihove absolutne vrednosti, ampak le relativna... Samo zaradi medsebojnih odnosov so barve lahko čiste ali umazane, goste ali lazurne...

RAZSTAVLJENE UMETNINE

Nenavadne so: Rajska ptica, Šopek suhih rož, Sadje s ptico, Limonca, Tihožitje, Deklica s punčko itd. Večkrat so isti motivi kot predmet barvnih »psihoanaliz« na več delih. Že v svojem komaj zaznamem začetku so brez odmerjenega prostora na slepem okviru. Sele končno delo dobi svoj format in to, kot ga zahtevata pretehtanost in skladnost za vsak detajl barvne površine posebej in za končno celoto tudi. Zato je ta likovni svet svojstven in je svojstveno Žužino slikarsko obeležje sploh. Vsa dela so naštudirana s pomočjo lirčne in brezmejno lepe barvne konstrukcije. Nekatera lahko dihaajo in živijo le pod steklom — vse drugo bi bilo njim kot umetninam nasprotno in tuje.

Pri portretih ne gre za vrednotenje običajnih zakonov realističnih podajanj, ampak za tonsko odmerjeno in po vauerjih bogato, formalno in vsebinsko umirjeno (tudi v povezavi z drobnimi, drugače neznatnimi predmeti), prikazano figuro. Tak portret prinaša

trajno vrednost, tako v času kot prostoru. In to, ne oziraje se ali gre za naročen portret ali ne. Pred nami je namreč individualna umetnina individualnega človeka-individualne slikarke!

Razstavljeni dela so plod dolgoletnega slikarskega procesa in niso le naslikan zapis na platno v trenutku časa, kot nekak bežen, hiter vtis. Zahtevno in težko umetniško delo spremlja našo slikariko ob vseh njenih, celo najmanjših umetninah od začetka, ki je namenjen le ustvarjalci in umetnini sami, tja do konca kreacije, ko se delo pojavi pred nami.

Vprašanje je, kako v Celju ta dela sprejemamo mi! Ali občutimo v njih slikarsko kulturo tako, da nas pritegne z vso lepoto, lirčnim akcentom in umetniško prepričevalnostjo? ... Mislim, da lahko, če se le bežno zadržimo, odložimo običajno vehemenco in vso grobo silo, pozabimo na mno-

„znance“ iz znanih razstavnih prireditev in se v miru približamo tem nevsiljivim umetninam. Spoznanje prostora Jelice Žuže, njenega slikarskega jaza nas privede do najlepših barvnih pesnitev o tihožitjih, cvetju in ljudeh. Z rahlim posluhom za vse to bomo blizu vsem težnjam naše kultivirane koloristike, ki ustvarja in dela iz slikarskih potreb z željo, da bi rešila čim več barvnih problemov.

Uspeh je tu, razstavljeni dela ga najboljše tolmačijo. Treba je le naprej z nekaj poguma, za novimi dosežki, po poti dosedanje lastne umetniške rasti!

Ceprav je obseg celjske razstave Jelice Žuže po številu del majhen, je po kvaliteti velik. In v tem je bistvo! Gre namreč za Šopek suhih rož in tega prinaša Jelica Žuža.

Milena Moškon

„Nabokodonozor“

ALI PRISPEVEK K PROBLEMATIKI FILMSKEGA PODNASLAVLJANJA

Gre namreč za zgodovinsko osebnost, ki je »nastopila« v filmu Ljubezen pod naslovom v filmskem podnaslovu, in ki jo dolej poznamo pod imenom Nabokodonozor. Pravzaprav neznatna epizoda, ki bi jo lahko človek tudi spregledal, ne da bi se seveda s tem pregrešil zoper kakšno pomembno dejanje.

Pa vendar. Filmsko podnaslavljanje je v zadnjem času predmet vse pogostejših javnih razprav, ker je namreč vse bolj problematično. Prevodi so največkrat škandalozni in ne delajo časti ne prevajalcem ne jeziku, ki nam jih posreduje, pa tudi ne distributerjem, ki jih oskrbujejo in pošiljajo v svet. Tako smo imeli v Celju priložnost doživeti najhujšo diskriminacijo, ki jo je lahko deležen kak jezik, na primer ob filmu Danes se ženi moj mož, kjer je popolno šarlatanstvo v poznavanju našega jezika rodilo nekaj tako »duhovitih« in »bistroumnih« kombinacij, da bi se jih po vsej priliki sramoval sam Pohlín!

Toda ne samo ta primer, še cela vrsta drugih primerov govori o tem, da je ob skomercializirani distribucijski politiki pač popolnoma poststranskega pomena, kakšen prevod spremlja ta ali oni film, to ali ono filmsko skrupulo. Če ne bi bilo tako, je komaj verjetno, da bi nam lahko delil prevajalsko »modrost« kdorsibodi in bi torej lahko prišlo tudi do tako v bistvu pravzaprav brezpomembnih spodrsiljav, kakršni so navsezadnje zapopadeni v potvorbi nekega ime-

na — saj od prevajalca pač očitno ni mogoče pričakovati poleg obvladanja jezika še poznavanje zgodovine! Kdo bi na primer v »Nabokodonozorju« prepoznal Nabokadnezarja? Ali pa se morda ne motimo? Ne pozna morebiti prevajalec še kakšno drugo zgodovinsko osebnost, ki je nam neznana? Bodi tako ali drugače, tu dejansko sploh ni bistvena identifikacija (morebitne) fonetične transkripcije imena z njegovo (nedvomno) etimološko eksistenco, bistveno je namreč povsem nekaj drugega.

Kolikor je znano, velja namreč v odnosih med distribucijami in kinopodjetji dogovor, po katerem so distribucije dolžne opremiti vse filme, odkupljene s strani slovenskih kinopodjetij, z ustreznimi slovenskimi podnaslovi. Vsekakor zelo demokratičen dogovor! Tako rekoč klavzula, ki postavlja naš materin jezik v enakopraven položaj z vsemi drugimi jeziki, ki so sicer tudi naši, toda ne materini, in ki potemtakem tudi zagotavlja našemu filmskemu občinstvu spremljanje filmov v domači govorici. Toda kaj imamo navsezadnje od take klavzule? Niso to »besede, le besede, prazen dim? Dogovor je lahko še tako lep, če ga ne izpolnjujemo, je kvečjemu smešen in bedast! Kar zadeva celjsko filmsko potrošnjo, je ta vsekakor zelo daleč od takih dogovorov, saj pomeni slovensko podnaslovljen film zgolj naključje in še to običajno naključje, ki vzbuja upravičeno ogorčenje. Kajti opraviiti imamo naposled z jezikom, ki je last naše narodne kulture!

D. Hribar

Večer borbene besede

Z literarnimi večeri je v Celju približno tako kakor z jesenskim soncem — pride, kadar pač pride. In kadar pride in očari nebo, mu seveda radi izpostavimo svoje ude, da jih pregreje; podobno kakor smo voljni okopati svojega duha v blišču lepe besede.

Tako je bil večer borbene besede, ki ga je pretekli teden pripravil v veliki dvorani Narodnega doma Okrajni svet Svobodnih in prosvetnih društev ob sodelovanju celjskega učiteljskega in glasbene šole, vendarle intimno doživetje. Pred poslušalci, povečini dijaški učiteljska in celjskih srednjih šol, je ob tej priložnosti nastopil Matej Bor, Tone Seliskar in Katja Špur. Medtem ko sta oba pesnika prebrala nekatere svoje najljubše pesmi, nastale v času vojne oziroma na pohodih XVIII. divizije in Cankarjeve brigade, se je Katja Špur predstavila z odlomkom, ki popisuje vzdušje v taborišču Slovencev v Slavoniki Požeji. Večer so izpolnile recitacije učiteljskih in študentskih pesnikov Kajuha, Levca, Krakarja, Minattija in drugih, razen tega pa še odlomek iz Cankarjevih stvaritev, posvečen domovini. Literarnemu delu večera so se naposled pridružili še glasbeni vložki, s katerimi je nastopila Zlata Zoharjeva ob spremljavi Marženke Sancinove.

Druga premiera na Malem odru

Milan Đoković: »Ljubezen«

V zelo kratkem času, v pičlem poldrugem mesecu nove sezone je pripravilo celjsko gledališče že peto premiero. (In še drug obrobni podatek, ki ilustrira dejavnost te ustanove: doslej 66 predstav!) Tako obilica premier je mogoča samo zaradi vzporednega študija v okviru Malega odra in zavoljo manjših zasedb, ki jih narekujejo izbrana dela. In seveda pripravljenost ansambla, da ponese odsko govorico tudi v »provincos, kamor ni vedno lahko priti, za kar so potrebne določene žrtve ansambla zlasti v zimskem času, ki pa so vselej bogato poplačane s hvaležnim občinstvom, in ki spremenijo tako imenovano provinco v enak kulturni teritorij, kot ga ima mesto.

Zgodba naše drame sega v čas obnove in začetne izgradnje v Srbiji. Torej nekako v leta 1918-20. Preprosta je ta zgodba, kot je preprosta Ljubezen Đokovića, junaške partizanke, do inženirja Zarka, ki je ne ljubi več. Za njim je čas ljubezni in smrti, zametjal je puško in gozd s projekti in tovarno. Njegova je bodočnost, njej je ostala le preteklost. Ne najde več več poti za njo, ne znaide se v novih okoliščinah, verjela je, da je dovolj, če ostane ljubeča, poslušna žena...

V temnu novega sveta se sreča Zarko z Mileno, intelektualko. Docela ustreza idealom in potrebam njegovega intelekta. Bila bi mu enakovredna partnerica. Tragična zmot: zavzel je dragoceno, iskreno ljubeče bitje — samo za novo ljubezen. Spoznanje pride prekasno. — Posredno zveemo za to zgodbo po pričevanju Peđe, dobrega prijatelja razočarane in skesane Milene. Obudi jo nam in Mileni, ki je navsezadnje brez krivde kriva. Zarko je spobil vso njeno ženskost, rešil jo je občutkov manjvrednosti, in zdaj ga k ljub tragični zgodbi ne more pozabiti.

Bila bi to običajna igra o zakonskem trikotu, če bi ne bila pogojena s kontrastnim srbskim miljejem v posebnih družbeno političnih situacijah. To daje delu še danes aktualno vse-

mino. Dvodejanko je naštudiral JURO KISLINGER, ki se je ponovno vrnil v celjsko gledališče iz mariborske Dramе. V vlogi učiteljske Danice bo nastopila Marjanca Krošliva, v vlogi Milene Vera Perova. Inženir bo Jože Pristov, Peđa Stanko Potisk, (ki bo to njegov celjski debut, prišel je prav tako iz mariborske Dramе), in epizodni vlogi še Tone Solar. Sceno je pripeval Sveta Jovanovića, kostume A. Lenka Bartolova. Upriporitev Malega odra bo tokrat ponovno v foyerju gledališča, vse predstave izven abonmaja. Premiera bo v soboto, 25. novembra.

Jelica Žuža: Košarica sadja s ptico (olje)

Problemi kulture v komuni

Ker smo prepričani, da bodo ta vprašanja zanimala naše bralce, kakor tudi, da bodo v času, ko si po dvajsetih letih rojstva naše domovine vedno bolj prizadevamo utrditi tudi duhovne temelje naše družbe, prispevala k oblikovanju jasnejših gledišč, objavljamo nekaj misli iz referata predsednika Občinskega odbora SZDL v Celju Draga Spendla, ki ga je imel na nedavnem seminarju za predsednike občinskih odborov SZDL v Ljubljani.

VEDETI MORAMO KAJ HOČEMO

O kulturi, o kulturnih problemih, o kulturnem življenju ljudi lahko govorimo posplošeno, lahko pa obravnavamo tudi posameznega človeka in ugotavljamo, kaj je v njegovem življenju, v njegovih dejanjih, navadah in njegovih odnosih do sočloveka in do družbe kulturnega in kaj ne. Vse to pa je seveda potrebno meriti z današnjimi merili. Moč subjektivnih sil se kaže v tem, kako lahko na osnovi znanstvenih ugotovitev v sklopu celotne družbene perspektive jasno nakazujemo tudi smer, v katero se bo nadalje raz-

vijal proces tudi na področju literature. Skratka, vedeti moramo, kaj hočemo, kaj si želimo, ugotavljati moramo, kje smo v dani situaciji in kaj moramo seveda pot, po kateri bomo najhitreje in najlaže priti do določenega cilja. Ko že govorimo o kulturi v komuni, lahko izhajamo s stališča, da nismo na tekočem. Tako se srečujemo s problemi, ki so odraz neskladnega razvoja, notranjih naprotij. Predvsem gre za zelo važno vprašanje, kako vskladiti težnje ljudi za kulturno vzgojo, ki bi naša ljudje znali ločiti zrno od plevla, pri čemer bi morali posebno pozornost posvetiti mladini, z uvedbo filmskih klubov in filmskih gledališč, kjer bi lahko ljubitelji filma tako ob dobrih kakor

FILM IN FILMSKA VZGOJA

Naš smoter ni, da bi dosegli samo materialno bogastvo. Proizvajalec ima vso pravico, in tudi dolžnost, da sodeluje pri urejanju in ustvarjanju pogojev za svoje življenje tudi izven delovnega časa. Ta svoj prosti čas pa posveča najrazličnejšim namenom. Med drugim hodi na primer v kino. Sem prihajajo tudi najrazličnejši ljudje, kajti film je še vedno nekaj, kar pritegne največ ljudi. Nihče ne more trditi, da lahko že po številu obiskovalcev presojamo, je bil ta ali oni film dober ali slab. Včasih smo kar pesimistično razpoloženi, ko ugotavljamo, da mnogi nekvadratni filmi pritegnejo največ ljudi, da pa si redke, resnične umetnine ogleda le manjši krog obiskovalcev. Ni potrebno razlagati, kako nam lahko film približa kulturo drugih narodov in kako nam lahko posreduje tudi najrazličnejše škodljive elemente. Zato bi morali doseči, da bi naša ljudje znali ločiti zrno od plevla, pri čemer bi morali posebno pozornost posvetiti mladini, z uvedbo filmskih klubov in filmskih gledališč, kjer bi lahko ljubitelji filma tako ob dobrih kakor

ob slabih filmih pod strokovnim vodstvom pravilno ocenili vrednost filma.

RADIO IN TELEVIZIJA

Tudi radio in televizija lahko vplivata na rast kulturnega življenja. Že zato, ker sta oba tudi sredstvo za informacijo v vseh področjih družbene dejavnosti, je upravičena kritika, da reledne postaje, ki jih je še vedno premalo, nimajo dovolj časa za lokalni program. Razen tega je tak program odvisen pogosto od sredstev. Podobno je tudi s televizijo; tudi tu bi bilo treba še marsikaj vskladiti — oddaje, naročniki, omrežje — vse to bi moralo hoditi vzporedno.

KULTURNO PROSVETNA DRUŠTVA

Kulturno prosvetna društva tožijo, da nimajo sredstev za svojo dejavnost. Sicer utemeljeno, vendar ljudje ne razumejo, da so tu družbena sredstva omejena. Zaradi nerazumevanja skupnih problemov se dogaja, da sredstva ne vlagamo vedno tja, kjer bi bila najbolj potrebna in kjer bi se najbolj racionalno trošila. Naša jav-

je porajal zlasti velik problem pri združevanju sredstev za razvoj srednjega strokovnega šolstva; porajale so se težave v kulturnih ustanovah, ker ni bilo sredstev za ureditev klubov, igrišč, zavetišč itd. Vsekakor moramo zagovarjati skladen razvoj vseh panog družbene dejavnosti, sporazumeti pa se moramo tudi, čemu se še lahko odredimo na račun drugega. Problemi kulture v komuni pa kažejo, da kulturni razvoj ni v skladu z razvojem ostalih področij, da je celo v zaostanku. Medtem ko lahko krije komunale stroške za določeno število kulturnih ustanov, bo treba še marsikaj urediti v samih stanovanjskih skupnostih.

Naša želja je, da bi čim več ljudi pritegnili k aktivnemu sodelovanju in ustvarjanju tudi v kulturno prosvetnih društvih. K temu moramo pripomniti, da se ta društvena dejavnost še ni otresla čitalniške okorelosti. Problem je tudi, kako graditi enotnost se že zanima za kulturno problematiko, vsi ljudje pa še vedno niso pripravljani za kulturo tudi kaj žrtvovati. V Celju se

kulturo, kajti ljudska prosveta ne more biti neka posebna zvrst kulture. Tu še ni potrebnega sodelovanja s poklicnimi kulturnimi ustanovami.

KULTURNO ZABAVNO ŽIVLJENJE

V sklop kulturno zabavnega življenja spada cela vrsta oblik od izletov, letovanj in plesnih prireditev do klubov. Gre kratkoma za vprašanja, kako izkoristiti prosti čas, kako vnašati vanj tako vsebino, ki bo zadovoljevala naše potrebe. Kako poteka življenje v prostem času, pa ni odvisno od posameznika, temveč od vseh ljudi v komuni. Tudi to področje družbene dejavnosti smo zaradi mnogih drugih problemov zapostavljali in ga prepuščali bolj ali manj samemu sebi. Zdi se, da se z njim ukvarja le ozek krog ljudi. Tu bi morala priti bolj do izraza skrb celotne komunale, stanovskih skupnosti kakor podjetij. Pri tem bi bilo treba upoštevati želje državljanov ter razvijati kulturno zabavno življenje v nekem višjem smislu in ne zgolj zaradi zabave.

D. S.

Franc Kač

Delavci v boju za kruh

PRED 25 LETI V CELJU

Stara Jugoslavija ni imela srca za delavce, bila je pač kapitalistična država. Njena oblast je podpirala tovarnarje, domače in tuje, ki so grdo izkoriščali naše ljudi. Kadar je takšno krivično stanje priklopilo do vrhunca, se je delavstvo poslužilo svojega najmočnejšega orožja — stavke. Da pa je ta uspela, je morala biti dobro organizirana in za seboj je morala imeti svojo strokovno organizacijo.

PRVE STAVKE

Prvo delavsko stavko je Celje doživelo že v avstrijski dobi — februarja 1896, ko je delavstvo Westnove tovarne prenehalo z delom. Po zlomu te kratkotrajne stavke je bilo 27 izmed 47 tedaj v podjetju zaposlenih delavcev odpuščenih iz službe.

Po prvi svetovni vojni je Celje doživelo vrsto stavk, med temi je najdaljša ona v Westnovi tovarni spomladi 1922, najostrejša pa v isti tovarni leta 1936 — torej pred 25 leti. Pred to je 9 dni v septembru 1935. Franc Leskošek kot vodilni funkcionar Strojovne zveze kovinarjev v Ljubljani v imenu Partije vodil stavko v celjski Cinkarni, ki je uspela. V njej je bila izredno aktivna Zveza delavskih žena in deklet. V istem letu so bile v celjskem okraju še stavke: februarja stavka gradbenih delavcev, aprila stavka v Ljubljani, junija stavka v opekarni Sodina in v opekarni Unger v Celju. V letu 1936 pa so sledile: poletni dve stavki gradbenic in stavka v tekstilni tovarni Elka v Celju, 1. septembra pa se je pričela velika stavka tekstilcev v Preboldu.

STAVKA V TOVARNI EMAJLI-RANE POSODE

Tovarna emajlirane posode v Celju je leta 1936 doživela kar dve stavki. Do njih je prišlo zaradi nezadovoljstva delavstva s skrajno nizkimi mezdami in zaradi nečloveškega obnašanja nekaterih tovarniških mojstrov. Prvo tridnevno stavko v maju je izval mojster Kresnik, ki je povzročil krivičen odpust dveh delavk iz službe. Enotnost tovarniških ljudi je bila že tako močna, da se je proti temu dvignil ves delavski kolektiv in ljudje so s prekriznimi rokami obstali pri strojih. Westen je Kresnika postal na dopust, ko pa se je vrnil, so ga delavci vržili pred vrata in začeli stavkati, nakar ga je podjetnik odpustil.

Se huje kakor Kresnik pa je tovarniške žene gnjavil mojster lakirnice Fleck, sudetski Nemec. Ko se mu je odločno uprla delavka Marija Ogrizek, jo je oklofotal in obrcal. Na sestanku so ženske postavile zahtevo: — Fleck mora proč! Prihodnji večer so ga res pograbile Pepca Fijavž, Tilč-

ka Ogrizek, Mimi Kolar, Velenškova i. dr. Gnale so ga do vratarnice in vrgle na cesto. Vsega raztrganega je Westen odpeljal domov.

Nad tem upravičenim dejanjem se je lastnik podjetja razburil in na njegov ukaz je neki mojster ustavil tovarniško obratovanje. Vendar je delavstvo vztrajalo na svojih mestih in razen kakih 30 ni hotelo zapustiti strojev, ki so počivali. Tudi tokrat sem kot glavni delavski zaupnik takoj poslal poziv tovarišu Francu Leskošku v Ljubljano. Prihitej je in nam pomagal organizirati stavko. Pri tem je ravnal po nalogu Partije. Po njegovih navodilih je bil na sestanku v gostilni »Amerika« postavljen poseben odbor, ki je vzdrževal red in disciplino med stavkajočimi ter skrbel za njihovo prehrano.

Seveda je Westen takoj alarmiral policijo, ki se je nastanila kar v tovarni in naganjala ljudi na delo. Pridružilo se ji je še orožništvo. Zene delavke (Ivana Kač, Cilka Hriberšek, Angela Lampret i. dr.) so nam kuhale v pritičenem prostoru Samskega doma poleg tovarne. Domala vse celjske trgovine in gostilne so nas zalagale z živili, največ pa z mesom Turk in Rebevšek, s kruhom pa Mlakar.

Tako se je pričela najostrejša in najdramatičnejša celjska delavska stavka, ki je trajala od 27. avgusta do 6. septembra 1936. Delavci smo zasedli tovarno in zastražili vse dohode vanjo. Tudi spali smo v njej.

Kmalu pa je oblast vsem trgovcem in obrtnikom prepovedala, da bi nam pomagali. Po mestu so jim plakati grozili, da jim bodo sicer vzeli obrtne koncesije. Policisti in orožniki so surovo prepredili, da bi žene prinašale hrano stavkajočim v tovarno.

Tovariš Leskošek in jaz sva se medtem pogajala z Westnom. Tudi na občini smo se delavski zaupniki in Leskošek dogovarjali s podjetnikom, ki pa je bil za vse naše zahteve nedostopen. Preklinjal je »komuniste« in se povsem zanašal na oblast, ki mu je podjetje varovalo z nad 100 policisti, žandarji in detektivi. Da bi delavstvo ločila od glavnega voditelja, je policija aretirala Leskoška in ga izgnala iz Celja.

Nazadnje smo se pošteno skregali in Westen se je trkal na prsi: »Jaz imam vsega dosti, vi pa de-lajte, kar hočete. Lahko tudi premestim tovarno v Srbijo, tam pa bodo ljudje radi delali še za nižjo mezdou!«

Ostali smo še nadalje v tovarni. Ko nam podjetnik že ni mogel drugače do živga, nam je pogasil vse luči in dal sneti okna in vrata z obratnih prostorov.

Nekako v sredini stavke je nekoga dne stražar javil, da je došel material za javno s kolo-dvora, zato naj bodo premikali nared. Naš sklep pa je bil, da ne sme noben tovor v tovarno in noben iz nje. Tedaj so se ženske vlegle na tračnice. Orožniki z bajoneti so priganjali strojevodjo, naj zapelje vagon kar čez ljudi, ta pa je odvrnil, da po ljudeh že ne bo vozil, in je tovor odpeljal nazaj na postajo. Sele zdaj so ženske vstale s tračnic.

Se vedno so orožniki z nasajenimi bajoneti držali špalir pred tovarno. Potem so pričeli hoditi po ljudi na domove, po stavkokaze, da bi prišli na delo. Vendar se ti niso upali prikazati.

Westen in orožniki so vedeli, da smo delavci že močno sestradani, ker nam ljudje niso smeli in mogli več pomagati. Zato so ubrali druge strune. Orožniki so poklicali kakega delavca ali delavko iz obratnega poslopja, češ da so ji domačj prinesli hrano. Skoraj so nekateri nasedli tej prevari in ko so veselji prihitali do vhoda, so jih orožniki zgrabili in vrgli ven. Mnoge so pa naložili na kamion in jih odpeljali v zapor, kjer so jih pretepli. Med temi ženami je bila tudi Ivanka Lipovšek-Rojnik, predsednica Društva delavskih žen in deklet v Celju. Njo so žandarji teptali in jo za lase vso krvavo vlekli iz tovarne na cesto.

Se proti koncu stavke je Leskošek poskušal večkrat priti do nas, toda navadno so ga prijeli že na kolodvoru ali pa v Gaberju. Tako smo nazadnje ostali čisto sami. Mislim, da je skoraj vse Celje in vsa okolica bila na strani nas stavkajočih. Tako se je na Mari-borski cesti pred Lebičem, kjer so

orožniki napravili zapornico, zbirala v tistih dneh množica ljudstva. Orožniki so ljudi legitimirali in jih razganjali. Ti pa so pogosto vsklikali: »Dol z oblastjo, ki štiti kapitaliste!«

POSLEDICE — 380 ODPUSČENIH

Končno je Westen poslal celo gasilce, da bi v tovarniške objekte brigzali vodo, pomešano z drobnim peškom. V vedno večji stiski je sestradano in neoboroženo delavstvo končno prekinilo stavko in odšlo domov.

Samo pomoč kapitalistične države in njene oborožene sile je pomagala zmagati nacističnemu tovarnarju nad poštenimi slovenskimi delavci in se nad njimi celo maščevati. Izmed 2000 stavkajočih je odpustil z dela 380 delavcev in delavk, predvsem delavske zaupnike in funkcionarje kovinarske strokovne organizacije. Nekateri izmed teh so bili obsojeni celo pred sodiščem. Vsem odpuščenim je tovarna delavske knjižice zaznamovala z rdečim pečatom, kar je bil drugim podjetjem znak za delavca, »okuznega s komunizmom«. Takšen zlepa ni mogel dobiti zaposlitve drugje. Podjetnik jih je dal deložirati iz stanovanj v tovarniških hišah in so se nekateri morali preseliti na prosto, v tako imenovane »gaje«.

Na izpraznjena mesta v tovarni je Westen sprejel zdaj nove delavce, večinoma nezavedne ljudi s podeželja. Nekateri od teh so dobili to službo na priporočilo vladajoče stranke. Mnogi razredno zavedni delavci so se dolgo trudili za novo službo kjerkoli, da bi z najskromnejšim kruhom mogli preživljati sebe in družine. Meni je uspelo šele poldrugo leto pozneje dobiti zaposlitev v Zagrebu.

Vendar tudi opisana velika stavka ni bila zaman. V njej se je kovala enotnost delavskega razreda, krepila se je proletarska zavest našega človeka in pokazala se je, vsa notranja gniloba stare protiljudske oblasti. Ni bil več daleč čas, ko se je na klic Partije dvignil delavski razred, da si z žrtvami v zmagoviti ljudski revoluciji prirobi oblast in z njo boljše življenje.

Bilo je septembrskega jutra leta 1944. V vasi Zavrhu pri Galiciji širjeno, da je že sleherni vaščan sodeloval v NOB. Partizan so se tod počutili varni, kajti na vseh straneh je bila postavljena obveščevalna služba. V začetku septembra pa je vaščane okoli pete ure zjutraj iz spanja zbudilo ropotanje strojnih in pušk. Vsa vas je bila takoj na nogah, vendar so vsi ostali v hišah.

Tudi pri Dolarjevih so vso noč spali, toda ne vsi. Okrog druge ure ponoči je na okno rahlo potrkalo.

»Mici! Jaz sem, Zlatko in moja tovariša Fedor in Miško. Utrujen smo in bomo spodaj v vašo delavnico malo legli in si odpočili.«

»Dobro, dobro«, je odgovorila Mici, k je bila takih budnic navajena. Malo je pomislila na Sva-be, kot vedno. Zbudila se je tudi takrat, ko so Nemci, ki so se nenadoma pojavili v vasi streljali po nekem partizanu, ki pa jo je srečno popihal. Najprej je mislila, da streljajo na trojico v delavnici,

begniti. Vsi trije so imeli pripravljene ročne bombe — italijanke, za primer, če bi jih hoteli Nemci žive dobiti.

V tem času, ko je šla Micka iskati ključ, ki ga v resnici ni bilo, saj so se vrata odpirala le z malim zapahom, so Nemci, ki so preiskovali ostalo poslopje, našli na kozolcu 10 metrov od delavnice spečega domačega sina Miha. Z najboljšo vero, da imajo pravega »bandita«, so ga izpraševali in suvali sem in tja.

Partizani so izrabili edino pri-ložnost za pobeg. Prvi je skočil Zlatko, nato pa ostala dva. Sva-bi so bili tako iznenadeni, da tisti, ki so bili pri kozolcu, niti strelja-li niso. Preko Dolarjevoga hriba so srečno pretekli, toda — v Po-ličevem grabnu je usodna krogla streljavnice zadela Miška. Letel je še naprej po Verdelovem lapru, ko je uvidel, da dalje ne more, ker so ga zaradi izgube krvi za-popustile moči. Regljanje strojnic, brzostrelk in pušk je pretrgal še zadnji sunkoviti glas ročne bombe. Izgubil je mlado življenje, hrabri borec, doma iz Zabukovce

Padel je partizan

Ob 20-letnici ljudske revolucije

ko pa je pogledala skozi okno pod hišo, ni videla nobenega Nemca ter se je nekako pomirila. V dobri veri, da jih takoj obvesti, če še morda spijo, je narahlo odprla vhodna vrata, toda »halt«, ji je rezko udaril na ušesa. Obstala je mirna in preudarna. Prešinila jo je misel ali so jo odkurili ali pa jim preti smrt, kajti okrog hiše je naenkrat mrgolelo zelencev.

V gospodarjevi delavnici je bila tudi postelja, namenjena za krajši počitek domačih ali pa partizanov, kateri so se večkrat utrujeni vračali s pohodov. Vrata so bila narejena, da so se skozi malo stekleno okence odpirala in zapirala od znotraj. Micka je morala odpirati Nemcem vsa vrata, toda ko so prišli do delavnice je z grozo ugotovila, da so partizani še notri. Vrata so bila zaprta.

»Oh od teh vrat pa nimam ključa tukaj, moram v kuhinjo ponj.« V delavnici pa so ta čas stali na pol oblečeni Miško, Fedor in Zlatko s pištolami in pripravljenimi ročnimi bombami ter čakali usode. Miško je bil pripravljen, da vrže ročno granato med trojico in tako ne bodo prišli živi Nemcem v roke, vendar je bil Zlatko mnenja, da poskusijo po-

v Savinjski dolini, Ernest Kadil-nik — Miško.

Sedaj je bilo v nevarnosti življenje Dolarjevih, toda tudi to pot se je Micka izvrstno znašla. Vsi Nemci so jo uverili za parti-zanom ter si v dolini ogledovali žrtev. Ta čas je Micka iz delavnice znosila vso obleko, čevlje in municijo, katero so partizani pu-stili ter spretno zakopala v gnoj. Ko so se Nemci čez 10 minut vr-nili, je bila postelji poslana in za partizani ni bilo niti sledu. Vrata so bila seveda še »vedno« zaklenjena.

»Kje je ključ!« so najprej vprašali, ko so se vrnili. Kot vse ostale prostore je bilo treba pregledati tudi delavnico.

»Ne morem in ne morem ga najti,« je mirno odgovorila Micka. »A tako, tu notri bomo vseeno prišli!« Eden je udaril z vso silo v vrata, ostali pa so držali naper-jene puške. Ko so se siloma odpr-la vrata, je bilo v sobi vse v naj-lepšem redu. Nemci kljub vsem zašiševanju niso nič izvedeli, vendar pa so ta dan odpeljali v celjske zapore gospodarja in mno-gе druge zavedne sovaščane.

M. K.

RISE:

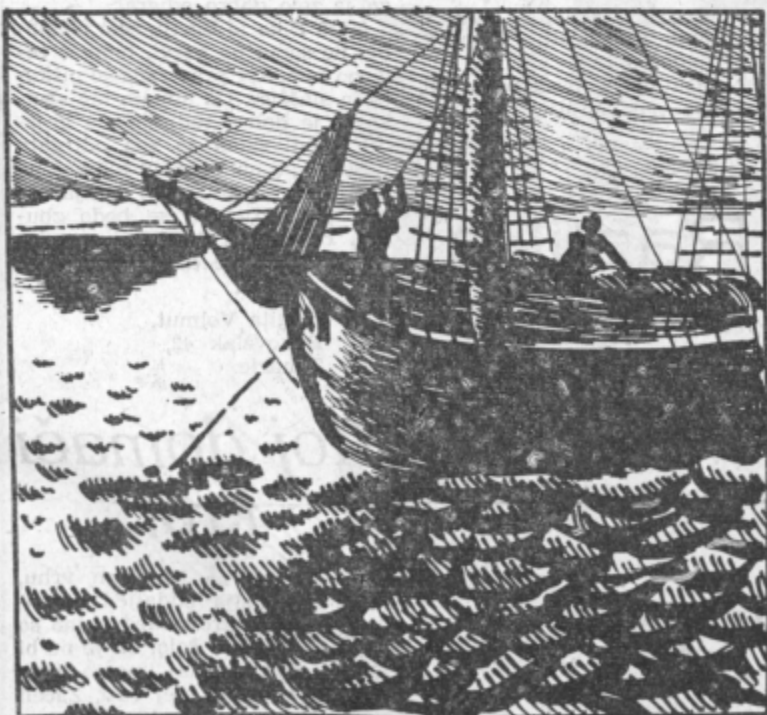
JANEZ MLAKAR

PO NOVELI
JACKA
LONDONA

MAPUHOV BISER

PISE:

STANE POTOČNIK

1.

Čeprav je bila »Aoral« okornih oblik, je v lahнем vetru dobro rezala valove. Kapitan je ukazal vreči sidro, kjer valovi niso plju-skali ob obalo. Hikueru je bil nizek atol, ki ga je tvoril obroč koralnega peska; ob visoki vodi je motel komaj pet čevljev iznad gladine. Na dnu lagune je bilo mnogo bisernic in z velike jadrnice bi lahko videl onstran koralnega obroča potapljače pri delu. Skozi zaviti plitvi kanal, ki je vodil v laguno, so mogle smukniti ob ugodnem vetru le majhne enojambornice, velike jadrnice pa so se usidrale zunaj in si pomagale s čolni.

2.

»Aoral« je spustila v morje čoln, vanj se je vkrcalo nekaj rjavopolnih mornarjev, odetih okoli ledij z rdečimi krpami. Prijeli so za vesla. Ob krmilu je stal mladi mož, oblečen v belo obleko, kakršno nosijo Evropejci v tropskih deželah, vendar ni bil čisto-krven Evropejec. Mladi mož je bil Aleksander Raoul, najmlajši sin premožne mešanke Marije Raoul, lastnice pol tuceta jadrnic, podobnih »Aoral«.

Čoln se je trudil preko vrtincev ob ustju kanala in preko razpenjenih valov v kanalu, da bi dosegel mirno gladino lagune. Mornarji so spretno obračali vesla in čez pol ure je čoln zaoral v sipino.

3.

Mladi mož je skočil na beli pesek in podal roko velikemu domačinu; bil je lepo raščen in širokih ramen, na mesto desne roke je imel strelec, ki je iz njega molela kost: spomin na srečanje z morskim psom in na konec potapljaških prigod; od tedaj se je namreč moral prilizovati ljudem in prosjačiti za miloščino.

»Ali že veš?« je takoj pričel. »Mapuh je našel biser ... čudovit biser, kakršnega ni našel še nihče na vsem svetu ne. Njer ov je. Če hočeš, ga lahko kupiš. Pa ne pozabi, da sem bil jaz prvi, ki ti je to povedal. Dobil ga boš poceni, ker je Mapuh neumen. Imaš kaj tobaka?«

ŽENA · DOM · DRUŽINA

DECEMBRA BO KONFERENCA

O varstvu otrok zaposlenih staršev

Te dni smo na okrožnem sodišču v Celju piskali tovarišice Križnikove, predsednice komisije za družbeno aktivnost žena pri celjskem občinskem odboru socialistične zveze. Naprosili smo jo, da nam je povedala nekaj besed o bližnji konferenci, o problemih varstva otrok, ki jo komisija te dni pripravlja. Tako-le je dejala:

»V nekaterih občinah so konferenca, ki obravnavajo probleme družbenega delovanja žena, že izvedli, pri nas pa so se pripravile nekoliko zavlekle. Odločili smo se namreč, da bomo na konferenci obravnavali samo enega izmed številnih problemov, ki ženam onemogočajo kvalitetno sodelovanje v družbenih organizacijah, društvih in organih upravljalna. To je vprašanje varstva otrok zaposlenih staršev. Varstvo otrok pa je problem, ki zahteva široko družbeno obdelavo in prav zavoljo analiz in razgovorov, na podlagi katerih bomo konferenco pripravili, smo jo morali nekoliko odložiti. Pri analiziranju stanja o varstvu otrok zaposlenih staršev pa smo zbrali marsikatero zanimive podatke. Sem sodi še vedno prešibka vloga stanovanjske skupnosti, nezainteresiranost

delovnih kolektivov in podcenjevanje varstva otrok na sploh.«

»Zakaj pa ste za konferenco izbrali ravno problem varstva otrok?«

»Menimo, da je vprašanje družbene aktivnosti žene povezano s tolikimi problemi, da o vseh prav gotovo naenkrat ne bi mogli govoriti. Izbrali smo zato tiste, ki zanj menimo, da ima lahko največ škodljivih posledic za družbo. Tako bomo na vprašanje varstva otrok zaposlenih staršev nedvomno morali navezati problem delikventnosti, slabih učnih uspehov v šolah, nepravilno prehrano, obolenja itd. V zvezi s tem pa bomo opozarjali na možnosti, ki jih imaj opri reševanju teh družbeno škodljivih pojavov stanovanjske skupnosti, delovni kolektivi, sindikalne organizacije, Ljudska mladina itd. Zakaj varstvo otrok prav gotov ni zanimivo samo za žene in matere, temveč ga je zavoljo tega, ker gre pri tem za vzgojo mlade generacije, treba širše družbeno obravnavati. Prav tako pa je seveda tudi z ostalimi problemi, ki jih srečujemo pri obravnavanju družbene aktivnosti žena (pomoč v gospodinjstvu, prehrana itd.)«

»Problem varstva otrok bo torej na dnevnem redu konference v decembru. Kakšni pa so načrti za naslednje razdobje?«

»Komisija za družbeno aktivnost žena pri občinskem odboru Socialistične zveze o tem še ni mnogo razpravljala. Konkretizacija okvirnega programa, ki smo ga sprejeli že ob ustanovitvi komisije, bo prevzel konferenčni organ. Mislimo pa, da bo ena najvažnejših nalog — reševanje problematike kvalifikacij žena. Iz podatkov zavoda za zaposlovanje delavcev lahko razberemo, da je največ brezposelnih žena nekvalificiranih. To pa je pojav, zavoljo katerega prihaja do prostitucije, kriminala itd. In spet zadenemo tudi tu na ugotovitev, da je družbeno aktivnost žena povezana s tolikimi pojavi, da bi bilo nesmiselno in nemogoče, da bi jih reševale žene same. Prav gotovo so bili vzroki začetnih neuspehov teh razprav v tem, ker so se jih lotevale samo žene. Zdaj smo ugotovili, da taka pot nikamor ne pelje — in to je prav gotovo že kar lep uspeh.«

Na konferenci v decembru bodo torej odločneje načeli problem družbenega uveljavljanja žena. Dejstvo, da se za reševanje tega vprašanja zavzema poleg Socialistične zveze še vrsta organizacij in organov pa dovoljuje upanje, da se razprave ne bodo ustavile že ob prvih zaprekah. Zato naj še enkrat omenimo besede tovarišice Križnikove — »da bodo

razprave o družbeni aktivnosti žena imele svoj smisel le tedaj, če bomo v njih sodelovali vsi.«

Dedek Mraz se pripravlja

Se nekaj dni — in december bo tu; z njim goste jutranje megle, slaboten žar sonca, pa seveda veliko veselja in tudi skrbi. Prišel bo čas, ko vsako leto še posebej močno začutimo, da smo za dvanajst mesecev starejši, pa vendar to žalostno ugotovitev pozabimo že ob novoletnem praznovanju. Takrat se vsi pootročimo in pričakujemo dedka Mraza z enakim veseljem kot tisti, ki svoje starosti še ne štejejo v desetletjih.

krog družbenih delavcev, staršev in organizacij. Pri pripravah na to pa je že nekaj težav in nasprotujočih si mnenj

Ze nekaj let v nekaterih gospodarskih organizacijah ob novem letu obdarijo otroke svojih delavcev. Ker pa se tega domislijo samo v nekaterih podjetjih, je mnogo otrok prikrajšanih. Tako se je že primerilo, da so se malčki prav z zavistjo opazovali in da je vrednost novoletnih daril zasejala mednje bahavost na eni, pa nevoščljivost na drugi strani. Bolj prav bi bilo za to, če bi delovni kolektivi tista sredstva, ki so jih namenili za individualno obdaritev otrok, zbrali in nabavili kolektivna darila. S temi bi lahko obdarili pionirske odrede, šole itd.

Predšolske otroke naj bi dedek Mraz obiskal v stanovanjskih skupnostih in tudi tu izbral darila, ki jih otroci najbolj potrebujejo. Tam pa, kjer bi se odločili za posamično obdaritev otrok, naj bi del sredstev prispevali tudi starši.

Kaj pa novoletni sprevod? To je prav gotovo vprašanje, ki si ga naši mali zastavljajo vedno, kadar pomislijo na dedka Mraza. Sprevod je povezan s tolikšno pašo za oči, da jim nedvomno pomeni največje doživetje leta. Točko zajčkov, medvedov, Sneguljčic in palčkov pa ni poceni zadeva. Zato so se tudi letos ustavili pri tem problemu. Končno pa so se domenili, da bi bilo prav, če bi sprevod vendarle pripravili. V njem pa naj bi sodelovala tudi nekatera celjska podjetja in s tem hkrati na nevsipljiv način poskrbela za reklamo svojih izdelkov. Tako bi se skupnimi močmi malim vendarle pripravili vesel sprejem dedka Mraza.

In še to — naše mesto naj bi se tudi letos od starega leta poslovilo v slavnostni obleki. Da pa bo razpoloženje še prijetneše, naj bi izložbena okna in središče mesta okrasili že v začetku meseca decembra.

FIŽOLOVA JUHA

Potrebujemo: 1 l fižola, lovorov listič, limonino lupinico, moko in zakuho.

Fižol operemo in ga že prejšnji večer namočimo. Naslednji dan ga kuhamo v isti vodi. Pridenemo lovorov listič in limonino lupinico. Proti koncu kuhanja fižol primerno osolimo. Fižolove vode ne odlivamo, ker iz nje lahko pripravimo okusno juho.

V kozičo damo žlico masti ter v vroči zarumenimo pol žlice drobnost zrezane čebule, nato pa v tem prepražimo še dve žlici moka. Ko moka dobro zarumeni, prežganje razredčimo s hladno vodo. Četrtno kuhanega fižola s tolkačem zmečkamo, razredčimo s fižolovo vodo, razmešamo in precedimo v prežganje. Ko juha zavre, zakuhamo vanjo pest drobnih rezancev, ali pa naredimo omlenke rezance. Ostali fižol pa porabimo za solato.

PRIKUPEN KOSTIM

Prikupen kostum za vsako priložnost. Sešit je iz svetlordečega mehkega volnenega blaga, manekenka pa ga nosi okrašenega z veliko brošo. Kostum bo lepo pristojal velikim in vitkim ženam in zaradi enostavne linije bi se v njem prav gotovo dobro počutili.

Prva kremovka

Prva slaščiča

Ej, je to čudno

Je že šlo

Menda bo šlo

Kremovka je odlična

Za male bralce

PIONIRSKÉ IGRE SE BLIŽAJO KONCU

Te dni se v celjski občini bližajo koncu jugoslovanske pionirske igre. Medtem ko na šolah pregledujejo uspehe in bogatijo znanje učencev s še in še novimi podatki, pa komisija za jugoslovanske pionirske igre pri občinskem odboru Socialistične zveze že pripravlja slovesno zaključek. Ta naj bi bil devetnajstega decembra. Na prireditvi bodo prikazali uspehe pionirskih iger ter razdelili nagrade najboljšim pionirskim odredom.

V celjski občini se je v jugoslovanske pionirske igre, ki so z naslovom »Moj kraj včeraj, danes in jutri« vzbudile zanimanje marsikaterega radovedneža, vključilo osemnajst osemletnih šol. Če upoštevamo težke pogoje, v katerih delajo nekateri in to, da je čas počitnic na sploh zavrl vse dejavnosti, lahko trdimo, da so pionirji dostojno počastili dvajseto obletnico ljudske revolucije. Pionirske igre so bile namreč njihov prispevek k vsesplošnemu praznovanju. Prav pa bi bilo, da se spoznavanje domačega kraja ne bi končalo že ob zaključku pionirskih iger. Vse zbrano gradivo bo prav gotovo solidna podlaga za še pospešeno delo v naslednjem razdobju, pomenila pa bo dragoceno material tudi tistim, ki v šole šele prihajajo. To omenja-

mo zavoljo tega, ker je lanskoletno delo šolskih zadrug po zaključku iger in razdelitvi nagrad marsikje zamrlo. Vrtovi so ostali neobdelani, želje neuresničene in škoda prav gotovo velika. Tekmovanje šolskih zadrug je imelo namen, da to vrsto pionirskega dela okrepi in izboljša, ne pa, da se omeji zgolj na določeno časovno razdobje. Prav gotovo tako je

tudi z gradivom o spoznavanju domačega kraja.

Pred zaključkom pionirskih iger bodo v občinskem merilu izvedli še revijo lutkarstva in pa oddajo »Povej, zapoj, zaigraj«, ki bo izbirno tekmovalje za okrajno revijo z enakim naslovom. Več o uspehih pionirskih iger pa bomo lahko povedali šele ob njihovem zaključku.

Mamina prevara

Star sem bil leto in pol. Očka je bil pri vojaki in tako sva bila z mamo sama doma. Bilo je pozimi in v eni sobi je bilo mrzlo. Zato sem zapustil otroško posteljo in spal pri mami. Kadar sem se zbudil, sem tiho čakal, kdaj se zbudi tudi ona. Če pa mame ni bilo poleg mene, sem jokal in klical, dokler se ni prikazala. To pa ji seveda ni bilo po volji.

Zgodilo se je, da je imela važen opravke in me je morala pustiti samega doma. Ker pa je vedela, da bi s vpitjem, ko se bom zbudil, spravil pokonci vso bližnjo okolico, se je znašla. Debelo volneno odejo je zvila ni ji na vrhu zavezala rdečo naglavno ruto — to naj bi bila mamina glava. Kot po navadi, sem se tudi tistikrat zgodaj zbudil. Ves zaspan sem pogledal, če je mama poleg mene in zdelo se mi je, da je tako. Ostal sem miren in priden. Nemalo pa sem se začudil, ko se je čez nekaj časa mama prikazala pri vratih. Naenkrat sem imel dve mami: eno pravo in eno »po-

narejeno«. To me je izučilo, da sem se pozneje vedno prepričal, če je poleg mene res prava mama. To sem storil tako, da sem jo poštno pocukal za nos. Seveda se je pri tem zbudila, ni pa bila jezna, ker je vedela, da sem se želel samo prepričati, če je res prava mama.

Dogodek sem zapisal po maminem pripovedovanju.

Milan Jeršič, Teharje 25.

Razlika

Mihec: Metka, ali veš, kakšna je razlika med klepetuljo in klopotcem?

Metka: Ne vem!

Mihec: Klepetulje klepečejo brez pojonskih sil, klopotec pa le takrat, kadar piha veter!

Dragica Motoh, Arčlin 39, Skofja vas

SOSEDOV BARI in naša Pika

Pri sosedu imajo majhna piščka. Ime mu je Bari. Naša Pika pa je njegova hčerka. Je čisto majhna in črna, le na koncu repa ima belo pikico.

Veste, ampak Bari ni navaden pišček. V veseloigri »Peg, srček moj« je nastopil kot spemljevalec mlade dame s imenom Mihec. Z mojim očkom sta hodila na vaje. Seveda pa je moral z njima vedno tudi zavitek piškotov. Po odigrani vlogi je dobil piškot. Največkrat pa je kar sam izvelke zavitek in si postregel s slaščicami. Hodili so tudi gostovat. V avtobusu ali vlaku Bari ni hotel sedeti na podu, temveč na sedežu poleg očka in to celo pri oknu. Dobro je vedel, da tudi on sodi med fiane igralske skupine. Svojo vlogo je zelo dobro odigral.

Naša Pika je Bariju zelo podobna, ne samo po barvi, temveč tudi po tem, ker prav rada je piščoke in slaščice. Če nimam nič sladkega, je dobra tudi jagoda grozdja. Tudi sama jo zna odrgati. Sedaj pa na Teharju nič več ne igrajo. Spijo kot kralj Matjaž in nič ne vem, kdaj se bodo zbudili. Tako čaka Bari na novo vlogo, jaz pa nove dogodivščine zaenkrat zaman.

Brigita Volmut, Bukovžlak 42, Teharje.

Moj domači kraj

Doma sem na Vinskem vrhu, ki je od Celja oddaljen štirindvajset kilometrov. Med vojno so partizani požgali šolo, da je ne bi Nemci zasedli. Zdaj imamo novo šolo, ki je okras vsej vasi. Začeli so jo graditi že leta 1946.

Pred vojno pri nas ni bilo elektrike. Zdaj pa igra skoraj pri vsaki hiši radio in življenje je veliko lepše. Tudi pri nas imamo radijski sprejemnik. Na Vinskem vrhu je lepo in mti se tisti, ki pravi, da je življenje lepo le v mestu.

Slavček Fidler, 3. razred, Vinski vrh pri Slivnici 11.

Ob prazniku

Se nekaj dni — in največji praznik naše domovine bo tu. Zbrali se bomo v šolah, v vrteih, v stanovanjskih skupnostih in drugod, da ga čim bolj svečano proslavimo. Pripovedovali bomo o slavnih dogodkih iz narodno osvobodilne borbe, se spominjali tistih, ki so padli za svobodo, peli in deklamirali o povojnih uspehih in toplo nam bo pri sreju. Zakaj, rojstni dan domovine praznujemo le enkrat v letu!

Vsem dragim mladim bralcem, pa vsem šolarjem in predšolskim otrokom, želimo prijetno praznovanje in mnogo veselega razpoloženja!

Uredništvo

Na partizanskih grobovih

Na dan mrtvih se spominjamo tudi žrtv za svobodo. Obiskujemo njihove grobove in jim podarjamo skromno cvetje, da bi jim dokazali, da nismo pozabili nanje in da njihove žrtve niso bile zaman.

Tudi mi smo se domenili, da obiščemo partizanske grobove. Ob cesti, ki vodi proti Rastkam, stoji grob osmih partizanov, za katerega smo se odločili, da ga okrasimo. Krenili smo po cesti. Sonce je sijalo, kakor spomladi. V naših srcih pa so se prebujali spo-

mini na svoje in na vse tiste, ki so padli za svobodo.

Grob padlih partizanov smo okrasili, nato pa prižgali svečke. Misli so nam splavale v Stari pisiker, na Frankolovo in številna taborišča, kjer so zavedni Slovenci umirali od gladi in nasilja.

Kako naj bi se hrabrim borcem zahvalili za zlato svobodo, ki so nam jo priborili? Za to so besede mnogo, mnogo premalo.

Ida Coklin, 6. a. r. os. šole Ljubno ob Savinji

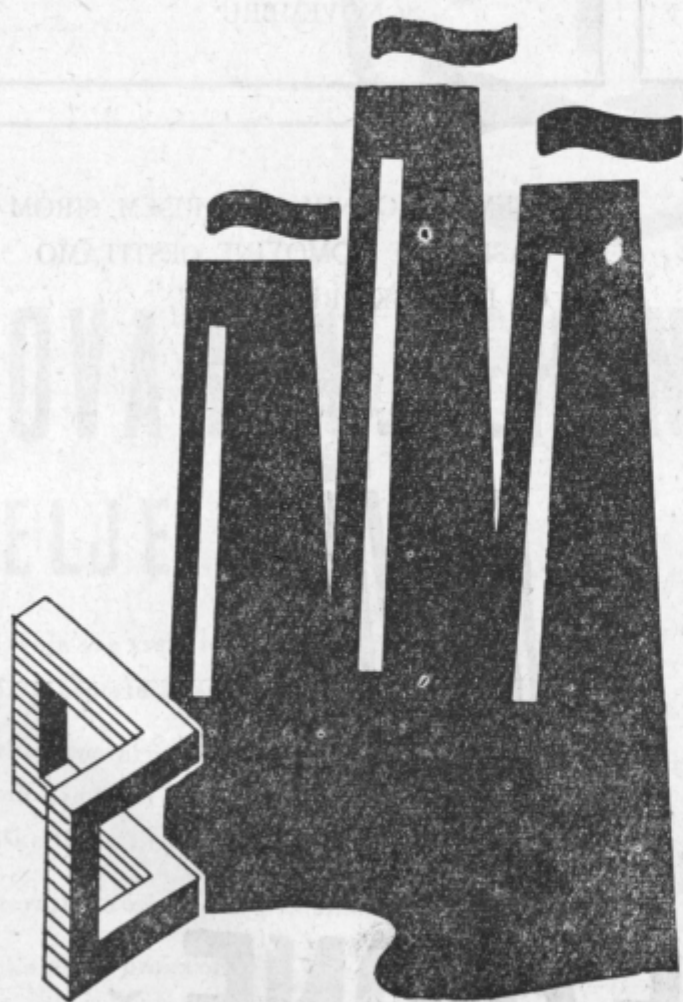
Občinski ljudski odbor Celje
Občinski komite ZKS Celje
Občinski odbor SZDL Celje
Občinski odbor ZB NOV Celje
Občinski sindikalni svet Celje
Občinski odbor LMS Celje

Ob dnevu republike čestitamo
vsemu delovnemu ljudstvu
za njegovo požrtvovalno delo
pri graditvi naše domovine -
socialistične Jugoslavije

CINKARNA CELJE

**METALURŠKO-KEMIČNA
INDUSTRIJA**

**čestita
ob obletnici rojstva
nove Jugoslavije
vsem delovnim kolektivom
naše socialistične
domovine**

ELEKTRO CELJE

ISKRENO ČESTITA
ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER

Tkanina- galanterija CELJE

ČESTITA OB OBLETNICI ROJSTVA
NOVE JUGOSLAVIJE
VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM
NAŠE SOCIALISTIČNE DOMOVINE

KOLEKTIV TERMoeLEKTRARNE ŠOŠTANJ

ČESTITA K DNEVU REPUBLIKE
29. NOVEMBRU
VSEM DELOVNIM LJUDEM SIROM PO
NASI DOMOVINI

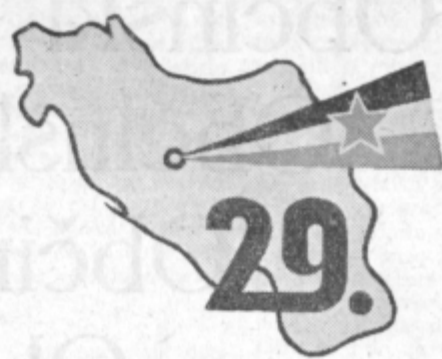
POLZELA

ČESTITA VSEM SVOJIM POSLOVNIM
PRIJATELJEM K DNEVU REPUBLIKE
29. NOVEMBRU
TER JIM ŽELI USPEHOV PRI KREPITVI
EKONOMSKE MOČI NAŠE DOMOVINE

K DNEVU REPUBLIKE ČESTITA VSEM
DELOVNIM LJUDEM SIROM PO NASI
DOMOVINI

OKRAJNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE Celje

Kovinotehna CELJE

VELETRGOVINA
S TEHNIČNO
ZELEZNINO IN KOVINSKIM
BLAGOM
MARIBORSKA 17
ISKRENO ČESTITA
VSEM POSLOVNIM
PRIJATELJEM
K DNEVU REPUBLIKE
29. NOVEMBRU

PODJETJE

Mesnina Celje

nudi v svojih prodajalnah mesnicah vedno
vse vrste svežega mesa in mesne izdelke.
V prodajalni »Narezek« na Tomšičevem
trgu perutnino in v poslovalnici »Riba« na
trgu morske in sladkovodne ribe.
Iskrene čestitke k dnevu republike
29. novembru

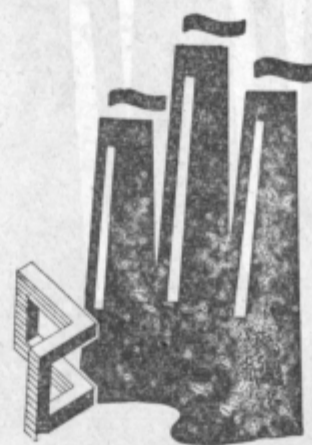
TRGOVSKO PODJETJE

Jadrana CELJE

POŠILJA ISKRENE POZDRAVE
K DNEVU REPUBLIKE
29. NOVEMBRU

TOVARNA NOGAVIC IN DROBNE
KONFEKCIJE

VSEM DELOVNIM TOVARISEM SIROM
NAŠE LEPE DOMOVINE ČESTITAMO
OB PRAZNIKU REPUBLIKE

KOLEKTIV

ŽELEZARNE ŠTORE

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE

»VELEŽITAR«

CELJE

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM NAŠE SOCIALISTIČNE SKUPNOSTI
ČESTITAMO K PRAZNIKU REPUBLIKE
29. NOVEMBRU

K DNEVU REPUBLIKE
ISKRENO ČESTITA VSEM POSLOVNIM
PRIJATELJEM
TER PRIPOROČA SVOJE IZDELKE

KOLEKTIV

»METKE«

MEHANIČNE TKALNICE CELJE

TOVARNA TEHTNIC CELJE

proizvaja vse vrste tehtnic za potrebe industrije, trgovine, transporta in široke potrošnje.

Posebno opozarjamo na naš novi proizvod — namizna tehtnica za trgovino tipa MAXIMA po licenci zahodno-nemške firme Bizerba.

Zahtevajte prospekte in ponudbe!

Odlike naših proizvodov so točnost, trajnost in sigurnost!

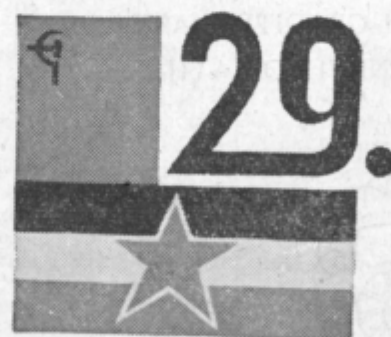
Za vse tehtnice dajemo enoletno garancijo!

VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM

ČESTITAMO K DNEVU REPUBLIKE

29. NOVEMBRU

TEKSTILNA TOVARNA PREBOLD

Vsem odjemalcem in poslovnim prijateljem
čestita za praznik republike
29. NOVEMBER
in se priporoča za obisk kolektiv

Ljudskega magazina Celje

Arnenik Pečovnik

ČESTITA ZA PRAZNIK REPUBLIKE
29. NOVEMBER

„Kristalija“ Celje

Steklo, porcelan in keramika
na drobno in debelo

Iskreno čestitamo za praznik republike
29. NOVEMBER

MIZARSKO PODJETJE

Pahištva CELJE

POSILJA ISKRENE
POZDRAVE
K PRAZNIKU REPUBLIKE
29. NOVEMBRU

KOVINSKO PODJETJE

„KLIMA“ Celje

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN POSLOVNIM
PRIJATELJEM NAŠE SOCIALISTIČNE SKUPNOSTI
ČESTITAMO K PRAZNIKU REPUBLIKE
29. NOVEMBRU

Opekarna Ljubečna-Bukovžlak POŠTA CELJE

ob dnevu republike čestitamo
vsem našim odjemalcem in de-
lovnemu ljudstvu ter jim želimo
še nadaljnjih uspehov pri izvrše-
vanju proizvodnih nalog

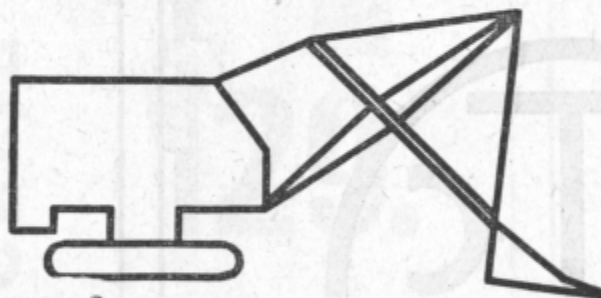
GRADIS

CENTRALA LJUBLJANA

GRADBENO VODSTVO CELJE

s svojimi gradbišči: ŠOSTANJ, VELENJE, ZALEC,
CELJE, HRASTNIK, ŠENTJUR, OTISKI VRH,
LJUBLJANA in MOSTE

pošilja iskrene pozdrave vsem državljanom FLRJ
k dnevu republike 29. NOVEMBRU

Avtabusni premet Celje

čestita vsem delovnim ljudem
k prazniku republike
29. novembra

Agroservis Šempeter v Sav. dolini

ČESTITA VSEM SVOJIM
POSLOVNIM PRIJATELJEM
K DNEVU REPUBLIKE
29. NOVEMBRU

Delovni kolektiv
TOVARNE ESENC
IN ETERICNIH OLJ

Etal

CELJE
ČESTITA K DNEVU REPUBLIKE
29. NOVEMBRU

TRGOVSKO PODJETJE S TEKSTILOM

„VOLNA“

CELJE

OB DNEVU REPUBLIKE ČESTITAMO VSEMU
DELOVNEMU LJUDSTVU ZA NJEGOVO
POZRTVOVALNO DELO PRI GRADITVI NAŠE
DOMOVINE — SOCIALISTIČNE JUGOSLAVIJE

Trgovinska zbornica za okraj Celje

ISKRENO ČESTITA
K DNEVU REPUBLIKE
29. NOVEMBRU

Kolektiv trgovskega podjetja

Merx Celje

čestita vsem svojim poslovnim
prijateljem k dnevu republike
29. NOVEMBRU

ŽELEZNINAR

trgovsko podjetje na veliko
in malo
CELJE, Stanetova 4
Iskrene pozdrave k dnevu
republike
29. NOVEMBRU

OBCINSKI LJUDSKI ODBOR
ZALEC
OBCINSKI KOMITE ZKS
ZALEC
OBCINSKI ODBOR SZDL
ZALEC
OBCINSKI ODBOR ZB NOV
ZALEC
OBCINSKI KOMITE LMS
ZALEC

čestitajo vsem delovnim ljudem
k prazniku republike
29. novembra

V Slivnici ne drže križem rok

V Slivnici pri Celju se letos živahno pripravljajo na proslavo 29. novembra. Domenili so se, da letošnja proslava dneva republike mora biti povezana s proslavami ob dvesteti obletnici revolucije in da dejansko ne gre za proslavo, temveč dejavnost vseh organizacij v tem času v kraju.

Pobudo za to široko dejavnost je dala krajevna organizacija Socialistične zveze. Ta je že v poletnih mesecih živahno delala. Zlasti uspešno pa je bilo delo sekcije za komunalno, ki je zajela zelo širok krog prebivalcev. Tako trenutno končujejo urejevanje vaskih cest v Bukovju, Voducih, Jelcah in v Peridolu. Večino zemeljskih del pa so opravili tudi pri gradnji ceste na Voglajni. Zlasti ta cesta bo imela širši pomen in bo zelo koristila tudi kmetijskemu razvoju v tem predelu občine.

Do dneva republike nameravajo v vasi Gorica pri Slivnici urediti tudi cestno razsvetljavo. Do tega časa bodo dokončali tudi de-

la na električnem omrežju v Gorici in Voglajni.

Na Gorici so še posebno letos čutili pomanjkanje pitne vode. Zaradi tega se je krajevna organizacija Socialistične zveze s sodelovanjem krajevne skupnosti lotila tudi tega problema. Nad vasjo so zgradili nov zbiralnik za vodo, naslednje leto pa bodo zgradili še rezervni zbiralnik za vodo. Obnovljen vodovod bo zadostoval za krajevne potrebe in za potrebe šole, ki jo bodo v tej vasi gradili.

Tudi sekcija za izobraževalno in prosvetno dejavnost je v tem predelu živahno delala. Svojo pravo vrednost pa bo iz načrtov dejansko lahko dokazala šele v zimskih mesecih. Domača proslava dneva republike je njena prva večja naloga. Hkrati s tem bodo začeli s šolo za starše in šolo za življenje. Sekcija ima v začetku

razumljivo težave, kajti primitivni prostori ji onemogočajo marsikatero dejavnost, ki bi jo sicer gojili.

Tudi pionirska organizacija na osnovni šoli v Slivnici je v letu pionirskih iger poživila svoje delo. Ob koncu šolskega leta so pripravili prirčen telovadni nastop, razen tega pa še razstavo, ki je prikazala njihov kraj »Včera, danes in jutri«. Šolarji so v tem obdobju tudi temeljito proučevali svoj kraj, saj bi drugače tega gotovo ne mogli narediti. Otroci so v tem času tudi napravili maketo nove predvidene šole, ki si jo vsi Slivničani vroče želijo in nanjo že dolgo čakajo. Mnogi po tolikih letih že dvomijo, da bodo kdaj imeli novo šolo, otroci pa v oblubo starejših trdno verjamejo. Računajo tudi, da bodo naslednje leto že začeli z gradnjo.

Žena naj ne zaostaja

Pri šmarskem občinskem odboru SZDL se pravkar temeljito pripravljajo na občinsko konferenco žena, kjer bodo obravnavali to, kako se žene na Šmarskem uveljavljajo v organih družbenega upravljanja. Res je to, da je mnogo žena že vključenih v organizaciji SZDL in sicer 41% med članstvom v občini, toda to še ni dovolj. Vprašati se moramo, kako te žene aktivno sodelujejo v družbenem življenju, koliko se uveljavljajo kot enakopravne družbene delavke ob svojih moških tovariših. Prav v tem je večkrat jedro vprašanja.

Na Šmarskem prevladujejo kmečke žene, ki so predvsem preveč zaposlene, saj morajo na kmetijah opravljati kopicno del, v kuhinji in v hlevu, na vrtu in na polju, toda le redko jih lahko vsaj malo razbremenimo. V celotni šmarski občini deluje samo ena stanovanjska skupnost, ki ima določene servise, toda ta je v industrijski Rogaški Slatini, kjer je najbolj potrebna in so tudi pogo-

ji zanjo dozoreli najprej. Drugače pa je v Obsoletju, na Kozjanskem? V Polju ob Sotli so že razmišljali, kako bi si uredili varsto pralnico, toda to ni lahko storiti, kjer so manjša naselja. Preobremenjenost je največkrat vzrok, da žena ostaja doma in tako zaostaja za družbenim dogajanjem. Želeli bi pa to, da žena ne bi zaostajala. Žena se naj uveljavi povsod, v šolskih odborih, v svetlih potrošnikov, v odborih družbenega upravljanja, skratka povsod v enaki meri kakor moški. V odborih krajevnih organizacij SZDL, ki jih je na Šmarskem 27, je trenutno 65 žena; lahko bi jih bilo še več: posebno še kmečkih žena.

Razpravo o teh vprašanjih bo imela tovarišica Dragica Majhnova, ki že vrsto let skrbi za to, da bi žene tudi na podeželju v družbenem udejstvovanju zavzele tisto mesto, ki gre materi, vzgojiteljici, gospodinji, ženi — delavki.

Vrnila se je brigada Borisa Vinterja

Pred dnevi se je v Celje vrnila četrti celjski mladinski delovna brigada »Borisa Vinterja«, ki je dva meseca in pol delala na avtocesti Bratstva in enotnosti na odseku pri Lepenici. Brigado lahko upravičeno štejemo za najboljše v letošnjem letu, saj se je vrnila domov z dvojnimi udarništvom, dvema posebnima pohvalama in z najvišjim priznanjem — Trakom revolucije. Brigadi je izredno lepo uspelo razviti samoupravo, brigadirji pa so bili tako tesno povezani v kolektiv, da se je ob slovesu v očeh marsikaterga zaiskrila solza. Vsem brigadirjem k lepim uspehom toplo čestitamo!

Kesanje

Pred sodniki je stal bledekast človek v skromni obleki. Nič trdega, surovega ni bilo na njem, prav mehak je bil ves. Vljudno je odgovarjal na vprašanja in že v začetku razprave je dejal: »Močno obžalujem dejanje, škodo bom povrnil v celoti, ko bom to zmogel!« To pravijo skoraj vsi in morda je mislil ta zares iskreno. To je bil Horvat Ignac poslovodja v trgovskem podjetju, »DOM«, v poslovilnici Liboje. Doselej ni zakrivil ničesar, v tridesetem letu pa ga je zmedlo in oškodoval je podjetje za 533.000 din. To kaznivo dejanje je izvršil v šestih mesecih. Zlorabljal je zupanje inventurnih komisij, ki so tako spregledale resnično blagovno zalogo. Ne vemo točno, čemu je lepega dne samovoljno zapustil službo: ga je peklo storjeno dejanje ali je imel kakšne druge načrte. Tu je družba oškodovana za pol milijona, denarja ni in obtoženec niti ne zna pojasniti, kam je denar potrošil. Obsojen je bil na 4 leta strogega zapore pred Okrožnim sodiščem v Celju. Kesanje je bilo prepozno.

Pretekli teden smo Celjani spet doživeli nekaj novega. Dva dni zapored smo v izložbah Ljudskega magazina gledali moderno revijo. Bilo je prijetno doživeti in prav nič nas niso motile pripombe nekaterih — češ, da manekeni ne sodijo v izložbo. Nasprotno, podobnih revij si že želimo.

V zadnji številki našega lista smo poročali o nepravilnostih v trgovini, ki so povzročile kazniva dejanja. Omenili smo in podrobno pokazali nepošteno in kaznivo dejanje nekaterih uslužbencev v Ljudskem magazinu.

Vendar ne smemo misliti, da je samo v Ljudskem magazinu tako. Kazniva dejanja se dogajajo tudi v nekaterih drugih trgovskih podjetjih. To so dejstva. Zaključek pa je le eden — potrebno bo poiskati in uveljaviti metode dela, ki bodo porok, da bodo pošteni uslužbenci v trgovini kazniva dejanja — tatvine, goljufije in podobno — lahko preprečili. Analiza poslovanja v tem in v nekaterih drugih podjetjih je namreč pokazala, da je organizacija dela silno pomanjkljiva, sistem dela pa tak kot je bil pred tridesetimi leti.

Poseben problem v trgovini so sorodstvena razmerja. Tako so ugotovili, da je od 100 analiziranih podjetij kar v 74 primerih pojav sorodstvenega razmerja. Ti primeri so najbolj pogosti na podeželju podeželja. Ko pa ugotovimo, da je mož poslovljati, žena pa blagajnik lahko tudi sklepamo od kod možnosti za razne mahinacije, ki vse streme za osebnim okoriščanjem. Razumljivo je tudi, da ni moč v vseh podobnih primerih sklepati ali reči, da gre za nepošteno dravljanje. Kjer pa je tako, se trgovanje spremeni v trgovino za zasebne koristi. Žal teh primerov ne manjka. Celo o-

pozarjajo nas, da je kontrolna dejavnost zelo šibka in v mnogih primerih tudi zaradi obilice dela nezmožna, da bi zadržala te poizkuse nepoštenega ravnanja v trgovini. Potem je tudi razumljivo, da so nekateri tako stanje izkoristili.

Tako je Franc Segula v Slov. Konjicah, ki je bil že dvakrat predkaznovan, povzročil za več kot milijon dinarjev primanjkljaja. Blago si je kratkomalo prisvajal — ali pa ga je potrošnikom prodajal za svoj račun. Logično odvisno od tega kaj je rabil — blago ali denar. Istovrstno se je okoriščal tudi tako, da je nekaterim predme-

Vaše vrnice

Besedica o našem časopisu

Od našega bralca M. J. iz Maribora smo dobili zanimivo vprašanje:

Najprej nas sprašujejo, in sicer ne kot glavno vprašanje, zakaj se je tudi Celjski tednik podražil, nato pa se pritožujejo, da je v časopisu dostikrat izpadele novice s trga, gibanje cen, razne nesreče in gibanje prebivalstva — se pravi rojstva, poroke in smrti v preteklem tednu.

Tokrat gre res za dve vprašanji. Na vsako od obeh je potrebno drugače odgovoriti.

Tovarišu M. J. lahko zagotovimo, da se uredništvo trudi, da bi vse tiste drobne vesti, ki zanimajo mnoge naše bralce (nesreče, cene na trgu, gibanje prebivalstva), bile objavljene. Uredništvo si tudi prizadeva, da bi vpeljalo in oživelo še nekatere druge zanimive informativne rubrike. Vendar je razumljivo, da od časa do časa ta ali ona rubrika zaradi objektivnih pogojev izpade. Teh vzrokov pa je lahko veliko. Vendar menimo, da nam je naša anketa, ki smo jo pred kratkim izvedli, mnogo koristila. Pokazala nam je, kaj ljudje še želijo najti v časopisu. Hkrati pa tudi zelo radi sprejemamo tudi najbolj kritično pismo kateregakoli našega

bralca, saj nam vsaka zamisel lahko pomaga. Držimo se namreč pravila, da časopis ne sme biti naš, temveč last vseh bralcev, izražati mora dejansko hotenje vseh bralcev. Res je tudi, tega nihče ne more zanikati, da tisoč ljudi neprimerno več ve, kot en sam človek ali njih nekaj.

Vprašanje o ceni lista je nekoliko drugačno. List se je dejansko nekoliko podražil, hkrati pa lahko tudi trdimo, da se ni podražil. Nikakor pa ne smemo spravljati višjo ceno za en izvod časopisa v zvezo z nekaterimi neupravičenimi skoki cen na tržišču. Do podražitve lista je Celjski tednik izhajal na osmih straneh. Po podražitvi izhaja na dvanajstih straneh. Podražitev lista pa ni niti toliko, kolika je razlika med to količinsko spremembo. Vendar kljub temu, to velja za vse naše liste, prejemki časopisa niso toliko kot izdatki za izhajanje časopisa. Razlika med dohodki in izdatki poravnava družba v obliki dotacije. Tako torej v tem primeru nikakor ne moremo govoriti o zvišanju cene, ker je ni, saj je za izdajanje časopisa še vedno potrebna dotacija.

Uredništvo

Tokrat res zaman

Tov. urednik!

Pred kratkim sem bil v Šmarju. Po kakih opravkih sem bil tam, res ni tako pomembno. No, saj veste našo navado s kmetov. Navadno pridemo na postajo vsaj pol ure pred odhodom vlaka. In sicer preprosto, da ga zaradi kakih koli predpisov, ki jih kmečki človek ne pozna, ne bi zamudil. No, čakali smo. Dolgo. Dolgo tudi niso začeli prodajati vozovnice. Te je začel prodajati uslužbenec tik pred predpisano uro za odhod vlaka, čeravno se mi je zdelo, da bi prej imel veliko več časa. Tako pa se mu je zelo mudilo in na koncu niti ni mogel vsem podati ustreznih kart. Tudi sam sem ostal brez vozovnice. Razumljivo je, da smo se jezili — vendar menim, da smo se jezili po nepotrebnem. To bi pač v Šmarju na železniški postaji lahko uredili.

L. J.

Šmarska »Rudnica«

V Šmarju je občina. Mnogo ljudi tako prihaja iz okoliških vasi v središče komune. Nekateri imajo precej opravka, drugi manj. Slednji se zglasijo tudi v gostišču »Rudnica«.

Toda tu lahko doživimo nena- vadno izkušnjo, ki sem jo doživel tudi jaz.

Najprej sem moral pol ure čakati, da je natakarka sploh prišla k meni. Naročil sem, kar sem želel. Ona pa je nato odšla.

In glej ga, šmenta, znova sem moral pol ure čakati, da sem dobil čisto preprosto stvar, ki jo res ni potrebno kuhati pol ure.

Od tedaj se več ne oglasim v »Rudnici«. Zvedel pa sem, da moja izkušnja ni edina in da se je mnogim podobno zgodilo.

Dejansko pa še vedno ne vem, ali tako ravnanje prinaša gostišču gospodarsko korist ali škodo?

J. I.

Nesrečni avtobus

TOVARIS UREDNIK

Doma sem na Frankolovem. Doselej sem se vozila na delovno mesto s kolesom. Do Celja — 13 kilometrov. Ko so podjetja — vsaj za naše to velja — napovedala, da bodo povrnili del prevoznih stroškov, sem se z veseljem odločila za prevoz na delovno mesto z avtobusom. Nič več mi ni bilo treba tlačiti »pedala«, odpadel je strah pred vročino in dežjem. Skratka velika ugodnost za zaposlenega človeka.

Toda glej ga šmenta! Kar naenkrat so avtobus, ki pelje ob petih iz Stranic in ki najbolj ustreja delavcem, ki se vozijo na delovna mesta, uklinili — tako da so se morali »preorientirati« na Konjicah, ki pelje pozneje.

Zaradi tega izgubim okoli tričetrt ure delovnega časa. Če že lahko vprašam, potem me zanima samo to, kako je možno, da je ta avtobus vozil v poletnih mesecih, sedaj v jesenskih in pozimi pa ne več, ko je vendar jasno, da je sedaj več potreb in da bi bil bolj zaseden.

Upam, da se bo zadeva uredila. Kajti dejstvo, da v 15 minutah pripeljejo mimo kar trije avtobusi (Konjičan, Mariborčan in Zrečan), nam ne koristi mnogo. Precej več bi nam koristil avtobus, ki bi peljal ob stari uri, ki je še najbolj primerna za delavce, ki morajo biti ob šestih na delovnih mestih.

Z. L.

Kdo ima prav?

Tov. urednik!

Ko sem letos poleti govorila z znanim izseljencem, je med drugimi pozitivnimi spremembami v naši domovini povedal tudi tale negativni primer.

Govorili smo o gradbenih delavcih pri nas. O onih, ki urejajo na novih stavbah notranja obrtniška dela. Naš rojak je namreč trdil, da so nedisciplinirani pri svojem delu. Ne vem, če se je izrazil pravilno. Trdil je namreč, da bi ob tako počasnem delu pri njih zaslužili le »slano vodo«.

Nisem strokovnjak, zanima pa me, kakšna je organizacija pri tem delu. Ko delavci-zidarji delajo temelj in zunanje zidove, jih imam pred očmi, vidni pa so tudi rezultati njihovega dela — postavljena stavba. Vse drugače pa je, ko se prično notranja dela. Razumljivo je, da se delavci-obrtniki skrivajo pri tem delu za zidove — nerazumljivo pa je, da se iz teh stavb razlegajo glasovi, ki prav gotovo niso »normirani« za to delo, vsekakor pa so »vrčunani« v plačo. Menim vsaj, da delavci, ki se poče za delavkami po stavbišču, ali kličejo skozi okna ženske, ki prihajajo mimo ali oni, ki si na balkonu nove stavbe pregrevajo hrbet in mirno kadijo cigarete, ne povedo svojemu delodajalcu, da so del delovnega časa porabili zase, ne pa za delo — za urejevanje stanovanja človeku, ki s svojo družino verjetno nestrpno in z muko čaka na vse-litev in si še v tem času ne more nabaviti potrebnega kuriva za zimo.

m. k.

S POLIC ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE

Borneque J. H. & P. Cogny: Réalisme et naturalisme. Paris 1958. 21469.
 Franc L.: Vade-mecum za praktičare-veterinare. Sarajevo 1960. S. 21457.
 Heller F.: Die Religionen der Menschheit in Vergangenheit und Gegenwart. Stuttgart 1959. S. 21449.
 Jungk: R.: Svetleje od tisoč sonc. Ljubljana 1961. S. 21392.
 Kronja T.: Problemi psihopatije. Beograd-Zagreb 1961. S. 15130/39.
 Longo L.: Die internationalen Brigaden in Spanien. Berlin 1958. S. 21325.
 Milanović N.: Vojni puč i 27 mart 1941. Beograd 1960. S. 21463.
 Petrović K.: Društveno upravljanje u Jugoslaviji. Zagreb 1960. S. 21465.

Pomniki naše revolucije. Ljubljana 1961. S. 21352.
 Prijatelj I.: Slovenska kulturnopolitična in slovensna zgodovina. 1848 do 1895. I-IV. Ljubljana 1955-1961. S. 14246.
 Stapf H.: Grundlagenkunde für technische Berufe. 13. Aufl. Leipzig 1959. S. 21355.
 Uhlig A.: Komponenten der Unterrichts-gestaltung. Berlin 1960. S. 20387/22.
 Vernadskij V. J.: Biosfera. Beograd 1961. S. 21431.
 Vodnik skozi čas in družbo. Ljubljana 1960. S. 21473.
 Voltaire: Uime savjesti i razuma. Sara-

LJUDSKI MAGAZIN ni edini

tom zviševal cene — to so po trošniki dejansko občutili na svoji koži — in ker je bil samo finančno zadoščen, si je lahko višek prisvojil.

V Zalcu je Jože Pogelšek bil zanimiv kanal za plasi-ranje ukradenega blaga. Tako je spravil v promet mnogo ukradenih stvari, in sicer uradno! Razen tega pa je u-metno ustvaril pri svojem delu presežek in ga spravil zase. Obem dejanjem pravimo po domače kazniva dejanja in si jih pošten delavec ne privoščil.

Tudi Fanika Turnšek iz Zalca je »zajadrala« na kaz-niva pota. Imela je možnost, kontrolirati pa so jo pomanj-

kljivo. Poneverila je okoli četrt milijona dinarjev v go-tovini.

Hlačarjeva iz Celja, ki je vodila prodajalno čevljev, je povzročila za okoli 400 tisoč dinarjev primanjkljaja. Pri-manjkljaj je prikrivala do srede tega leta. In sicer tako, da je ponarejala tromesečne inventure, ter skušala prika-zati, da je blago v zalogah. Tega b'a-a (za ustrezno vsoto) pa dejansko ni bilo, am-pak je po policah razmestila prazne škatle. Tako je na zu-naj kazalo, da je v posloval-nici vse v redu. Okoriščala se je preprosto — denar je jemala iz dnevnega izkupič-ka. Zanimiva je tudi ugoto-

vitev, da sta z možem imela skupaj zelo visoke prejemke. V zadnjem času sta si celo zgradila hišo.

Ignac Horvat, zaposlen v Trgovskemu podjetju »Dom-Zalca, in sicer v poslovilnici v Libojah, je povzročil, za o-koli 500 tisoč dinarjev pri-manjkljaja. Tudi on je pri-manjkljaj prikrival z lažni-mi inventurami. Denar si je postopoma prisvajal.

Podobnih primerov je še več. Lahko bi jih našeli. Vendar to ni naš namen. Bolj učinkovito bo, če bodo ustrezni organi posameznih komun in okrajne trgovske zborni-ce te pojave temeljito anali-zirali in če bodo v korist potrošnikov z ustreznim siste-mom dela in kontrole onemo-gočili podobne pojave v tr-govini, ki dejansko blatiijo vso našo trgovsko mrežo in škodujejo potrošniku.

TELESNA VZGOJA IN ŠPORT

Pokal za judoiste Zagreba

NEPOTREBEN MADEŽ

V spomin na pokojnega nosilca mojstrskega pasa juda, inž. Iva Reya, je judo sekcija celjskega Olimpa pripravila v nedeljo dopoldne, v veliki dvorani Narodnega doma, prvo tekmovalno mestno reprezentanco. Odziv je bil več kot zadovoljiv, saj so se vodstvu tekmovalne javile ekipe Beograda, Zagreba, Ljubljane Kranja, Maribora in Celja.

Nazivlje pomanjkljivi propagandi, kar je prava škoda, si je prireditev ogledalo precejšnje število ljudi. Gotovo pa je, da bi jih bilo še več, če ne bi priprave za to revijo najboljših judoistov Jugoslavije, potekale več ali manj konspirativno.

Priveditev se je vse do zaključka lepo razvijala. Zlasti v finalu smo videli nekaj lepih borb. Nazadnje pa se je zataknilo. Ko so sodniki v odločilni borbi med ekipama Beograda in Maribora prisodili nezastuženo zmago Mariborčanu Bizjaku, so se Beograjčani umaknili in niso hoteli nastopiti v zadnjem dvoboju proti Zagrebu. Četudi so sodniki napravili hudo napako, bi nazivlje temu Beograjčani ne smeli reagirati na tak način, saj je tako dobilo spominsko tekmovalno madež, ki ga je težko razumeti.

Mlada celjska ekipa, ki so jo zastopali člani Olimpa, se v hudi konkurenci ni mogla uveljaviti. Navkljub temu pa si je pridobila nekaj dragocenih izkušenj.

Medtem, ko na prvenstvenih nastopih ločijo tekmovalce po sku-

pinah (gleda na telesno težo), pa so se tokrat srečali med seboj udeleženci memorijala ne glede na težo in pas.

Prireditev je imela dva dela: predtekmovalje in finale. V predtekmovalju so bili doseženi naslednji rezultati: Beograd—Ljubljana 6:0, Kranj Zagreb 4:3, Maribor—Celje 12:2 (edini točki je dobil Henrik Seles), Beograd—Kranj 6:3, Ljubljana—Zagreb 5:0, Kranj—Maribor 5:2 in Zagreb—Celje 10:0. Po vsem tem so se v finale uvr-

REVIJA najboljših kegljačev

Kakor vsako leto v tem času, tako je bila tudi letos izvedena revija najboljših kegljačev Slovenije, ki so v nedeljo nastopili kar na štirih kegljiščih. Medtem, ko so moške okrajne vrste tekmovali v Celju, so starejši člani in mladinci nastopili v Ljubljani, ženske pa v Kranju.

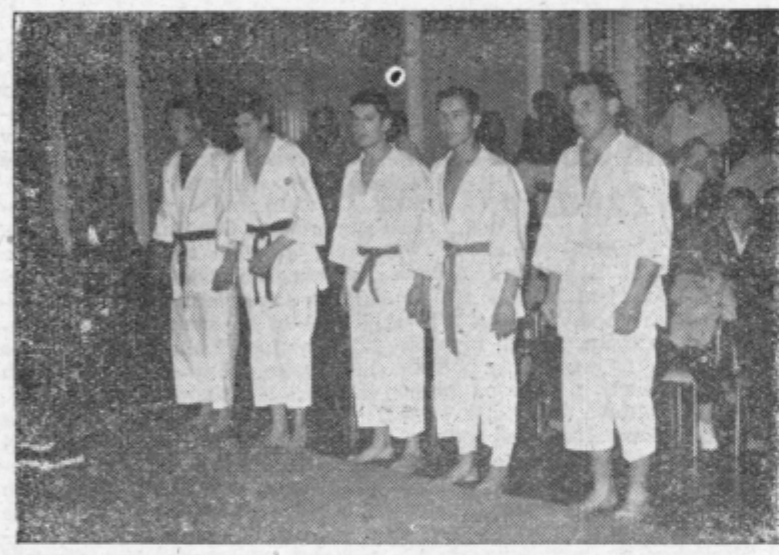
V konkurenci starejših članov

so nastopila tri moštva: Ljubljana, Kranj in Celje. Prvo mesto in prehodni pokal v trajno last so si priborili ljubljanci, ki so porbili 2271 kegljev, drugi so bili Kranjčani 2227, tretji pa Celjani 2125 lesov. Kot posamezniki so se zastopniki celjske vrste izkazali takole: Vodičar 361, Koklič 331, Mejak 357, Vukič 329, Vrtovc 346 in Aman 401.

Zelo zanimivo je bilo tekmovalno mladincev, saj je zlasti začetek tekmovalja obetal, da bodo Celjani odločno posegli v borbo za najboljšo mesto. Končno je zmaga vendarle pripadla Kranjčanom, ki so si to loroviko priborili že tretjič zapored in s tem tudi prehodni pokal v trajno posest. Vrstni red ekip je bil: 1. Kranj 4702, 2. Celje 4614, 3. Ljubljana 4476. Mladi člani okrajne vrste iz Celja so kegljali takole. Dragar 766, Dobovičnik 809, Metelko 735, Dolenc 733, Plenko 805, Rantar 766.

Ženske so tekmovali v Kranju. Zmagale so domačinke, ki so porile 2298 kegljev, 2. Ljubljana 2250, 3. Ravne 2195, 4. Celje 2019. Celjanke so dosegle naslednje uspehe: Benedičič 340, Bezljaj 313, Turnšek 330, Jeras 357, Kranjc 352, Gošnjak 327.

Tekmovalje moških okrajnih vrst pa je bilo na kegljišču celjskega Ingrada. Po tekmovalju, ki se je končalo v poznih večernih urah, so se moštva zvrstila takole: 1. Gorenjska 5151, 2. Maribor 5138, 3. Ljubljana 5133, 4. Celje 5023, 5. Primorska 4809, 6. Dolenjska 4666. Med posamezniki sta le dva tekmovalca prekoračila mejo 900 podrtih kegljev in to Šlibar 912 ter Steržaj 909. Na tretje mesto po tem vidiku bi se uveljavil Celjan Lubej z 896 podrtimi lesi. Sicer pa so se člani celjske vrste držali takole: Kohne 809, Truglas 824, Lubej 896, Šmon 817, Vanovšek 848 in Ivo Krajnc 829. —mb

Reprezentanca Celja (beri Olimpa) v judu

Utrinki

ZA SRAJCO ALI PA NIČ

Sindikalna podružnica nekoga podjetja ob Ipvavčevi ulici je pripravila namiznoteniški turnir in nanj povabila samo moštva sosednjih kolektivov. Sportna srečanja članov kolektivov ob Ipvavčevi ulici so postala že tradicionalna in jih ponavljajo ne samo v namiznem tenisu, temveč tudi v drugih panogah. Menjujejo se tudi v organizaciji. Tako pripravi zdaj neko tekmovalje en kolektiv, potem drugo prireditev naslednji itd. Tako se v organizaciji zvrstijo vsi.

Ko so se pred kratkim pripravljali, da začnejo s tekmovaljem v namiznem tenisu, sta tjakaj prišla tudi dva nepovabljeni igralca. Hotela sta igrati. Vendar ju prireditelji niso sprejeli, ker je pač šlo za turnir članov določenih kolektivov. Torej, več ali manj turnir zaprtega tipa, kakršnih je v današnji praksi veliko, če se zanj sporazumejo določeni partnerji. Pr. šlo je do prerakanja. Naposled so organizatorji le privolili v njuno sodelovanje, vendar kot pravimo v športnem jeziku — izven konkurence. Tako bi nepovabljeni gosta sicer lahko igrala, ne bila bi pa deležna daril, ki so bila pripravljena za najboljše (menda nekaj metrov blaga za srajce). Če je pa tako, sta se odrezala mlačno užajeno, ne bova sodelovala. Zastonj že ne bova igrala!

In res nista igrala. Toda, to ni važno. Značilnejše je pač to, da sta šele potem, ko sta se morala že v naprej odreči nagradi pokazala pravo barvo in »zanimanje« za ta turnir. Potrdila sta mnenje nekaterih, da na turnir, na katerega nista bila povabljeni, nista prišla zaradi ljubezni do te igre temveč, samo zato, da bi si v konkurenci slabših ekip »zaslužila« blago za srajco. Zalostno. —an

OLIMP-RUDAR

Te dni so bili končani razgovori o prijateljskem srečanju boksarjev celjskega Olimpa ter trboveljskega Rudarja. Dvoboj bo v nedeljo, 3. decembra ob desetih dopoldne v mali unionski dvorani.

SAH — SAH — SAH — SAH — SAH — SAH — SAH — SAH —

Cinkarna in železarna

V drugem kolu občinskega prvenstva sindikalnih podružnic v šahu so bili v A skupini doseženi naslednji rezultati: Emajlirka—Savinja 5:1, PTT—Cinkarna 1:5, Aero—Tapetništvo 3:3, Klima je bila prosta. Vodi Cinkarna pred

OLIMP - ŽALEC 12:0

V nadaljevanju okrajnega prvenstva v nogometu so bili noseženi naslednji rezultati: Soštanj : Steklar 0:1, Olimp : Zalec 12:0, Konjice : Kovinar, Store 2:3, Velenje : Zreče 3:0, brez igre in Nazarje : Kladiivar B 3:0 brez igre.

ROKOMET Četrto mesto - LEP USPEH

Celjski rokometiški so v ponedeljek ponovno dosegli velik uspeh. Na turnirju v Ljubljani, ki ga je pripravila Rokometna zveza Slovenije, so v konkurenci osmih kvalitetnih moštev zasedli častno četrto mesto.

V svoji skupini so najprej premagali Krško 8:7, zatem pa še jezenskega prvaka slovenske lige, Krima 18:8, nato pa izgubili s poznejšim prvakom turnirja, Odredom 19:10. Tako so se v svoji skupini uveljavili na drugo mesto. V borbi za tretje oziroma četrto mesto v skupnem plasmanu pa so izgubili s članom druge zvezne lige, Slovanom 15:12.

Za pokal CELJA

Kakor vsako leto, tako prireja komisija za rokomet pri Okrajni zvezi za telesno kulturo tudi letos tradicionalni turnir za pokal Celja. Letošnje tekmovalje bo v nedeljo, 25. t. m. z začetkom ob 9. uri na igrišču ob Kernikovi ulici.

V moški konkurenci bodo sodelovala moštva: ljubljanskega Slovana ter Rudarja iz Trbovelj, ki sta člana druge zvezne lige, nadalje mariborski Branik in Celje. Pri mladincih pa bodo igrali: Partizan Celje, Branik in Rudar iz Trbovelj.

Željeva in Hočevar PRI POSAMEZNIKIH

V počastitev dneva republike, 29. novembra, je okrajni strelski odbor izvedel v nedeljo veliko tekmovalje v streljanju z zračno puško, ki se ga je udeležilo pet ženskih in dvajset moških ekip. Pokroviteljstvo nad uspešno prireditvijo je imel Okrajni odbor SZDL.

V ocenjevanju ženskih ekip so premočno zmagale članice strelske družine Branko Ivanuša ki so dosegle 626 krogov. Ostala mesta pa so zasedle: 2. SD Spitalič 588, 3. SD Cinkarna 560, 4. SD Sedraž nad Laškimi 467 in 5. SD Partizana iz Rogaske Slatine 428 krogov.

POSAMEZNO: 1. Zelj 176, 2. Hlaстан (obe SD Br. Ivanuša) 168, 3. Persolja (Cinkarna) 165, 4. Višnar 163, 5. Gobec (obe Spitalič) 152 itd.

V tekmovalju moških moštev so zmagali strelci družine Ive Lole Ribarja s 721 krogi, 2. SD Branko Ivanuša 711, 3. SD Kovinar, Store 706, 4. SD Tempo 703, 5. SD Branka Ivanuša II. 699 krogov itd.

POSAMEZNO: 1. Hočevar (SD Ivo Lola Ribar) 187, 2. Štrajhar (Avtoobnova) 187, 3. Mlakar 184, 4. Pertinač (oba Tempo) 183, 5. Seme (SD Kovinar, Store) 181 itd.

Uspešnost te prireditve pa lahko ocenjujemo še z enega vidika. Okrajni strelski odbor je namreč zaupal tehnično stran izvedbe članom strelskih družin iz Zaleca, oziroma Konjic. Tako so Zalčani izpeljali tekmovalje moških, Konjčani pa nastop žensk. Obe ekipi sta nalogi odlično opravili. Cestitamo.

HDK CELJE : MLADOST 9:0

Pri streljanju na gol je bil najbolj uspešen Krajnc, ki je kar štirikrat premagal nasprotnikovega vratarja. Medtem, ko sta bila po dvakrat uspešna P. Kolenc in Dojer, je en gol zabil Zupanc.

Emajlirko.

B skupina: Gradis—Kristalija 0:6, Banka—Ingrad 4:2, Tehtnice—Železarna Store pol: 5 in pol točke. Na čelu tabele je ekipa štorskih železarjev, sledi Banka, Kristalija itd.

V zaostali prvenstveni tekmi zavsako-celjske lige v hokeju na travi, so igralci Hokejske drsalnega kluba iz Celja v nedeljo dopoldne premagali ekipo Mladosti iz Trbovelj z visokim rezultatom 9:0. (6:0).

Dva posnetka s kulinarčne razstave: zgoraj učenci Gostinske šole pri svojih »rendez-vous kruhkih«, spodaj — piknik

Kulinarčna razstava

Pretekli četrtek in petek je bila v mali unionski dvorani zelo zanimiva kulinarčna razstava, na kateri so sodelovala skoraj vsa celjska gostinska in slaščičarska podjetja, razen tega pa tudi učenci Gostinske šole. Lepo urejeno razstavo so s svojimi izdelki, oziroma blagom, ki ga posredujejo gostinskim podjetjem, izpopolnili še kolektivni laške pivovarne, trgovsko podjetje Merx, Mesnine, Veležitar, Slovenija vino in Kristalija.

Komisija strokovnjakov je ocenila razstavljen predmete. Tako

je pri pripravi plošče prvo nagrado podelila Gostinska šola za »rendez-vous' kruhke. Drugo mesto je dobila Zvezda za »čokoladno torto za obletnico«, tretjo pa spet Gostinska šola za »slovenske zvitke«.

V pripravljaniju pogrnjnikov sta si prvo mesto razdelila Koper za »piknik« ter Na-na za »Prodano nevesto«. Drugo mesto so dodelili Evropi za »svečano kosilo«, tretje pa Gostinski šoli za »cocktail partijo« ter Kolodvorski restavraciji za »sprejem ob prazniku«. —mb

Kako bodo odprte prodajalne živil

Oddelek za gospodarstvo Občinskega ljudskega odbora v Celju nas je obvestil, da bodo prodajalne živil ob letošnjem prazniku 29. novembra odprte takole:

— V torek, 28. t. m. bodo poslovale vse prodajalne živil in ostale trgovine neprekinjeno ves dan;

— v sredo, 29. t. m. bodo vse prodajalne zaprte;

— v četrtek, 30. t. m. bodo poslovale naslednje prodajalne: MLEKO — vse prodajalne od 7. do 11. ure dopoldne; KRUH — prodajalne: Na tržnici, v Stanetovi ulici in Dolgo polje od 6. do 11. ure dopoldne; MESO — prodajalne Na tržnici, Rog, in Ma-

tica od 6. do 11. ure dopoldne, SADJE-ZELENAVA vse prodajalne od 6. do 11. ure; SAMOPOSTREŽNA TRGOVINA Center od 7. do 11. ure dopoldne in TRGOVINA Rio od 7. do 11. ure dopoldne.

En slap manj

Po dolgem času so na pročelju bivšega magistrata v Celju vendarle odstranili dotrajan otopni žleb, zaradi katerega je prišlo v deževnih dnevih do prav zanimivega »slapa« in ga zamenjali z novim.

Celjski TRG

Krompir 30—40 (30), belo glavno zelje 25—35 (22—30), rdeče glavno zelje 30—40 (30), kisló zelje 60—70 (60—70), kisa repa 50, ohrovt 40—50 (40—50), pesa 40—60 (40), korenječek 40—50 (40—60), peteršilj 100—150 (100—150) špinaca 200—350, motovilce 250—400, radič 150—250, solata 60—100 (60—100) cvetača 100—140 (100), paprika 80—100 (80), čebula 150 (50—100), grozdje 60—120 (180), jabolka 30—35 (40—60), hruške 50—100 (70) banane (280), pomaranče (380), jaja 32—35 (29), smetana 320, domače maslo 500—700.

Člani DREBIVALSTVA

Od 13. do 18. novembra 1961 je bilo rojenih 41 deklice in 39 dečkov.

Poročili so se:

Hrn Anton—Zvonimir, knjigovoz iz Ljubljane — Štuklek Teresija—Marja, frizerka iz Domžal; Brečan Jožef, ključavničar iz Celja — Kladiivar Neža, uslužbenka iz Grobelnega; Brejč Dominik, delavec iz Malih Bc — Kresnik Erika, delavka iz Sentjanža nad Storam; Zupanec Franc, unokojenec iz Laške vasi — vdova Zvšek roj. Kračovec Amalija, unokojenka iz Slane; Dobnik Anton, plestarski pomočnik iz Maribora — Govedič Marija, delavka iz Celja; Kinar Francišek, poljedelec iz Svetine — Zohar Stanislava, poljedelka iz Sentjanža nad Storam; Ravnjak Stefan, delavec iz Ivence — Jager Danijela, delavka iz Dobrove; Pečovnik Roman, rudar iz Velenja — Drakser Erna, gospodinjstva pomočnica iz Celja; Kugler Martin, traktorist iz Smartnega v R. d. — Strenčan Pavlina, poljska delavka iz Jezere pri Smartnem.

Umrli so:

Kvas Maksimiljan, šofer iz Celja, star 36 let; Cernič Ivan, upokojenec iz Bezine, star 79; Zekar Mihael, osebni upokojenec iz Celja, star 80 let; Močnik Angela, roj. Haložan, gospodinja iz Brezna Gornje, stara 36 let; Kuček Edvard, oskrbovavec doma onemoglih iz Loke pri Zid. mostu, star 91 let; Ferdič Ignac, žel. upokojenec iz Celja, star 76 let; Zupanc Jožef, delavec iz Celja, star 33 let; Smagur Leopold, upokojeni rudar iz Zgorja ob Savi, star 53 let; Skoberne Neža, delavka iz Sentvida pri Grobelnem, stara 16 let.

KRONIKA NESREČ

Marta Breznik z Lopate je padla in si poškodovala nogo. — Nek kolesar je v Dramljah povozil sedemletnega Gradilnika in mu zlomil nogo. — Tu di petletnega Stanislava Tevža s Kevinke ulice je povozil kolesar. Fantek je dobil pretres možganov ter še druge poškodbe na telesu. — Franc Rastočnik iz Senturja je padel s kolesom in si poškodoval glavo. — Anton Selčan iz Verpet pri Frankolovem je padel z motorjem in si poškodoval levo nogo. — Milan Ograjenišek iz Ipvavčeve ulice je padel z gugalnice in si pretresel možgane. — Mariji Koluh iz Trnovelj je krava poškodovala glavo.

Opustite vsako upanje, vi, ki bežite

V zadnjem času je postala Ljudske milice za cestni promet v Celju zabeležila nekaj izredno žalostnih primerov, ko so povzročitelji prometnih nesreč po dejanju pobegnili z namenom, da prekršijo lastno odgovornost do dejanja. O tem govori tudi naslednji intervju s komandirjem prometne Ljudske milice tov. Francem Salobirjem:

— Letošnja kronika prometnih nesreč na območju celjske okraja je zabeležila nekaj drznih »dirkačev«, to je voznikov motornih vozil, ki so povzročili prometne nesreče zaradi neupoštevanja prometnih predpisov in so potem »pogumno« zbežali, da bi izbrislali za seboj sled, je povedal tov. Salobir. Vsi ti vozniki so pozabili na svoje osnovne človeške dolžnosti do tistih ljudi, ki so zaradi njihove neodgovornosti obležali na cesti in nujno potrebovali pomoč. Vendar so se ti brezvestni vozniki kmalu srečali z našimi budnimi in izkušnimi čuvarji reda na cestah — z uslužbenci motorizirane Ljudske milice. Pozneje so obžalovali svoja nepremišljena dejanja, zlasti še, ko so se seznanili s 145. členom Kazenskega zakonika, ki govori o odgovornosti osebe... kdor pusti koga brez pomoči v nevarnosti, ki jo je

Vendar bi bila njegova odgovornost dosti manjša, če bi ustavil vozilo takoj in nudil ponesrečenemu pomoč, zlasti še, ker je nesrečo deloma zakrivil tudi širša, saj se je vinjen vlegel na cesto. Zanimiv je tretji primer, je nadaljeval tov. Salobir. Bilo je 11. novembra. Voznik osebnega avtomobila pri trgovskem podjetju Zelezinar v Celju Ivan Sklepič je v Vojniku zavozil preko sredine ceste in tako zadel v osebni avto, ki mu je privozil nasproti. Noč je bila temna in zapeljiva. Odtičel se je za beg. Toda, možakar je bil hudo presenečen, ko so mu uslužbenci prometne Ljudske milice kmalu po nesreči povedali, da je s pobegom storil novo in dosti težje kaznivo dejanje, kot pa ga je povzročil s samo nesrečo. Njega so našli tako hitro, da tudi uživanja alkohola med vožnjo ni mogel skriti.

Pripadniki celjske garnizije v delovnih kolektivih

V počastitev 29. novembra in dneva JLA so na pobudo Občinskega sindikalnega sveta pretekli teden nekateri celjski delovni kolektivi povabili v goste pripadnike garnizije JLA. Tako so ta srečanja pripravili v Metki, Emajlirki, Žični in Topru.

Kakor sprejemi, tako so tudi srečanja potekala v prijetnem vzdušju. Predstavniki kolektivov so navezali z vojakmi, podoficirji in oficirji celjske garnizije zelo priščne razgovore o delu in življenju v tovarni. Vodili so jih od obrata do obrata, jim pojasnili proizvodni proces, jim seznanjali s proizvodi in podobno. Po tem so jih povabili na seje delavskih svetov, kjer so pripadniki JLA pozorno sledili razpravi o problemih delovnih kolektivov. Tako so se seznanili z delom organov delavskega samoupravljanja, kar bodo s pridom izkoristili takrat, ko bodo šleli vojaško suktno in znova ali pa prvič postali člani delovnih kolektivov v domačih krajih. Zato so obljubili, da bodo o vtisih, ki so jih dobili na obiskih in sejah delavskih svetov govorili tudi v svojih kolektivih.

Obiski pripadnikov celjske garnizije JLA v delovnih kolektivih pa so bili pomembni tudi zavoljo praznovanja dvajsete obletnice vstaje ter enake obletnice ustanovitve Jugoslovanske ljudske armade. Bili so pomembni, ker so z njimi ponovno dokazali navezanost ljudstva s svojo armado.

F. F.

Na Konjskem vrhu pri Lučah nova šola

V Konjskem vrhu pri Lučah so lani začeli graditi novo šolo. Nova šola, ki jo gradi moziška občina, bo veljala blizu 24 milijonov dinarjev. Računajo, da bodo šolo izročili svojemu namenu še letos, najpozneje pa spomladi prihodnjega leta. Z dograditvijo nove šole bo dobilo 74 otrok nove moderne šolske prostore. To bo veliko veselje za otroke in starše, saj so se morali dolgo leto skiskati v enem prostoru. Šola v

Kozjem vrhu bo že druga nova šola v občini Mozirje, ki je bila zgrajena v zadnjih treh letih.

-e

ENAJST NOVIH ROKOMETNIH SODNIKOV

V začetku tedna je enajst dijakov celjskega učiteljskega uspešno opravilo izpit za rokometne sodnike. Tako je tudi ta šola postala žarišče vzgoje športnih strokovnih kadrov, kar je pomembno zlasti zaradi bodočega športnega udejstvovanja mladih učiteljev na prvih delovnih mestih.

Komandir prometne Ljudske milice, Franc Salobir

sam povzročil... Nihče od teh »dirkačev« ni mogel za zmeraj uteči rasti pravice. Zato priporočamo vsem voznikom motornih vozil ne samo to, da nudijo žrtvam prometnih nesreč potrebno pomoč, temveč zlasti onim, ki so nesrečo povzročili in kanjilo bežati, naj rajši tega ne storijo, kajti s tem si bodo naložili še večjo odgovornost.

— Katere pobege voznikov motornih vozil ste obravnavali letos?

— Prvi se je pripetil že maja, ko je Jože Znidar, voznik tovornega avtomobila zabukovskega rudnika, zaradi nepravilno naloženega tovora podrl v Drešnji vasi pešca Rudolfa Straška iz Petrovci in ga tako hudo telesno poškodoval, da je Straška pozneje umrl. Voznik po nesreči ni ustavil. Vendar mu tudi gosta kolona motornih vozil pri pobegu ni koristila. Kaj hitro se je srečal z uslužbenci prometne Ljudske milice, kjer je novo kaznivo dejanje, ki ga je storil s pobegom obžaloval.

Devetega oktobra ponoči je voznik osebnega avtomobila Janez Presekar iz Celja povozil v Arji vasi Vincenca Širša. Voznik je videl, da bo prišlo do nesreče, zato je močno zaviral. Ko pa je opazil, da je povozil pešca, je pritisnil na plin in pobegnili v temno noč. Vendar, tudi ta pobeg našim uslužbencem ni delal preglavice. Hitro so bili za petami nevestnemu vozniku. Ko je uvidel, da smo ga zasledili, je kar sam prišel in se opravičeval.

Dan zatem je voznik osebnega avtomobila Franc Pajman iz Trnovej povzročil na Ljubljanski cesti prometno nesrečo, po njej pa s hitrostjo 100 km na uro pobegnili. Te brzine ni zmanjšal niti na celjskih ulicah, pa tudi Gledališka, ki je sicer zaprta za tak promet, mu je prišla prav. Razumljivo je, da bo moral poravnati škodo, pa tudi zagovarjati se bo moral pri sodniku za prekrške.

Dne 14. novembra je motorist Alojz Rajh iz Stor povozil v Sentjurju kolesarja Petra Gražla in ga težje poškodoval. Po nesreči je pobegnili, vendar se je kmalu zavedal, da ni storil prave, ker je pustil na cesti ponesrečenca.

V soboto, 18. tega meseca pa se je motorist Alojz Volčič iz Celja zaletel v Latkovi vasi v vprežni voz, ki ga je upravljal Anton Hrihar. Nesreča je nastala zaradi tega, ker voz ni imel zadaj luči niti odsevnega stekla. Pri nesreči si je motorist zlomil nogo, voznik vprežnega voza pa pobegnili.

Torej, to so primeri, je končal tov. Salobir, ki smo jih obravnavali v letošnjem letu. Povedal sem jih kot resno opozorilo vsem voznikom motornih vozil, da so dolžni po nesreči takoj ustaviti vozilo, nuditi pomoč tistim, ki jo potrebujejo, nesrečo pa prijaviti najbližnji postaji Ljudske milice. To so dolžni storiti ne samo zavoljo tega, da zmanjšajo kazensko odgovornost, oziroma zaradi predpisov, temveč predvsem zaradi — človeka.

Kmetijsko gospodarstvo »PLANINA« Sentjur pri Celju

razpisuje delovna mesta:

1. FINANČNEGA KNJIGOVODJE (O)
2. PISARNIŠKEGA USLUŽBENCA

Pogoj: Pod 1. Srednješolska izobrazba, zaželjena večletna praksa v vodenju finančnega knjigovodstva, stanovanje takoj vseljivo.

Pod 2. Nižja šolska izobrazba z znanjem strojepisja.

Interesental naj pošljejo pismene prijave z navedbo dosedanje zaposlitve najkasneje do 1. 12. t. l. na upravo posestva.

OBJAVE IN OGLASI

GLEDALIŠČE

SLOVENSKO LJUDSKO GLEDALIŠČE CELJE

Petek, 24. novembra 1961 ob 20. uri: Vinko Strgar: HEROICA — Gostovanje v Sentjurju pri Celju.

Sobota, 25. novembra 1961 ob 20. uri: Vinko Strgar: HEROICA — Gostovanje v Vojniku.

Nedelja, 26. novembra 1961 ob 15. uri: Vinko Strgar: HEROICA — Gostovanje v Zrečah.

Vinko Strgar: HEROICA — Gostovanje v Storah.

Ponedeljek, 27. nov. 1961 ob 16. uri: Vinko Strgar: HEROICA — ob 20. uri: Vinko Strgar: HEROICA — Gostovanje v Velenju.

Torek, 28. novembra 1961 ob 15. uri: Vandot - Stante: KEKEC IN MOJCA ob 20. uri: Fadil Hadžić: HOTEL ZA NORCE Gostovanje v Mozirju.

Sobota, 2. decembra 1961 ob 19.30 uri: Vinko Strgar: HEROICA — Gostovanje v Sempetru.

Nedelja, 3. decembra 1961 ob 15. uri: Fadil Hadžić: HOTEL ZA NORCE Gostovanje v Taboru.

Fadil Hadžić: HOTEL ZA NORCE Gostovanje na Vrškem.

MALI ODER SLOVENSKEGA LJUDSKEGA GLEDALIŠČA CELJE

Sobota, 25. novembra 1961 ob 19.30. uri: Milan Doković: LJUBEZEN — Premiera — Izven.

Nedelja, 26. novembra 1961 ob 18. uri: Milan Doković: LJUBEZEN — Izven.

Milan Doković: LJUBEZEN — ob 15.30 uri: Izven.

Ponedeljek, 27. novembra 1961 ob 19.30 uri: Milan Doković: LJUBEZEN — Izven.

Sobota, 2. decembra 1961 ob 19.30 uri: Milan Doković: LJUBEZEN — Izven.

KINO

KINO UNION

26. do 28. 11. 1961 »TOBY TEYLER«, ameriški barvni film.

29. 11. do 2. 12. 1961 »ESKADRILA NORMANDIE-NJEMEN«, francosko-ruski film.

3. do 7. 12. 1961 »KROŠNJARJI«, italijanski film.

KINO METROPOL

22. do 26. 11. 1961 »KONJENIKI«, ameriški barvni VV film.

27. do 30. 11. 1961 »SOLUNSKI ATENTATORJI«, jugoslovanski film.

1. do 3. 12. 1961 »ZIMSKA FANTAZIJA«, ruski barvni Ccs film.

4. do 7. 12. 1961 »PREISKOVALNI SODNIK«, italijansko španski film.

MATINEJE

26. 11. 1961 »SIGNALI NAD MESTOM«, jugoslovanski VV film.

3. 12. 1961 »RACMAN PAJA«, ameriški barvni film.

KINO DPD »SVOBODA« — SEMPE-TER V SAVINJSKI DOLINI

25. in 26. 11. 1961 »ZADNJI VAGON«, ameriški barvni Ccs film.

29. 11. 1961 »TONKA«, ameriški barvni film.

30. 11. 1961 »NEDOKONČANA ZGODBA«, zahodnonemški film

2. do 3. 12. 1961 »TRČENJE NA VZPOREDNICAH«, jugoslovanski film.

6. do 7. 12. 1961 »STAREC IN MORJE«, ameriški barvni VV film.

ZAHVALA

Vsem darovalcem vencev in vsem onim, ki ste spremili mojega moža,

LESKOVŠEK FRANCA

upokojenca iz Cinkarne na njegovi zadnji poti, se najlepše zahvaljujemo. Predvsem celotnemu kolektivu Cinkarne Celje za pomoč in tov. Pajku za tople poslovilne besede ob grobu. Globoko ožaloščena žena, Julijana, hčerki Drgšica in Tončka. Celje, 22. 11. 1961.

SMUČARJI UDELEŽITE SE POTovanja na svetovno smučarsko prvenstvo v CHAMONIX v mesecu februarju 1962

smučarskega silvestrovanja v Dolomiti na NEVEGAL-u (1600 m). Prijave v poslovalnici.

DELOVNI KOLEKTIVI! IZLETNIK turistična agencija poslovalnica Celje organizira za delovne kolektive izlete, ekskurzije z modernimi turističnimi avtobusi po domovini in v inozemstvo. Za večdnevne izlete nudimo izredne puste.

NUDIMO SE NASLEDNJE TURISTIČNE USLUGE:

Nabava potnih listov in tujih vizumov prodaja AVIJSKIH vozovnic, spalne karte za vlak doma in v inozemstvo,

REZERVACIJE itd. Cenjene stranke obveščamo, da imamo na zalogi avtokarte SLOVENIJE in JUGOSLAVIJE ter avtobusne in železniške vozne rede.

Poslovalnica je odprta vsak dan od 8. do 13. ure in od 16. do 18. ure, ob sobotah pa od 8. do 13. ure.

Za cenjena naročila se priporoča IZLETNIK turistična agencija poslovalnica Celje, Titov trg 3, telefon 20-41.

PRODAM

COLIBRI s pleksi steklom prodam. 470 km. Laznik Trauti, Zabukovca.

OREHOVO spalnico, kavč, mizo in dva fotelja prodam. Naslov v upravnih listih.

ENODRUŽINSKO hišo, vseljivo, v Celju, prodam. Naslov v upravnih listih. NOV usnjen plašč za večjo postavu, prodam. Mrzaz A. Celje, Ispavčeva 16.

KLAVIR v odličnem stanju prodam. Naslov v upravnih listih.

HRASTOVA miza s štirimi stoli naprodaj. Naslov v upravnih listih.

ZARADI boleznih prodamo na lepem kraju okolice Celja spomladni vseljivo komfortno urejeno kmečko hišo, gospodarsko poslopje, garažo ter 70 arov ohišja. Zelo primerno tudi za obrtnika. Naslov v upravnih listih.

TRICETRINSKI svetel kožušek ter moški črn plašč s kožuhovinastim ovratnikom, prodam. Zwitter, Gregorčičeva 4-1.

PULTE, deske ter razni drugi les naprodaj. Vprašati trgovina NAPRIJED, Tomšičev trg.

KOMBINIRANA omara, fotelji, miza in kuhinjsko pohištvo naprodaj. Presinger, Trg V. kongresa 5-II.

OSEBNI avto Wanderer, rabljen, izredno poceni prodam. Informacije in ogled pri Artiček Daniel, Emaji Celje.

ZAZIDALNO parcelo, lepo in sončno v Selcah, poleg Maroviška prodam. Naslov v upravnih listih.

KLAVIR črn, dunajske znamke, dobro ohranjen in veliko umetniško sliko, pokrajinsko, francoskega slikarja (romanika) Doreja, prodam. Ogled možen vsak delavnik od 16. ure naprej. Naslov v upravnih listih.

MOPED na zaganjak, skoraj nov ter motorno kolo NSU 88 ccm štiritakti, prodam. V račun vzamem tudi ček na pohištvo. Naslov v upravnih listih.

OBVESTILA

Avtobusni promet Celje sporoča:

Dne 29. in 30. 11. 1961 vozijo avtobusi kot ob nedeljah.

Dne 30. 11. bodo vozili avtobusi proti Celju iz naslednjih končnih postaj:

Iz Loke pri Zusmu ob 12.45

Iz Planine ob 13.25

Iz Podsrede ob 13.25

STANOVANJA

SOBO za en mesec nujno iščem. Piacam dobro. Naslov v upravnih listih.

NEOPRE-ILJENO večjo sobo v Celju iščem, lahko tudi v okolici. Nagrada. Naslov v upravnih listih.

MLAD INŽENIR išče sobo za krajši čas. Naslov v upravnih listih.

OPREMLJENO SOBO oddam takoj dijakoma. Naslov v upravnih listih.

DVE DIJAKINJI sprejemam na stanovanje. Naslov v upravnih listih.

RAZPISI

DELAVSKA UNIVERZA CELJE razpisuje za dneve od 2.—3. dec. in od 6.—7. januarja

SEMINARJE ZA PREDAVATELJE

z naslednjim programom:

1. Ponazoritveni pripomočki (AV sredstva)

2. Tehnika predavanja

3. Tehnika vodenja sestankov in diskusije

4. Osnove andragogike (delo z odraslimi)

Delavske univerze, podjetja, pa tudi posamezniki, ki bi radi izpopolnili svojo tehniko izobraževanja odraslih, naj pošljejo prijave na Delavsko univerzo Celje, Malgajeva 4, tel. 30-24. Tu dobiti tudi vse informacije.

PODJETJE JAVNE NAPRAVE CELJE

sprejme v službo 2 delavca, in sicer:

1 DELAVEC ZA DELO PRI ODVOZU SMETI

1 DELAVEC ZA DELO PRI ODVOZU FEKALIJ

Plača po učinku.

SLUŽBE

VKD — poslovodja s triletno prakso želi nastopiti primerno službo s skrajšanim delovnim časom zaradi študija na Višji komercialni šoli. Nastop službe možen po 1. 1. 1962 ali po dogovoru. Naslov v upravnih listih.

VAJENCA za vrtnarsko in cvetličarsko stroko sprejemam. Hrana in stanovanje preskrbljena. Vrtnarstvo Berlič Andrej, Zapuška c. 6, Ljubljana

ISČEVI instruktorja za angleščino. Naslov v upravnih listih.

RAZNO

STROKOVNO CISTIM SADNO DREVJE!

Dopise: Vrusnik, Teharska 38. VRTNICE, sadike, najnovejših sort nudi in se priporoča VRTNARSTVO Zapuška c. 6, Ljubljana.

INSTRUKTORJA za nižjo matematiko iščem. Porudbe pod »Matematika« na upravo lista.

DRUŽABNIKA za gradnjo dvojčka iščem. Prodajam hišico. Naslov v upravnih listih.

KOMPAS

POSEBNO OBVEŠČILO! KOMPAS CELJE obvešča in opozarjamo vse udeležence, ki so prosostovali odkritju spomenika v Grazu, da morajo vse neizkoriščene šilinge vrniti proti odkupu v naši poslovalnici v roku 8 dni.

Z LETALOM V MOSKVO. Sedemdnevni izlet z letalom v MOSKVO. Istočasno ogled KLEVA in LENINGRADA. Odhod 11. decembra. Prijave sprejemajo vse naše poslovalnice, kjer zahtevajte programe izleta.

SMUČARJI! 6 dni v CHAMONIX-U FRANCIJA. Organiziramo 6-dnevno potovanje na svetovno smučarsko prvenstvo. Poseben aranžman za ljubitelje zimskih športov! Prijave in informacije v poslovalnici KOMPAS CELJE. Cena 32.000 din.

PROSVETNI DELAVCI! Presenečenje za Vaše semestralne počitnice! 6-dnevno potovanje in KOMPAS-ovimi avtobusi: Bologna—Firence—Pisa—Rimini—San Marino—Ravenna. Cena potovanja vključno jugoslovanski potni list in italijanska viza din 21.500. Prijave v poslovalnici KOMPAS CELJE.

6-DNEVNO POTOVANJE V KÜLN (od 1. do 12. januarja 1962) na mednarodno razstavo pohištva. Cena potovanja din. 26.800. Prijave v poslovalnici KOMPAS-CELJE.

6-DNEVNO POTOVANJE NA MEDNARODNI SEJEM V FRANKFURTU (od 18. do 22. februarja 1962), cena din 28.000.

6-DNEVNO POTOVANJE NA MEDNARODNI SEJEM TEKSTILA IN KONFEKCIJE V FRANKFURTU (od 9. do 12. januarja 1962) Cena din 28.000.

PRED VSAKIM POTOVANJEM OBISČITE POSLOVALNICO KOMPAS CELJE, TOMŠIČEV TRG 1 — Telefon 23-38.

Uredništvo Celje, Titov trg 5 — poštne predal 16 — telefon 25.23 in 24-23 uprava Celje, Trg V. kongresa 5 — poštne predal 152 — telefon 23-75 in 20-89 — Tekoči račun pri Narodni banki Celje: 605.11-1 656 — izhaja ob petkih — letna naročnina 800, polletna 400, četrtletna 200 din — inozemstvo 2400 posamezna številka 20 dinarjev Rokopisov ne vračamo — sprejem oglašev, razpisov in objav vsako sredo do 12. ure v oglaševnem oddelku, Trg V. kongresa 5

Informacije o oglašev, razpisih in objavah dobite le v upravi Celjskega tednika!

Iz naroda hlapcev - narod gospodarjev!

V Foči so zapisali ljudsko voljo!

Revolucionarni značaj narodno osvobodilnega boja jugoslovanskih narodov je ravno v tem, da se gibanje ni omejilo zgolj na borbo proti okupatorju. Od samega začetka je imela osvobodilna vojna tudi svoj politični, razredni značaj. Hkrati z razvojem partizanskih enot v vedno močnejše vojaške skupine, se je na vsem področju okupirane domovine razvijala tudi ljudska oblast. To so bili narodno osvobodilni odbori, ki so pod najtežjimi pogoji opravljali izredno važne naloge od pomoči osvobodilni vojski do gospodarsko-političnih ukrepov na osvobojenih ozemljih in v pokrajinah, ki so bile še pod nadzorstvom okupatorja.

Ti začetki ljudske oblasti niso bili dirigirani od zgoraj. Nasprotno, nastajali so na terenu in bili odraz življenjskih razmer. Demokratično izvoljeni predstavniki oblasti, ki so jih volili prebivalci in partizanski borci, so v tistih razmerah bili kos velikanskim nalogam in skoraj neverjetnim akcijam. Ti organi ljudske oblasti so preskrbovali vojaške enote, skrbeli za bolnišnice, za prenos ranjencev, za skromno, pa vendar pomembno industrijske dejavnost. Občasno so cele pokrajine bile priče oskrbovalnih karavan, ko s ljudje, predvsem žene in mladina na plečih prenašale hrano, sanitarni material itd. Ti zametki ljudske oblasti so vodili politiko finančnega značaja, organizirali so šolstvo, prosvetne akcije. Pogosto so se lotevali zdravstvenih akcij, organizirali promet, sodstvo, da celo agrarno reformo so izvajali. In to že zelo zgodaj — leto in več pred zgodovinskim II. zasedanjem AVNOJ.

Zgodovinsko mesto

Kot danes, tako je tudi nekoč bila Foča malo mestece ob Čehotini v Zgornjem Podrinju. Od nekdanj je bila središče tega področja, bolj trgovaško in politično kot pa industrijsko mesto. Foča je bila že iz starih časov zelo važna postojanka na »karavanski poti« od Dubrovnika v šumadijsko Srbijo, vse tja do Niša. V zgodovinskih zapiskih je bila Foča prvokrat zabeležena v letu 1450, nekako takrat, ko je Celje dobilo mestne pravice. Turška oblast je Foči dodelila pomembno politično vlogo, saj je bila sedež turškega vojvode že v letu 1466, pozneje pa sedež hercegovskega sandžaka — bega.

Toda pustimo starodavno zgodovino v nemar. Fočo so pričakovali za zgodovino jugoslovanskih narodov, zlasti pa za zgodovino ljudske oblasti, vse drugačni dogodki.

Foča je bila v času oborožene vstaje in osvobodilnega boja prizorišče številnih krvavih bojev. Med vojno je bila docela porušena in požgana. Kot važno prometno vozlišče je prehajalo mesto iz rok v roke, dokler ni od njega ostalo le pogorišče. Po vojni je tu rasla skoraj popolnoma nova Foča, ki šteje danes okoli 4.000 prebivalcev.

Leta 1942, so 20. januarja borci Durmitorskega odreda prvokrat osvobodili Fočo in pregnali četnike, ki so se šopirili v mestu. V drugi sovražni ofenzivi je bila

Maršal Tito v družbi z Mošo Pijađe, avtorjem znamenitih »Fočanskih predpisov«

Foča ponovno v rokah sovražnih Vihar druge ofenzive je zajel območje zgornjega toka Drine in dolino Pive z vso močjo. Ko so partizanski odredi ter enote NOV razbijale zadnje oddelke napadačevega sovražnika, so se na pobočjih okoli Foče pojavili prekaljeni borci Prve pfoletarske brigade.

Naenkrat pa se je po mestu razvedelo, da je s proletarskimi borci v mesto prišel Vrhovni štab NOV in POJ. Fočanski meščani so se zgrnili okoli vrhovnega komandanta Tita in njegovih sodelavcev. S podvojeno močjo so se ljudje lotili nalog. Foča je postala v tem trenutku središče uporne Jugoslavije. Treba je bilo vzpostaviti red, organizacijo, ki bo vsaj za silo odgovarjala nepričakovani časti. Toda kako in kaj? ..

Zbrali so se zastopniki ljudstva in prosili za pomoč Vrhovni štab. Prišel je droben, prileten in brkat partizan z iskječimi očmi in poln blagohotne hudomušnosti. Sedli so za mizo in začeli. Nastajale so prve besede, prvi stavki in odstavki... Zapisana je bila volja ljudstva, ki je pozneje kot Napotek za delo in organizacijo narodno osvobodilnih odborov postala vzorec za vso borbeno Jugoslovijo.

voljo!

slavijo... No, Fočanci so si pozneje nešteto krat šteli v izreden ponos, da so takrat kovali ljudski zakon pod vodstvom Moša Pijađe...

V FOČANSKIH PREDPISIH JE ZAPISANO...

- da Narodno osvobodilni odbori služijo osvobodilni borbi;
- da ne smejo biti organi posameznih političnih strank;
- da morajo biti izvoljeni po demokratiški poti;
- da naj bodo v njih zastopani vsi sloji ne glede na vero, narodnost in politično prepričanje;
- da morajo biti predstavniki ljudstva rodoljubi, ki s primerom in delom pokažejo, da so pravi sinovi ljudstva;
- da so nepopustljivi v boju zoper okupatorja in domače izdajalce;
- da razen žandarjev in bivših policajev lahko tudi pošteti uslužbenci bivših občinskih uprav sodelujejo v odborih, itd.

Naloge, ki jih fočanski predpisi predvidevajo so:

— Da opravljajo prav vse naloge, ki niso izrecno v pristojnosti vojaških oblasti itd.

Nadalje je v predpisih mimo mnogih drugih določb rečeno, da so Narodno osvobodilni odbori le začasni organi, ker so ukinjeni tudi vsi sodni, finančni, oblastni in drugi organi starega tipa ter da bodo trajne oblike oblasti izbrane šele po dokončnem izgonu okupatorja, ko bodo narodi mogli svobodno in neovirano izbrati in odločiti. Kr.

Če bi mogli krajem in mestom pripisovati ljudski značaj, potem bi morali mestecu Jajcu reči: da skriva sree velikana v skromnih prsih navidezne preprostosti...

V tem kraju, tako dokazujejo arheologi, se je naselil že predzgodovinski človek. Izbirčni Rimljani, ki niso kjerkoli zastavili temeljnega kamna za naselbino, so se udomačili ob izlivu Plive v Vrbas. V petnajstem stoletju je bilo Jajce prestolnica bosenskih kraljev. Ogrski kralj Matija je tam ustanovil banovino, pod Turki pa je mestece delilo trpko usodo Bosne. Kot da je začarano, je mestece ostalo skrito, skromno.

Leta 1943 je zablestelo kot komet. Po vsem svetu se je razvedelo, čeprav ga na zemljevidih niso mogli najti. Jajce je postalo rojstna zibelka nove Jugoslavije.

Resnica je bila močnejša

Jugoslovanski narodi so bili v začetku svoje junaške osvobodilne borbe sami, prepučeni svoji usodi tako neusmiljeno in brezpogojno, kot le malokatero ljudstvo na svetu. Toda resnica in slava jugoslovanskega osvobodil-

nega boja naposled le prišla v svet. Zvedelo se je o ljudstvu, ki je sprejelo najbolj nečloveške pogoje boja za svoj obstanek, o ljudstvu, ki je bilo boj kar na kraju samem, katerega taktika in strategija niso bili dolgi generalštabni posveti, temveč živ, neposreden boj na življenje in smrt.

Tako se je nekega dne v Kairu, obsijanem od sonca in polnem vrveža do zob in s tehniko vojskovanja odlično opremljenih armad, pojavil visokorasli partizanski komandant. Bil je to osebni poslanec maršala Tita — Vladimir Velebit. V štabu zavezniškega poveljstva je sedel za mizo skupaj z generaliteto, z močmi zvenečih naslovov, z diplomami najpomembnejših vojaških akademij. Toda takrat so pritrjevali »samorastniku«, katerega diplome so bile prva, druga, tretja, četrta in peta sovražna ofenziva...

Daleč onkraj velike luže so bili izseljenci edini Jugoslovani, ki jih fašizem ni neposredno prizadel. V očeh so jim sijale iskre ponosa ob vesteh o uporni stari domovini. Pisatelj Luis Adamić je zastavil pero in z učinkovitimi salvami širil resnico. Izpod njegovega peresa je svet dobil lepo zvočno, plemenito in navduševalno zgodbo o epopeji ljudstva, o delavcih — generalih, o Maršalu, ki je bil nekoč le kovinarski delavec...

Resnica je bila tako močna, da je bila kos najbolj trdovratnim politikom. Takratni britanski premier Winston Churchill je priznal, da imajo jugoslovanski partizani v šahu več nemških divizij in bolj elitnih, kot so jih v tistem času imele na frontni liniji anglo-amerikanske čete v Italiji... Ta resnica je bila tako močna, da je Churchill spletkarjem londonske kraljevske vlade odkrito in odločno povedal, da bo mimo njih sklenil vse sporazume s Titovim gibanjem, če oni niso pripravljeni priznati dejanskega stanja v domovini.

Vladimir Velebit z angleškim oficirjem pred odhodom v Kairo

Luis Adamić

Veliki trije: 50:50

Spomini na srečanja z novo oblastjo

Teh nekaj spominov na prvo srečanje z ljudsko oblastjo, ki so morada res drobni utrinki, zato pa nič manj pomembni kot ilustracije iz tistih dni, ko je vse prekipelo novega duha ob bobnenju eksplozij in zlovesčem žvižganju krogel... pa tudi kasneje.

Vsi so in niso vedeli

Partizanska bolnišnica »Franja« v skalni grapi nedaleč od Čerkega je skoraj strednji dan obiskana. Turisti iz vseh krajev prihajajo tja, da bi videli dokaz partizanske iznajdljivosti, drznosti in sposobnosti. Ob taki

priliki sem se nedavno pogovarjal z domačini, kako je bila bolnišnica zgrajena in še o maršalčevem. Odgovor je bil preprost: — Večji del smo vsi v dolini vedeli, da je blizu bolnica. Zbrali smo hra-

no, prenašali ranjence, v začetku pa pomagali graditi. Zdravnici Franji ki je bolnico organizirala, je pomagal Narodno osvobodilni odbor. Prvotvoljno smo se podredili konspiraciji. Le posamezniki so poznali pot do kraja, drugi pa smo hodili tja le z zavezanimi očmi. Tudi če bi koga sovražnik vzel v precep, bi točno resniče ne vedel povedati kje je »Franja«.

Zato je bila bolnišnica »Franja« obvarovana tudi v najbolj kritičnih trenutkih, ko je bila sovražna vojska komaj streljaj proč... C. K.

Rekviriral sem vola...

Bil sem takrat novepečeni kurir komandanta Sercejeve brigade, ki se je v septembrskih dneh leta 1944. zadrževala na Pohorju. Po akciji na Ribnico smo se umaknili k Crnemu jezeru pod Veliko Kopo. Kjer so bile le borne pastirske kolibe in v njih nobene žive duše. Bataljoni so se razporedili tako, da bi prestregli vsako presenečenje. Taka razporeditev pa je za kurirja pogosto pomenila »pot pod nogo«. Tam zgoraj smo imeli sicer mir, toda ničesar za pod zob... Ko sem neko popoldne ubiral svojo kurirsko stezo, sem nenadoma obstal. Po grapi navzgor se je pehal kmet,

ki je na povodcu peljal vola...

V hipu sem se odločil za intendantsko akcijo. Zapodil sem se po bregu in ves zasopel obstal pred kmetom:

— Stoj! Oče, kam greste? — — Hm! Kam? V planino, poba! — — Nak, sem rekel in hitro pristavil: — Pravzaprav je tako prav, oče. Nam ga boste dali... Telega vola ste nam pripeljali v mlino. Brigadni intendant vam bo dal potrdilo... — — Ze prav, fant, je hudomušno pretrgal mojo ihto očanec. Če tako praviš, potem bo vol vaš. Kar pokaži pot... —

Do štaba ni bilo ravno daleč, toda očeak z volom se mi je zdel sumljiv. Prehitro se je sprizajnil. Brzostrelka mi je bolj narahlo visela na rami...

No, čez kakšne pol ure sem dobil svojo porcijo. Komisar me je oštel, da sem navaden zaletel... Cela brigada se mi je smejala, da sem »rekviriral« vola, ki ga je pripeljal sam predsednik gospodarske komisije iz bližnje vasi. Tako sem prvič zvedel za oblast in sem bil posej bolj previden pri občeivanju s civilni... C. K.

Za vsak slučaj oboje

Prileten možak menca pred vrati Krajevne ljudske odbora in vrti klubuk v rokah od zadrege. Ko pride prvi ven, ga ponižno vpraša: — So gospodje od oblasti notri? — — Da, oča. Notri so tovariši od oblasti. — — A, potem le ni glavnih, bi pa raje drugič prišel... —

— Ne, oča. Sam tovariš predsednik je notri. — — Oča potrka, spoštljivo odpre vrata in ker le ni bil čisto prepričan, da je ljudsko oblast treba le spoštovati, ne pa se je tudi bati, kot je to narobe bilo njega dni, je pozdravil: — Zdravo in dober dan, gospodje tovariši... —

Dvesto vpreg in vozov...

Zima je pritiskala, da je bilo kaj. Neznansko sem se razveselil, ko smo pod mrak zagledali pod seboj zasneženo šumeračko vas. Toda gostoljubna vasica ni imela niti peti prostora za zakurjenih izbah. Povsod so na posteljah, klopeh in po tleh ležali ranjenci na slamnatih ležiščih... Poiskali smo si zavetje v hlevih in senikih, še prej pa so nam povedali, da homo spotoma pospremili ranjence čez Kolpo proti Kordunu. Kako? To mi ni bilo jasno... Sredi noči smo vsi vstali. Bilo je kaj videti v svitu mesečne noči. Vas je bila polna kmečkih voz, pri-

vpregh pa so stali starci, žene, mladina, da celo otroci.

Znosili smo ranjence na vozove in jim na njih postlali s slamo. Potem smo krenili na pot...

Zarana zjutraj, ob prvem svitu sem ležal na nasipu železniške proge Zagreb—Karlovac v zasedi. Stel sem kmečke vozove, ki so poplesavali po zaladeneli poti čez tire. Bilo jih je več kot dvesto... Dvesto voz, dvesto parov konj... Pozneje sem zvedel, da je karavano za prevoz ranjencev organiziral krajevni narodni osvobodilni odbor.

Oblast je močnejša

V tistih dneh, ko je bil Crnomelj še »glavno mesto Slovenije«, sem srečal v mestu rojaka:

— Kako gre? Od kdaj si tu? Se ti že toži po Stajerski? — — Tako sem ga zasul z vprašanji. On pa: — Dobro mi je, le soli ni. Tu sem v šoli, postal bom oficir... — In sva šla narazen... Nekaj dni za tem sem ga spet srečal. Bil je umazan od premogovega prahu. — Kaj je s teboj? — sem ga pobaral. — Ah, pustil me. Spet sem rudar... — — Kako to? So te nagnali? — — Kaj še. Električna centrala rabi premog, pa me poiskali. Saj v šoli me niso radi pustili, toda oblast je oblast... — K.